

Wielkopolska Akademia Społeczno - Ekonomiczna
w Środzie Wielkopolskiej - Akademia Nauk Stosowanych

Załącznik nr 2
do uchwały nr 747/2025
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 18 września 2025 r.

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Wielkopolska Akademia Społeczno – Ekonomiczna w Środzie Wlkp.
- Akademia Nauk Stosowanych
ul. Surzyńskich 2
63-000 Środa Wlkp.

Nazwa ocenianego kierunku studiów: EKONOMIA

1. Poziom/y studiów: **studia I i II stopnia**
2. Forma/y studiów: **niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Ekonomia i finanse	108	90

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	nauki o zarządzaniu i jakości	12	10

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się dla kierunku EKONOMIA studia pierwszego stopnia

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

– profil praktyczny

Objaśnienia oznaczeń wykorzystanych przy określeniu efektów uczenia się

K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty uczenia się

W - kategoria wiedzy

U - kategoria umiejętności

K - kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03,...i kolejne - numer efektu uczenia się

Objaśnienia oznaczeń w symbolach odniesień:

K – kierunkowe efekty uczenia się;

W,U,K (po podkreślniku) – kategoria efektów- odpowiednio: wiedza, umiejętności, kompetencji społecznych

01,02,03,... - nr efektu uczenia się

P6U_U – kod składnika opisu charakterystyk pierwszego stopnia (uniwersalnych) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji (tu – odnoszących się do umiejętności);

P6S_WG - kod składnika opisu charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji (tu- odnoszą się do wiedzy).

1. Zdefiniowane efekty uczenia się.

Symbol	Efekty uczenia się dla kierunku Ekonomia, profil praktyczny, studia I stopnia (uzyskane po zakończeniu studiów)	Odniesienie się do efektów uniwersalnych i charakterystyk drugiego stopnia
WIEDZA Student zna i rozumie:		
W01	W zaawansowanym stopniu fakty, teorie, zjawiska oraz teorie ekonomiczne, wyjaśniające złożone zależności między nimi na poziomie mikro, makro i globalnym, cechy gospodarek oparte na wiedzy i kapitale ludzkim	P6U_W P6S_WG
W02	W zaawansowanym stopniu relacje i więzi łączące podmioty gospodarcze z innymi instytucjami, tworzącymi ich otoczenie w skali krajowej i międzynarodowej, o charakterze społecznym i ekonomicznym	P6U_W P6S_WG
W03	W zaawansowanym stopniu metody badań operacyjnych, zasady obliczeń matematycznych, ekonometrycznych i statystycznych, przydatnych do obliczeń, analizy i opisu zagadnień ekonomicznych; zna i rozumie różnorodne narzędzia i metody informacyjno – komunikacyjne, niezbędne do zarządzania przedsiębiorstwem.	P6U_W P6S_WG
W04	W zaawansowanym stopniu rozmaite metody, teorie, w tym złożone zależności między nimi, z zakresu zarządzania organizacjami finansowymi, gospodarczymi, społecznymi.	P6U_W P6S_WG

W05	Prawne uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i poza nią, w tym formy prowadzenia działalności, zasady opodatkowania, prawo pracy, zasady dotyczące ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.	P6U_W P6S_WK
W06	W zaawansowanym stopniu zasady rachunkowości i finansów publicznych	P6U_W P6S_WG
W07	W zaawansowanym stopniu zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P6U_W P6S_WK
W08	Możliwości praktycznego zastosowania wiedzy z zakresu ekonomii, finansów i zarządzania w działalności gospodarczej.	P6U_W P6S_WG
W09	Zasady psychologii, psychologiczne uwarunkowania działań ekonomicznych, mechanizmy motywacyjne, rolę etyki w relacjach gospodarczych	P6U_W P6S_WK
W10	Konsekwencje różnorodnych wydarzeń gospodarczych w mikro i makro skali	P6U_W P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		
U01	Wykorzystać posiadaną wiedzę do rozwiązywania i formułowania złożonych i nietypowych problemów ekonomicznych, wykorzystując właściwe źródła wiedzy i dokonując oceny, analizy i syntezy zebranych informacji	P6U_U P6S_UW
U02	Wykorzystać posiadaną wiedzę do formułowania i rozwiązywania w innowacyjny sposób problemów ekonomicznych przez dobór oraz stosowanie właściwych metod statystycznych, matematycznych, ekonometrycznych oraz narzędzi i zaawansowanych technik informacyjno - komunikacyjnych	P6U_U P6S_UW
U03	Wykorzystać posiadaną wiedzę, by formułować i wykonywać typowe zadania z zakresu ekonomii, zarządzania i finansów, wykorzystując zasady projektowania uniwersalnego	P6U_U P6S_UW
U04	Komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko, używając specjalistycznej terminologii , oraz brać udział w debacie, przedstawiać i oceniać różne opinie, stanowiska oraz dyskutować o nich	P6U_U P6S_UK
U05	Stosować normy formalne i nieformalne w konkretnych sytuacjach gospodarczych, uwzględniając ich złożoność oraz uwarunkowania	P6U_U P6S_UW
U06	Identyfikować i formułować konkretne problemy ekonomiczne oraz umie realizować procedury decyzyjne z wykorzystaniem odpowiednich metod analizy	P6U_U P6S_UO
U07	Planować i organizować pracę indywidualną i zespołową oraz współpracować z innymi osobami w ramach prac zespołowych	P6U_U P6S_UO

U08	Posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym potrafi posługiwać się terminologią specjalistyczną z zakresu ekonomii	P6U_U P6S_UK
U09	Posługiwać się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi oraz oprogramowaniem wykorzystywanym w działalności gospodarczej.	P6U_U P6S_UW
U10	Planować i realizować proces uczenia się przez całe życie, zarówno na polu zawodowym, jak i rozwoju osobistego	P6U_U P6S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:		
K01	Krytyczno – analitycznego podejścia do działań własnych, działań zespołu, którymi kieruje	P6U_K P6S_KK
K02	Samodzielnego podejmowania decyzji i przyjmowania odpowiedzialności za ich skutki	P6U_K P6S_KK
K03	Krytycznej analizy własnej wiedzy na temat zagadnień ekonomicznych i gospodarczych oraz ich weryfikowania i pogłębiania, wykorzystując nowe zdobycze nauki i opinie ekspertów w celu rozwiązywania problemów praktycznych	P6U_K P6S_KK
K04	Przestrzegania zasad etyki oraz dbałości o dorobek i tradycje zawodu, odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych.	P6U_K P6S_KR
K05	Myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy oraz inicjowania działań na rzecz interesu publicznego i środowiska zawodowego.	P6U_K P6S_KO

**Efekty uczenia się dla kierunku EKONOMIA studia drugiego stopnia
– profil praktyczny**

P6 lub P7 – poziom PRK (6 – studia pierwszego stopnia, 7 – studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie)

Kierunkowe efekty uczenia się – objaśnienia znaczeń symboli:

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K – kategoria kompetencji społecznych

O1, O2, O4 i kolejne – numery efektów uczenia się

1. Zdefiniowane efekty uczenia się.

Symbol	Efekty uczenia się dla kierunku Ekonomia, profil praktyczny, studia II stopnia (uzyskane po zakończeniu studiów)	Odniesienie się do efektów uniwersalnych i charakterystyk drugiego stopnia
WIEDZA Student zna i rozumie:		
W01	W pogłębionym stopniu teorie, fakty, zjawiska oraz metody badawcze właściwe dla nauk ekonomicznych, a także relacje ekonomii z innymi dyscyplinami naukowymi.	P7U_W P7S_WG P7S_WK
W02	W pogłębionym stopniu zasady gospodarowania kapitałem ludzkim i rozumie znaczenie kapitału ludzkiego w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa	P7U_W P7S_WG P7S_WK
W03	W pogłębionym stopniu etyczne, prawne i instytucjonalne uwarunkowania funkcjonowania struktur gospodarczych, w tym zasady ochrony własności intelektualnej oraz podstawowe regulacje systemu podatkowego.	P7U_W P7S_WG P7S_WK
W04	Zasady wykorzystania wiedzy ekonomicznej w działalności zawodowej oraz zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	P7U_W P7S_WK
W05	Ogólne zasady funkcjonowania przedsiębiorstw w warunkach współczesnej gospodarki.	P7U_W P7S_WK
W06	Specjalistyczną terminologię oraz zasady komunikacji właściwe dla nauk ekonomicznych w języku obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ).	P7U_W P7S_WG
W07	Metody badawcze oraz narzędzia właściwe dla nauk ekonomicznych i nauk pokrewnych oraz ich wzajemne relacje.	P7U_W P7S_WG
UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		
U01	Opisywać i wyjaśniać zjawiska i procesy ekonomiczne, a także wskazać związki pomiędzy różnymi procesami i zjawiskami społeczno – gospodarczymi, wykorzystując wiedzę z ekonomii	P7U_U P7S_UW
U02	Przygotować dokumentację i opracowania wykorzystując wiedzę ekonomiczną przy rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi analitycznych.	P7U_U P7S_UK P7S_UO P7S_UU
U03	Posługiwać się umiejętnościami językowymi w zakresie nauk ekonomicznych zgodnie z wymogami określonymi dla poziomu B2+ (Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego)	P7U_U P7S_UK
U04	Samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz inspirować i ukierunkowywać innych w tym zakresie.	P7U_U P7S_UU

U05	Analizować złożone procesy społeczno – ekonomiczne oraz prognozować ich praktyczne skutki z wykorzystaniem metod i narzędzi dla wybranych obszarów ekonomii	P7U_U P7S_UW
U06	Wykorzystać posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów praktycznych właściwych dla funkcjonowania struktur ekonomicznych, dobierając właściwe metody i narzędzia oraz techniki informacyjno - komunikacyjne	P7U_U P7S_UW
U07	Formułować i weryfikować hipotezy związane z typowymi problemami ekonomicznymi	P7U_U P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:		
K01	Myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P7U_K P7S_KK
K02	Prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu, w tym dylematów moralnych i etycznych, oraz przestrzegania zasad etyki zawodowej w życiu społecznym i gospodarczym.	P7U_K P7S_KR
K03	Wypełniania zobowiązań społecznych oraz inicjowania działań na rzecz interesu publicznego.	P7U_K P7S_KO
K04	Krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania wiedzy naukowej i korzystania z wiedzy ekspertów w przypadku trudności w samodzielnym rozwiązaniu problemu.	P7U_K P7S_KK

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Ireneusz Kubiaczyk	Prof. dr hab. / Rektor WASE
Jerzy Babiak	Prof. dr hab. / Prorektor WASE
Artur Kisiółek	Dr hab. inż. / Dziekan Wydziału Ekonomicznego
Wojciech Piotr	Dr hab. / Dyrektor Instytutu Ekonomii / Kierownik Zakładu Ekonomiki Przedsiębiorstw i Zarządzania Kadrami
Monika Ciszewska	Mgr / Kierownik Dziekanatu

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Prezentacja uczelni	15
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	17
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	17
1.1. Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji.	17
1.2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku	20
1.3. Zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia.	22
1.4. Sylwetki absolwenta, przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów.	27
1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe.	29
1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.	29
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	36
2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia	36
2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwanie się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego	39
2.3. Zakresu korzystania z metod i technik kształcenia na odległość,	43
2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.	43
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	51
3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteriów kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów.	51

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej. _____	53
3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. _____	54
3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów. _____	55
3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępu studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów. _____	59
3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. _____	60
3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych (o ile praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów), ukazując przykładowe powiązania metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego. _____	61
3.8. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera. _____	61
3.9. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy. _____	61
3.10. Opisać rodzaje, tematykę i metodykę prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów. _____	61
3.11. Scharakteryzować rodzaje, tematykę i metodykę prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera). _____	62
3.12. Opisać sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych.). _____	63

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	64
4.1. Liczby, struktury kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja).	64
4.2. Obsady zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągania przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera).	66
4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową	67
4.4. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.	68
4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych.	70
4.6. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.	71
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	74
5.1. Stan, nowoczesność, rozmiar i kompleksowości bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany.	74
5.2. Infrastruktura i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe).	80
5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej.	81
5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.	83

5.5. Dostępność infrastruktury, w oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej. _____	84
5.6. System biblioteczno-informacyjnego uczelni, w tym dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach. _____	86
5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów. _____	87
5.8. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy. _____	91
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku _____	92
6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe). _____	92
6.2. Sposób, częstość i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji. _____	97
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku _____	98
7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku. _____	98
7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych. _____	101
7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągania przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny, _____	101
7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry. _____	102
7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku. _____	103
7.6. Sposób, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację. _____	104
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia _____	109

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. _____	110
8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się. _____	111
8.3. Formy wsparcia: _____	113
8.4. System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych. _____	114
8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej. ____	116
8.6. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność. _____	117
8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia. _____	118
8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom. _____	119
8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi. _____	120
8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów. _____	122
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach _____	124
9.1. Zakres, sposób zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach. _____	124
9.2. Sposób, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie. _____	125
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów _____	127
10.1. Sposób sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. _____	127
10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów. _____	129
10.3. Sposób i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach. _____	130
10.4. Sposób oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności	

efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów. _____	132
10.5. Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów. _____	134
10.6. Sposób wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku. _____	136
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów _____	138
Część III. Załączniki _____	139
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów _____	139
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających _____	146

Prezentacja uczelni

Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej – Akademia Nauk Stosowanych (WASE) jest uczelnią niepubliczną założoną przez Fundację Edukacja /posiadającą status instytucji pożytku publicznego/ na podstawie decyzji Ministra Edukacji Narodowej numer: DSW-3-JP-4001-189/05 z dnia 28.10.2005 i wpisaną do rejestru pod numerem 333.

Decyzją Ministra Edukacji i Nauki nr DSW- WNN.8014.252.2021.KT.3 z dnia 01.12.2021 r. Uczelnia otrzymała pozytywną decyzję w sprawie zmiany nazwy z Wielkopolskiej Wyższej Szkoły Społeczno – Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej na Wielkopolską Akademię Społeczno – Ekonomiczną w Środzie Wielkopolskiej - Akademię Nauk Stosowanych.

Od 01.10 2022 roku uczelnia funkcjonuje pod nową nazwą.

Od chwili powstania WASE ukształtowała własną strukturę i system działalności akademickiej stając się rozpoznawalnym ośrodkiem edukacyjnym i badawczym o wyraźnie zarysowanej tożsamości i dobrej renomie.

Oferta edukacyjna Uczelni obejmuje następujące kierunki studiów:

- pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – jednolite studia magisterskie,
- ekonomia – studia pierwszego i drugiego stopnia,
- pedagogika – studia pierwszego i drugiego stopnia,
- dietetyka - studia pierwszego i drugiego stopnia,
- praca socjalna – studia pierwszego stopnia,
- informatyka – studia pierwszego stopnia (inżynierskie) i drugiego stopnia,
- filologia – studia pierwszego stopnia.

Studia pierwszego stopnia na kierunku ekonomia w Wielkopolskiej Wyższej Szkole Społeczno – Ekonomicznej w Środzie Wlkp. zostały uruchomione decyzją MNiSW nr DSW-3-JP-4001-189/05 z dnia 28.10.2005r. Natomiast studia drugiego stopnia na kierunku ekonomia decyzją MNiSW nr DKN.ZNU.6022.138.2013.SW.4 z dnia 30.09.2013r.

Od roku akademickiego 2023/2024 uczelnia rozpoczęła prowadzenie studiów I i II stopnia na kierunku Ekonomia o profilu praktycznym.

Studia na kierunku ekonomia zarówno pierwszego jak i drugiego stopnia prowadzone są w formie studiów niestacjonarnych. Zajęcia odbywają się w systemie zjazdów sobotnio – niedzielnych w liczbie ok 10 godzin dziennie.

Kierunek ekonomia jest jednym z kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Ekonomicznym, a jednym z 6 kierunków studiów jakie oferuje Wielkopolska Akademia Społeczno – Ekonomicznej w Środzie Wlkp – Akademia Nauk Stosowanych.

W roku akademickim 2025/2026 (wg stanu na dzień 17.08.2023) na kierunku Ekonomia na studiach I i II stopnia studiuje 201 osób, z czego 142 osób to studenci studiów I stopnia (łącznie z cudzoziemcami), a 59 osób to studenci studiów II stopnia.

W ramach kierunku ekonomia na studiach I stopnia WASE w Środzie Wlkp. oferuje naukę na sześciu specjalnościach, będących rezultatem zapotrzebowania ze strony rynku pracy:

- zarządzanie zasobami ludzkimi i ekonomia przedsiębiorstw;
- finanse, bankowość i ubezpieczenia;
- rachunkowość i podatki;
- systemy logistyczne przedsiębiorstw i handel krajowy i zagraniczny;
- ekonomiczne i prawne aspekty w administracji.

W ramach kierunku ekonomia na studiach II stopnia WASE oferuje naukę na sześciu specjalnościach:

- ekonomia ogólna;
- zarządzanie zasobami ludzkimi i ekonomia przedsiębiorstw;
- finanse, bankowość i ubezpieczenia;
- rachunkowość i podatki;
- systemy logistyczne przedsiębiorstw i handel krajowy i zagraniczny;
- ekonomiczne i prawne aspekty w administracji.

System kształcenia na tym kierunku poprzez odpowiedni dobór programów studiów, różne formy współpracy z innymi uczelniami oraz przedsiębiorstwami i instytucjami pozwala kształtować podstawowe wartości i cele sformułowane w Strategii rozwoju WASE w Środzie Wlkp. na lata 2022-2026, a zwłaszcza wartości wspólnotowe, tworzenie atmosfery sprzyjającej kreacji kapitału społecznego, a więc relacji opartych na zaufaniu, gotowości, umiejętności współpracy, tolerancji i wzajemnym szacunku.

Koncepcja studiów na kierunku ekonomia umożliwia łączenie gruntownego opanowania wiedzy ekonomicznej i umiejętności dostosowania do zmieniających się wymogów rynku pracy. Plany studiów i treści programowe poszczególnych przedmiotów zapewniają z jednej strony wiązanie wiedzy ekonomicznej z wiedzą z zakresu innych dyscyplin nauk z obszaru nauk społecznych, z drugiej pozwalają zdobyć bardziej szczegółową wiedzę specjalistyczną jak i również praktyczną. Wiąże się to z kształceniem uniwersalnym odpowiadającym potrzebom zmieniających się niezwykle szybko warunków gospodarczych, politycznych i kulturowych, a zarazem próbą odpowiedzi na bieżące potrzeby rynku pracy.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji.

Koncepcja kształcenia na kierunku ekonomia, realizowanym w Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, pozostaje w bezpośrednim związku z Misją i Strategią Rozwoju WASE na lata 2022–2026. Podstawowym założeniem przyjętej koncepcji jest przygotowanie absolwentów posiadających wiedzę ekonomiczną, praktyczne umiejętności zawodowe oraz kompetencje społeczne umożliwiające skuteczne funkcjonowanie w zmieniającym się otoczeniu gospodarczym.

Misja WASE zakłada przede wszystkim kształcenie studentów przygotowanych do pracy zawodowej odpowiadającej krajowym, europejskim i światowym wyzwaniom rynku pracy, uczestnictwo w badaniach naukowych w głównych nurtach ekonomii, tworzenie atmosfery sprzyjającej rozwojowi kapitału społecznego, opartego na zaufaniu, współpracy, tolerancji i wzajemnym szacunku, a także aktywne uczestnictwo Uczelni w życiu społeczności regionu. Założenia te znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w koncepcji kształcenia na kierunku ekonomia, w szczególności poprzez praktyczny profil studiów, dostosowywanie programów studiów do potrzeb rynku pracy oraz współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Koncepcja kształcenia wpisuje się również w główne cele strategiczne WASE, obejmujące utrzymanie atrakcyjnej oferty edukacyjnej i wysokich standardów nauczania, zapewnienie silnej więzi Uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym, podnoszenie jakości i umiędzynarodowienie działalności naukowej oraz umacnianie tożsamości wspólnoty akademickiej. Szczególne znaczenie dla kierunku ekonomia ma strategiczne założenie systematycznej ewaluacji programów kształcenia z punktu widzenia aktualności przekazywanych treści oraz potrzeb rynku pracy.

Studia pierwszego stopnia

Koncepcja kształcenia na studiach pierwszego stopnia ukierunkowana jest na wyposażenie studentów w podstawową i uporządkowaną wiedzę z zakresu ekonomii oraz nauk powiązanych, a przede wszystkim na rozwijanie umiejętności jej praktycznego wykorzystania. Kształcenie ma przygotować absolwenta do podejmowania aktywności zawodowej w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych, jednostkach administracji publicznej i samorządowej oraz innych

podmiotach gospodarczych i społecznych, a jednocześnie stworzyć podstawy do dalszego rozwoju zawodowego i kontynuowania kształcenia na studiach drugiego stopnia.

Praktyczny charakter studiów wzmacniany jest poprzez powiązanie procesu dydaktycznego z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelni. WASE zakłada udział w procesie kształcenia osób posiadających doświadczenie zawodowe, w tym przedstawicieli banków i innych instytucji finansowych, przedsiębiorstw, firm konsultingowych, administracji skarbowej oraz jednostek samorządu terytorialnego. Istotnym elementem przygotowania zawodowego studentów są również praktyki, umożliwiające konfrontowanie wiedzy zdobytej podczas studiów z rzeczywistymi problemami i procesami występującymi w środowisku pracy.

Oferta specjalności na studiach pierwszego stopnia została ukształtowana z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb rynku pracy i obejmuje:

- zarządzanie zasobami ludzkimi i ekonomikę przedsiębiorstw,
- finanse, bankowość i ubezpieczenia,
- rachunkowość i podatki,
- systemy logistyczne przedsiębiorstw i handel krajowy i zagraniczny,
- ekonomiczne i prawne aspekty w administracji.

Oferowane specjalności umożliwiają studentom profilowanie ścieżki kształcenia zgodnie z własnymi zainteresowaniami oraz planowanym obszarem aktywności zawodowej, przy zachowaniu wspólnej dla wszystkich studentów podstawy wiedzy i umiejętności właściwych dla kierunku ekonomia.

Od kandydatów na studia pierwszego stopnia oczekuje się przede wszystkim zainteresowania problematyką gospodarczą i społeczno-ekonomiczną oraz gotowości do rozwijania wiedzy i kompetencji niezbędnych do funkcjonowania we współczesnej gospodarce. Pożądane są również predyspozycje do logicznego i analitycznego myślenia, zainteresowanie procesami zachodzącymi w przedsiębiorstwach i instytucjach oraz gotowość do rozwijania umiejętności współpracy, komunikowania się i odpowiedzialnego wykonywania powierzonych zadań.

Studia drugiego stopnia

Koncepcja kształcenia na studiach drugiego stopnia stanowi rozwinięcie i pogłębienie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji uzyskanych na wcześniejszym etapie kształcenia. Jest ukierunkowana na przygotowanie absolwentów do bardziej samodzielnego analizowania złożonych procesów i zjawisk ekonomicznych, rozwiązywania problemów gospodarczych oraz podejmowania odpowiedzialnych decyzji zawodowych i menedżerskich.

Na tym poziomie szczególne znaczenie ma pogłębianie umiejętności wykorzystania wiedzy ekonomicznej do diagnozowania i interpretowania rzeczywistych problemów występujących w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych oraz administracji. Profil praktyczny studiów służy rozwijaniu kompetencji pozwalających absolwentom na podejmowanie bardziej złożonych zadań

zawodowych, w tym związanych z analizą ekonomiczną, finansami, rachunkowością, zarządzaniem, logistyką oraz funkcjonowaniem administracji.

Studenci drugiego stopnia mogą rozwijać swoje zainteresowania i kompetencje w ramach następujących specjalności:

- ekonomia ogólna,
- zarządzanie zasobami ludzkimi i ekonomika przedsiębiorstw,
- finanse, bankowość i ubezpieczenia,
- rachunkowość i podatki,
- systemy logistyczne przedsiębiorstw i handel krajowy i zagraniczny,
- ekonomiczne i prawne aspekty w administracji.

Od kandydatów na studia drugiego stopnia oczekuje się posiadania kompetencji wynikających z ukończenia studiów pierwszego stopnia oraz gotowości do pogłębiania wiedzy ekonomicznej i rozwijania umiejętności jej praktycznego zastosowania. Istotne są zainteresowanie współczesnymi problemami społeczno-gospodarczymi, zdolność analitycznego i krytycznego myślenia, samodzielność oraz gotowość do podejmowania bardziej złożonych zadań i odpowiedzialności zawodowej.

Spójność koncepcji kształcenia na obu poziomach studiów z celami strategicznymi WASE

Wspólnym elementem koncepcji kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia jest dążenie do zachowania równowagi pomiędzy wiedzą akademicką a jej praktycznym zastosowaniem. Jest to bezpośrednią realizacją strategicznego założenia WASE dotyczącego utrzymywania trwałej więzi z praktyką i wzajemnego transferu wiedzy pomiędzy Uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Ważnym instrumentem realizacji tego założenia jest współpraca z przedsiębiorstwami, instytucjami oraz administracją samorządową, w tym działalność Społecznej Rady Szkoły. Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwia uwzględnianie perspektywy pracodawców oraz zmian zachodzących na rynku pracy w procesie doskonalenia kształcenia. Praktyczny charakter kierunku znajduje ponadto odzwierciedlenie w angażowaniu do procesu dydaktycznego osób posiadających doświadczenie zawodowe oraz w znaczeniu przypisywanym praktykom.

Koncepcja kierunku ekonomia realizuje także przyjętą przez WASE ideę budowania kapitału społecznego. Proces kształcenia służy nie tylko zdobywaniu wiedzy i kwalifikacji zawodowych, ale również kształtowaniu kompetencji społecznych, odpowiedzialności, umiejętności współpracy, wzajemnego szacunku i zaufania. Kompetencje te mają szczególne znaczenie w zawodach związanych z ekonomią, finansami, zarządzaniem oraz funkcjonowaniem organizacji i instytucji publicznych.

Istotne jest również powiązanie kształcenia z działalnością naukową Uczelni. Strategia WASE zakłada prowadzenie badań uwzględniających społeczno-ekonomiczne potrzeby regionu i ich aplikacyjny

charakter oraz wykorzystywanie wyników badań własnych pracowników w procesie kształcenia studentów. Sprzyja to aktualizacji treści kształcenia oraz rozwijaniu u studentów umiejętności analizy i interpretacji współczesnych zjawisk społeczno-gospodarczych.

Przyjęta koncepcja kształcenia na obu poziomach studiów jest zatem spójna z misją, wizją i celami strategicznymi WASE. Studia pierwszego stopnia koncentrują się przede wszystkim na stworzeniu podstaw wiedzy ekonomicznej oraz przygotowaniu do jej praktycznego wykorzystywania w działalności zawodowej, natomiast studia drugiego stopnia służą pogłębieniu tej wiedzy oraz rozwijaniu samodzielności analitycznej, decyzyjnej i zawodowej. Zróżnicowana oferta specjalności pozwala jednocześnie dostosowywać ścieżki kształcenia do zainteresowań studentów i potrzeb rynku pracy, przy zachowaniu wspólnej koncepcji i tożsamości kierunku ekonomia.

1.2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku

Kształcenie na kierunku ekonomia w Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych jest ściśle powiązane z obszarami działalności zawodowej i gospodarczej właściwymi dla tego kierunku. Przyjęty profil praktyczny studiów pierwszego i drugiego stopnia ukierunkowuje proces kształcenia na zdobywanie wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych przydatnych w funkcjonowaniu przedsiębiorstw, instytucji finansowych, jednostek administracji publicznej i samorządowej oraz innych organizacji działających w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Związek kształcenia z praktyką gospodarczą wynika bezpośrednio z Misji i Strategii Rozwoju WASE na lata 2022–2026. Jednym z podstawowych założeń Uczelni jest przygotowanie studentów do pracy zawodowej odpowiadającej krajowym, europejskim i światowym wyzwaniom rynku pracy, natomiast w przyjętej wizji rozwoju WASE podkreślono potrzebę utrzymywania trwałej więzi z praktyką oraz wzajemnego transferu wiedzy pomiędzy Uczelnią i jej otoczeniem. Za jeden z głównych celów strategicznych przyjęto ponadto zapewnienie silnej więzi Uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym.

Kształcenia na kierunku ekonomia odpowiada specyfice działalności zawodowej ekonomistów i obejmuje zagadnienia związane w szczególności z funkcjonowaniem i ekonomiką przedsiębiorstw, zarządzaniem zasobami ludzkimi, finansami, bankowością i ubezpieczeniami, rachunkowością i podatkami, logistyką, handlem krajowym i zagranicznym oraz ekonomicznymi i prawnymi aspektami funkcjonowania administracji. Zakres ten znajduje odzwierciedlenie w oferowanych modułach specjalnościowych, które umożliwiają studentom profilowanie kształcenia zgodnie z planowaną ścieżką zawodową.

Na studiach pierwszego stopnia oferowane specjalności ukierunkowują przygotowanie studentów do podejmowania aktywności zawodowej w różnych segmentach gospodarki. Specjalność „zarządzanie zasobami ludzkimi i ekonomika przedsiębiorstw” związana jest z funkcjonowaniem przedsiębiorstw, gospodarowaniem ich zasobami oraz procesami kadrowymi. „Finanse, bankowość i ubezpieczenia” odpowiada działalności sektora finansowego, bankowego i ubezpieczeniowego. „Rachunkowość i podatki” wiąże się z obszarem finansowo-księgowym i rozliczeniowym podmiotów gospodarczych. „Systemy logistyczne przedsiębiorstw i handel krajowy i zagraniczny” odpowiada potrzebom przedsiębiorstw w zakresie organizacji procesów logistycznych i działalności handlowej, natomiast „ekonomiczne i prawne aspekty w administracji” przygotowują studentów do funkcjonowania w jednostkach administracji oraz innych instytucjach sektora publicznego.

Na studiach drugiego stopnia związek kształcenia z działalnością zawodową i gospodarczą jest pogłębiany poprzez rozwijanie kompetencji umożliwiających analizowanie bardziej złożonych procesów ekonomicznych oraz podejmowanie samodzielnych działań i decyzji zawodowych. Oferta specjalności zasadniczo odpowiada obszarom występującym na pierwszym poziomie studiów, a dodatkowo obejmuje ekonomię ogólną. Pozwala to na pogłębianie kompetencji zarówno w wyspecjalizowanych obszarach działalności gospodarczej, jak i w zakresie szeroko rozumianej analizy procesów ekonomicznych.

Istotnym elementem zapewniającym powiązanie kształcenia z praktyką jest współpraca WASE z otoczeniem społeczno-gospodarczym regionu. Strategia Uczelni wskazuje na potrzebę kształtowania oferty edukacyjnej z uwzględnieniem regionalnego rynku pracy oraz potrzeb funkcjonujących w regionie instytucji. Ważną rolę w tym zakresie odgrywa Społeczna Rada Szkoły, w której uczestniczą przedstawiciele przedsiębiorstw oraz administracji samorządowej. Umożliwia to uwzględnianie perspektywy otoczenia społeczno-gospodarczego w działaniach służących doskonaleniu jakości kształcenia o profilu praktycznym.

Powiązanie kształcenia z działalnością zawodową wzmacniane jest również poprzez udział praktyków w procesie dydaktycznym. W Strategii WASE wskazano m.in. na udział dyrektorów banków i innych instytucji finansowych, przedstawicieli firm konsultingowych, pracowników urzędów skarbowych oraz przedstawicieli organów samorządowych. Ich doświadczenie zawodowe umożliwia odnoszenie treści kształcenia do rzeczywistych problemów występujących w gospodarce i instytucjach publicznych oraz przybliżanie studentom aktualnych warunków wykonywania pracy zawodowej.

Szczególne znaczenie dla praktycznego profilu kształcenia mają praktyki, które umożliwiają zastosowanie wiedzy i umiejętności zdobywanych podczas zajęć w rzeczywistym środowisku zawodowym. Zgodnie ze Strategią WASE zwiększanie udziału praktyków w procesie edukacyjnym ma służyć także szerszemu otwarciu Uczelni na możliwości organizowania praktyk i staży oraz pogłębianiu współpracy z absolwentami.

Związek kierunku ekonomia z praktyką gospodarczą znajduje również odzwierciedlenie w sposobie doskonalenia programu studiów. Strategia WASE zakłada permanentną ewaluację programów pod kątem wymagań dotyczących treści kształcenia oraz aktualnych potrzeb rynku pracy. Pozwala to reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu gospodarczym oraz utrzymywać aktualność i użyteczność zawodową oferowanego kształcenia.

Kształcenie na kierunku ekonomia jest zatem związane przede wszystkim z działalnością przedsiębiorstw, sektora finansowego, bankowego i ubezpieczeniowego, rachunkowością i rozliczeniami podatkowymi, zarządzaniem zasobami ludzkimi, logistyką i handlem, a także działalnością administracji publicznej i samorządowej. Przyjęty profil praktyczny, zakres oferowanych specjalności, współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz udział praktyków w procesie dydaktycznym tworzą warunki do przygotowania absolwentów do podejmowania aktywności zawodowej w obszarach odpowiadających zakresowi kształcenia na kierunku ekonomia.

1.3. Zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia.

Koncepcja kształcenia na kierunku ekonomia w Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych jest kształtowana i systematycznie doskonalona z uwzględnieniem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zmian zachodzących na rynku pracy. Jest to szczególnie istotne ze względu na praktyczny profil studiów pierwszego i drugiego stopnia, którego podstawowym założeniem jest przygotowanie absolwentów posiadających nie tylko wiedzę ekonomiczną, ale również umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne umożliwiające skuteczne funkcjonowanie w środowisku zawodowym.

Podejście to pozostaje w bezpośrednim związku z Misją i Strategią Rozwoju WASE na lata 2022–2026, zgodnie z którą jednym z podstawowych zadań Uczelni jest przygotowanie studentów do pracy zawodowej odpowiadającej krajowym, europejskim i światowym wyzwaniom rynku pracy. Do głównych celów strategicznych WASE należy również utrzymanie atrakcyjnej oferty edukacyjnej i wysokich standardów nauczania oraz zapewnienie silnej więzi Uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym. Szczególne znaczenie ma przyjęta w Strategii zasada systematycznej ewaluacji programów studiów z punktu widzenia aktualności treści kształcenia i potrzeb rynku pracy.

Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami rynku pracy

Kształcenie na kierunku ekonomia jest powiązane z potrzebami przedsiębiorstw, sektora finansowego i bankowego, instytucji publicznych i samorządowych oraz innych podmiotów funkcjonujących w regionalnym otoczeniu społeczno-gospodarczym. Rozpoznawanie tych potrzeb odbywa się przede wszystkim poprzez bezpośrednią współpracę Uczelni z pracodawcami, jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami rynku pracy i przedstawicielami praktyki gospodarczej.

Wśród potrzeb wskazywanych przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego znajdują się m.in. potrzeba przygotowania wykwalifikowanych kadr dla przedsiębiorstw, banków i innych instytucji, umiejętność rozumienia zasad tworzenia i funkcjonowania różnych jednostek gospodarczych, diagnozowania problemów ekonomicznych występujących w działalności praktycznej, właściwego doboru metod działania do konkretnych problemów ekonomicznych oraz wykorzystywania wiedzy ekonomicznej w praktyce. Pracodawcy zwracają również uwagę na kompetencje społeczne, w szczególności zdolność współpracy zarówno ze specjalistami, jak i osobami reprezentującymi inne obszary zawodowe.

Odpowiedzią na tak określone potrzeby jest koncepcja kształcenia łącząca wiedzę ekonomiczną z jej praktycznym zastosowaniem oraz oferta modułów specjalnościowych związanych m.in. z zarządzaniem zasobami ludzkimi i ekonomiką przedsiębiorstw, finansami, bankowością i ubezpieczeniami, rachunkowością i podatkami, systemami logistycznymi przedsiębiorstw i handlem krajowym i zagranicznym oraz ekonomicznymi i prawnymi aspektami administracji. Na studiach drugiego stopnia oferta obejmuje dodatkowo ekonomię ogólną. Pozwala to studentom kształtować własną ścieżkę rozwoju zgodnie z zainteresowaniami oraz potrzebami różnych segmentów rynku pracy.

Istotnym instrumentem powiązania programu studiów z praktyką zawodową są również praktyki studenckie. WASE nawiązuje współpracę z podmiotami zainteresowanymi przyjmowaniem studentów na praktyki, a doświadczenia wynikające z tej współpracy są wykorzystywane przy doskonaleniu efektów uczenia się i treści kształcenia. Powiązaniu kształcenia z praktyką służy także możliwość prowadzenia badań do prac dyplomowych w przedsiębiorstwach, instytucjach i jednostkach samorządowych, dzięki czemu podejmowana przez studentów problematyka może dotyczyć rzeczywistych problemów społecznych i gospodarczych.

Rola interesariuszy zewnętrznych

Interesariusze zewnętrzni odgrywają istotną rolę zarówno w opracowywaniu, jak i doskonaleniu koncepcji kształcenia na kierunku ekonomia. Przyjęte w WASE efekty uczenia się zostały wypracowane z wykorzystaniem współpracy i konsultacji z przedstawicielami lokalnego środowiska społeczno-gospodarczego działającymi w obszarach związanych z ekonomią.

Szczególne znaczenie w tym procesie ma Społeczna Rada Szkoły, powołana przez Rektora i pozytywnie zaopiniowana przez Senat Uczelni. W jej skład wchodzi przedstawiciele władz samorządowych, przedsiębiorstw, instytucji finansowych, rynku pracy, edukacji oraz innych podmiotów regionalnego otoczenia społeczno-gospodarczego. Tak zróżnicowany skład umożliwia analizowanie koncepcji kształcenia z perspektywy różnych sektorów gospodarki i administracji.

Społeczna Rada Szkoły pełni funkcję doradczą i opiniodawczą w sprawach dotyczących jakości kształcenia, kompetencji przyszłych absolwentów oraz doskonalenia oferty dydaktycznej. Jej działalność umożliwia wymianę informacji dotyczących aktualnych potrzeb rynku pracy, zapotrzebowania pracodawców na określone kompetencje i umiejętności absolwentów, a także oczekiwań kadrowych przedsiębiorstw i instytucji. Opinie przedstawicieli Rady mogą być wykorzystywane również przy tworzeniu i modyfikowaniu kart przedmiotów, programów studiów, zakresów kształcenia oraz przy podejmowaniu decyzji dotyczących zmian profilu studiów.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi nie ogranicza się do działalności Społecznej Rady Szkoły. WASE utrzymuje kontakty m.in. z jednostkami samorządu terytorialnego, Powiatowym Urzędem Pracy, przedsiębiorstwami, instytucjami finansowymi, jednostkami edukacyjnymi i innymi podmiotami regionu. Ważną rolę odgrywają również bezpośrednie kontakty nauczycieli akademickich z przedsiębiorcami oraz przedstawicielami władz samorządowych.

Przedstawiciele praktyki uczestniczą ponadto w procesie dydaktycznym, dzięki czemu studenci mają możliwość poznawania aktualnych problemów gospodarczych z perspektywy osób posiadających doświadczenie zawodowe. Współpraca ta sprzyja jednocześnie rozwijaniu miejsc praktyk zawodowych, prowadzeniu badań na potrzeby prac dyplomowych oraz identyfikowaniu nowych kompetencji oczekiwanych od absolwentów.

Opinie interesariuszy zewnętrznych mają charakter praktyczny i są wykorzystywane w procesie tworzenia oraz modyfikowania efektów uczenia się, treści przedmiotów specjalnościowych i fakultatywnych oraz całych programów studiów. W ten sposób udział otoczenia społeczno-gospodarczego nie ma wyłącznie charakteru konsultacyjnego, ale stanowi element systemowego mechanizmu doskonalenia koncepcji kształcenia.

Rola interesariuszy wewnętrznych

W procesie tworzenia, realizacji, oceny i doskonalenia koncepcji kształcenia uczestniczą również interesariusze wewnętrzni: władze Uczelni i Wydziału, nauczyciele akademicy, studenci oraz przedstawiciele właściwych komisji odpowiedzialnych za jakość kształcenia.

Kluczową rolę organizacyjną i nadzorczą pełnią Rektor oraz organy funkcjonujące w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, w szczególności Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia oraz odpowiednia komisja funkcjonująca na poziomie Wydziału. System ten obejmuje m.in. planowanie procesu kształcenia, projektowanie i rozwój

kierunków, specjalności i przedmiotów na pierwszym i drugim stopniu studiów, monitorowanie realizacji procesu dydaktycznego, ocenę jego jakości oraz systematyczne doskonalenie programów studiów.

Szczególne miejsce wśród interesariuszy wewnętrznych zajmują studenci. Ich udział w doskonaleniu koncepcji kształcenia odbywa się poprzez przedstawicieli uczestniczących w pracach komisji odpowiedzialnych za jakość i programy kształcenia, Samorząd Studencki, bezpośrednie spotkania z władzami Uczelni oraz badania ankietowe.

Studenci mają możliwość oceny jakości zajęć i sposobu realizacji programów przedmiotów w anonimowych ankietach. Wyniki ankiet są analizowane i omawiane przez władze Uczelni, a uzyskane informacje mogą stanowić podstawę działań doskonalących. Spotkania Samorządu Studenckiego z władzami Uczelni służą ponadto omawianiu jakości kształcenia i zgłaszaniu uwag dotyczących organizacji procesu dydaktycznego.

Istotnym przejawem podmiotowego udziału studentów w kształtowaniu własnej ścieżki edukacyjnej jest możliwość wyboru przedmiotów specjalnościowych i fakultatywnych. Rozwiązanie to umożliwia dostosowywanie części programu studiów do zainteresowań studentów oraz ich indywidualnych planów rozwoju zawodowego.

Nauczyciele akademicy uczestniczą natomiast w tworzeniu i aktualizacji treści kształcenia, uwzględniając rozwój wiedzy ekonomicznej, wyniki własnej działalności naukowej, doświadczenia zawodowe oraz informacje uzyskiwane dzięki kontaktom z otoczeniem gospodarczym i społecznym. Bezpośrednie kontakty pracowników WASE z przedsiębiorcami i przedstawicielami samorządów stanowią dodatkowe źródło informacji o zmianach zachodzących w gospodarce i oczekiwaniach wobec absolwentów.

Mechanizm doskonalenia koncepcji kształcenia

W WASE funkcjonuje systemowy mechanizm pozwalający na wykorzystanie opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w doskonaleniu koncepcji kształcenia. Informacje pozyskiwane od przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności podczas prac Społecznej Rady Szkoły, a także w wyniku bezpośredniej współpracy z przedsiębiorstwami, instytucjami i jednostkami samorządowymi, są analizowane pod kątem potrzeb rynku pracy i możliwości ich uwzględnienia w programie studiów.

Uzupełnieniem tych informacji są opinie studentów pozyskiwane w badaniach ankietowych, podczas spotkań z władzami Uczelni i Wydziału oraz poprzez działalność Samorządu Studenckiego i przedstawicieli studentów w gremiach odpowiedzialnych za jakość kształcenia. System obejmuje także hospitacje zajęć, analizę realizacji programów, ocenę pracy nauczycieli akademickich oraz okresowe przeglądy programu studiów.

Pozyskane w ten sposób informacje służą weryfikacji aktualności koncepcji kształcenia, efektów uczenia się, treści programowych, oferty przedmiotów i specjalności oraz organizacji procesu dydaktycznego. Mechanizm ten umożliwia zachowanie zgodności programu studiów z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, oczekiwaniami studentów oraz wymaganiami rynku pracy.

W rezultacie koncepcja kształcenia na kierunku ekonomia ma charakter dynamiczny i podlega systematycznemu doskonaleniu. Współdziałanie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych pozwala łączyć akademicki charakter kształcenia ekonomicznego z jego praktycznym wymiarem oraz reagować na zmieniające się potrzeby gospodarki. Jest to szczególnie istotne w przypadku studiów o profilu praktycznym, których celem jest przygotowanie absolwentów do skutecznego podejmowania i wykonywania zadań zawodowych w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych, administracji oraz innych podmiotach otoczenia społeczno-gospodarczego.

Przykładem pogłębionej współpracy Uczelni ze środowiskiem społeczno-gospodarczym oraz jednoczesnego angażowania studentów w rozpoznawanie aktualnych problemów rynku pracy był realizowany na Wydziale Ekonomicznym projekt badawczo-edukacyjny „Motywacja do pracy w erze XYZ”. Projekt dotyczył uwarunkowań motywacji zawodowej oraz zróżnicowania oczekiwań przedstawicieli pokoleń X, Y i Z wobec pracy i pracodawców. Badaniami objęto 460 pracowników reprezentujących różne pokolenia, stanowiska i grupy zawodowe.

W realizację projektu zaangażowani byli również członkowie Sekcji Ekonomicznej Koła Naukowego Studentów i Absolwentów WASE, którzy uczestniczyli w działaniach badawczych, merytorycznych i organizacyjnych. Projekt umożliwił studentom bezpośredni kontakt z problematyką współczesnego rynku pracy oraz praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności związanych z prowadzeniem badań, analizą problemów społeczno-gospodarczych i prezentowaniem ich wyników.

Rezultatem przedsięwzięcia były m.in. publikacje oraz raport z badań zawierający wnioski i rekomendacje odnoszące się do współczesnego środowiska pracy. Zwieńczeniem projektu była Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Motywacja do pracy zawodowej w ujęciu pokoleniowym XYZ — wyzwania i perspektywy współczesnego rynku pracy”, zorganizowana 25 października 2025 r. z udziałem przedstawicieli środowiska akademickiego oraz praktyki społeczno-gospodarczej z Polski i zagranicy.

Realizacja Projektu XYZ stanowi przykład łączenia procesu kształcenia z analizą rzeczywistych zjawisk zachodzących na rynku pracy oraz tworzenia przestrzeni do wymiany doświadczeń pomiędzy studentami, nauczycielami akademickimi, pracodawcami i przedstawicielami innych instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego. Wnioski wynikające z projektu oraz dyskusji z przedstawicielami praktyki stanowią dodatkowe źródło informacji wykorzystywanych przy ocenie aktualności treści kształcenia i kompetencji rozwijanych na kierunku ekonomia.

1.4. Sylwetki absolwenta, przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów.

Kończąc studia na poziomie licencjackim absolwenci są w pełni przygotowani do wykorzystywania wiedzy ekonomicznej w zastosowaniach praktycznych – przede wszystkim wykonywania analiz ekonomicznych opartych na solidnej wiedzy ekonomicznej, umiejętnościach stosowania nowoczesnych metod analitycznych i narzędzi. Te cechy pozwalają podjąć pracę na stanowiskach przeznaczonych dla ekonomistów i w pokrewnych zawodach w wielu sektorach i działach gospodarki. Absolwent kierunku ekonomia posiada gruntowną wiedzę obejmującą między innymi:

- ogólną wiedzę o miejscu ekonomii w systemie nauk społecznych oraz jej powiązaniach z innymi dziedzinami nauki;
- teorie ekonomiczne i pojęcia stosowane w naukach ekonomicznych;
- wiedzę z zakresu gospodarki rynkowej, przebiegu procesów globalizacji i integracji,
- wiedzę na temat powiązań pomiędzy podmiotami, instytucjami państwowymi działającymi w przestrzeni gospodarczej kraju oraz rozumie decyzje uczestników rynku jako podmiotów działających w strukturach społeczno - gospodarczych;
- znajomość metod statystycznych, technik i narzędzi pozyskiwania danych niezbędnych w celu opisywania struktur społecznych i procesów zachodzących pomiędzy nimi;
- znajomość zasad rachunkowości oraz sporządzania sprawozdań finansowych w przedsiębiorstwach, a także narzędzi i metod stosowanych w analizie ekonometrycznej;
- wiedzę dotyczącą podstawowych norm społecznych oraz reguł warunkujących funkcjonowanie podmiotów gospodarczych;
- wiedzę o istocie przedsiębiorczości oraz podstawowych zasadach tworzenia i rozwoju indywidualnych form przedsiębiorczości.

Ponadto absolwent w wyniku procesu kształcenia nabędzie umiejętności między innymi w zakresie:

- obserwowania i interpretowania zjawisk ekonomicznych zachodzących w gospodarce oraz dokonywania stosownych ocen;
- dostrzegania zmian w gospodarce oraz wykorzystywania zasady zrównoważonego rozwoju na poziomie regionalnym i lokalnym;
- posługiwania się technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi wykorzystywanymi w prowadzeniu działalności gospodarczej;
- podejmowania decyzji ekonomicznych w oparciu o analizę informacji pozyskanych od podmiotów gospodarczych oraz rynku;
- dobierania metod statystycznych i technik analizy ekonomicznej do konkretnych problemów decyzyjnych w przedsiębiorstwie i instytucjach społecznych;

- prognozowania procesów i zjawisk społecznych oraz właściwego wykorzystania metod analizy ekonomicznej do oceny działalności podmiotów gospodarczych;
- posługiwania się przepisami prawa z zakresu działalności gospodarczej;
- analizowania procesów zachodzących w przedsiębiorstwie ze względu na ich skutki społeczne, ekonomiczne, prawne, etyczne oraz środowiskowe;
- organizowania pracy własnej i grupy;
- oceniania sposobów zmniejszania ryzyka gospodarczego;
- wykonywania raportów zamierzeń i efektów zaplanowania działań gospodarczych;
- posługiwania się językiem obcym w zakresie ekonomii.

Absolwent kierunku ekonomia posiada szereg kompetencji społecznych w zakresie:

- rozumienia potrzeby stałego podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych;
 - wyznaczania kierunku własnego kształcenia;
 - prawidłowej oceny ryzyka związanego z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej;
 - uczestniczenia w opracowaniu projektów gospodarczych oraz myślenia w sposób przedsiębiorczy.
- Planowane efekty kształcenia gwarantują absolwentowi posiadanie wiedzy, umiejętności oraz rozwinięcie kompetencji społecznych w stopniu zapewniającym wywiązywanie się z obowiązków w branżach związanych z ekonomią, polityką gospodarczą, polityką społeczną, sektorem finansowym i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej.

Absolwenci kierunku ekonomia mogą podjąć pracę na stanowiskach specjalistycznych, operacyjnych bądź pomocniczych w różnego rodzaju przedsiębiorstwach, instytucjach administracji publicznej, organizacjach pozarządowych, a także posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej. Odnajdują się też między innymi w takich zawodach jak: menadżer, bankowiec, analityk finansowy, doradca ubezpieczeniowy, przedstawiciel handlowy czy księgowy.

Absolwent kierunku ekonomia uzyskuje kwalifikacje, które dadzą mu możliwość aktywnego udziału w życiu publicznym oraz zdolność efektywnego poruszania się na rynku pracy. Praktyki zawodowe, w trakcie których student poznaje sposób funkcjonowania instytucji publicznych oraz organizacji politycznych i gospodarczych na poziomie lokalnym, regionalnym i międzyregionalnym.

Celem Szkoły jest takie przygotowanie, aby absolwent nie tylko był w stanie objąć już istniejące stanowiska pracy, ale aby posiadał też wiedzę i inicjatywę, które pozwolą mu samodzielnie tworzyć i kształtować nowe formy i miejsca pracy. Ważne jest także ukształtowanie odpowiednio wysokiej mobilności zawodowej i przestrzennej absolwenta, które są niezbędne na współczesnym rynku pracy.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe.

Za najważniejsze cechy, wyróżniające program studiów na studiach I i II stopnia na kierunku ekonomia o profilu ekonomicznym należy uznać:

- stwarzanie możliwości nabywania przez studentów umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykorzystywania wiedzy ekonomicznej w różnych podmiotach gospodarczych,
- kształtowanie umiejętności całościowego uczenia się i doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;
- motywowanie do zdobywania zaawansowanej wiedzy ekonomicznej obejmującej nowatorskie teorie,

WASE współpracuje od 2008 roku z Międzynarodowym Ekonomiczno – Humanistycznym Uniwersytetem w Równym. Studenci WASE i Uniwersytetu z Ukrainy są kształceni wg podobnych programów studiów.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Efekty uczenia się określone dla kierunku Ekonomia, prowadzonego na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, pozostają w bezpośrednim związku z koncepcją kształcenia, zakładającą przygotowanie absolwentów do świadomego, samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania w zmieniającym się otoczeniu społeczno-gospodarczym. Ich konstrukcja uwzględnia zarówno wiedzę właściwą dla ekonomii i dyscyplin z nią powiązanych, jak również jej praktyczne zastosowanie w działalności przedsiębiorstw i innych organizacji.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały zróżnicowane odpowiednio do poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji (studia pierwszego stopnia) oraz poziomu 7 PRK (studia drugiego stopnia). Na studiach pierwszego stopnia nacisk położono na osiągnięcie wiedzy w stopniu zaawansowanym oraz umiejętności jej praktycznego wykorzystania, natomiast na studiach drugiego stopnia zakłada się pogłębienie wiedzy ekonomicznej, rozwój umiejętności analitycznych i badawczych oraz większą samodzielność w diagnozowaniu i rozwiązywaniu złożonych problemów społeczno-gospodarczych.

Studia pierwszego stopnia

Do kluczowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy należą przede wszystkim efekty W01–W04 oraz W09–W10. Absolwent zna w zaawansowanym stopniu fakty, teorie i zjawiska ekonomiczne oraz

zależności zachodzące na poziomie mikro-, makroekonomicznym i globalnym (W01), rozumie relacje pomiędzy podmiotami gospodarczymi i ich otoczeniem krajowym oraz międzynarodowym (W02), a także zna metody matematyczne, statystyczne, ekonometryczne, badania operacyjne oraz narzędzia informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane do analizy zagadnień ekonomicznych i zarządzania przedsiębiorstwem (W03). Wiedzę tę uzupełnia znajomość metod i teorii związanych z zarządzaniem organizacjami (W04) oraz możliwości praktycznego zastosowania wiedzy z ekonomii, finansów i zarządzania w działalności gospodarczej (W09).

Istotne znaczenie z punktu widzenia praktycznego profilu studiów mają również efekty dotyczące prawnych uwarunkowań prowadzenia działalności gospodarczej (W05), rachunkowości i finansów publicznych (W06), przedsiębiorczości (W07) oraz psychologicznych i etycznych uwarunkowań działalności ekonomicznej (W08). Pozwalają one łączyć wiedzę ekonomiczną z realnymi warunkami funkcjonowania podmiotów gospodarczych.

W zakresie umiejętności za kluczowe uznaje się w szczególności U01–U03, U06, U07 oraz U09. Absolwent potrafi wykorzystywać wiedzę do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów ekonomicznych, wyszukiwać oraz krytycznie analizować informacje (U01), a także stosować metody statystyczne, matematyczne i ekonometryczne oraz zaawansowane technologie informacyjno-komunikacyjne (U02). Potrafi wykonywać typowe zadania z zakresu ekonomii, zarządzania i finansów (U03), identyfikować konkretne problemy ekonomiczne i realizować procedury decyzyjne z wykorzystaniem odpowiednich metod analitycznych (U06) oraz posługiwać się oprogramowaniem i nowoczesnymi technologiami stosowanymi w działalności gospodarczej (U09).

Praktyczny charakter kształcenia wzmacniają także umiejętności komunikacyjne (U04), stosowanie norm formalnych i nieformalnych w sytuacjach gospodarczych (U05), organizacja pracy indywidualnej i zespołowej (U07) oraz posługiwanie się językiem obcym, w tym specjalistycznym językiem ekonomicznym, na poziomie B2 (U08).

W obszarze kompetencji społecznych szczególne znaczenie mają gotowość do krytyczno-analitycznego podejścia do własnych działań i działań zespołu (K01), samodzielnego podejmowania decyzji i odpowiedzialności za ich skutki (K02), krytycznej oceny i pogłębiania własnej wiedzy (K03), przestrzegania zasad etyki zawodowej (K04) oraz przedsiębiorczego działania i podejmowania inicjatyw na rzecz interesu publicznego i środowiska zawodowego (K05).

Studia drugiego stopnia

Na studiach drugiego stopnia kierunkowe efekty uczenia się rozwijają kompetencje osiągnięte na poziomie 6 PRK i odpowiadają wymaganiom poziomu 7 PRK. Szczególne znaczenie mają efekty W01, W03, W04 i W07, zakładające pogłębioną znajomość teorii, zjawisk i metod badawczych nauk ekonomicznych oraz ich powiązań z innymi dyscyplinami (W01), etycznych, prawnych

i instytucjonalnych uwarunkowań działalności gospodarczej (W03), praktycznego wykorzystania wiedzy ekonomicznej i rozwoju przedsiębiorczości (W04) oraz metod i narzędzi badawczych właściwych dla nauk ekonomicznych (W07).

Efekty W02 i W05 odnoszą się ponadto do gospodarowania kapitałem ludzkim i funkcjonowania współczesnych przedsiębiorstw, dzięki czemu wiedza absolwenta jest powiązana z aktualnymi problemami praktyki gospodarczej i zarządzania organizacjami. Efekt W06, dotyczący specjalistycznej terminologii ekonomicznej w języku obcym na poziomie B2+, odpowiada natomiast potrzebom funkcjonowania absolwentów na umiędzynarodowionym rynku pracy.

W zakresie umiejętności szczególne znaczenie mają efekty U01, U02 oraz U05–U07. Absolwent potrafi opisywać i wyjaśniać złożone procesy ekonomiczne oraz identyfikować zależności między zjawiskami społeczno-gospodarczymi (U01), przygotowywać dokumentację i opracowania oraz wykorzystywać metody i narzędzia analityczne do rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych (U02), analizować i prognozować skutki złożonych procesów społeczno-ekonomicznych (U05) oraz rozwiązywać praktyczne problemy funkcjonowania struktur ekonomicznych z wykorzystaniem odpowiednich metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych (U06). Efekt U07, dotyczący formułowania i weryfikowania hipotez, wzmacnia analityczny charakter kształcenia na poziomie magisterskim.

Różnica pomiędzy poziomami studiów jest szczególnie widoczna w zakresie samodzielności absolwenta. O ile na studiach pierwszego stopnia student przygotowywany jest do planowania i realizowania własnego procesu uczenia się (U10), o tyle na drugim stopniu powinien być zdolny nie tylko do samodzielnego uczenia się przez całe życie, ale także do inspirowania i ukierunkowywania innych osób w tym zakresie (U04).

Kompetencje społeczne absolwenta studiów drugiego stopnia obejmują przedsiębiorcze myślenie i działanie (K01), odpowiedzialne rozstrzyganie dylematów zawodowych, moralnych i etycznych (K02), realizację zobowiązań społecznych i podejmowanie działań na rzecz interesu publicznego (K03) oraz krytyczną ocenę posiadanej wiedzy i korzystanie z wiedzy eksperckiej w sytuacjach wymagających specjalistycznego rozstrzygnięcia (K04).

Związek efektów uczenia się z profilem praktycznym i praktyką gospodarczą

Przyjęte efekty uczenia się odzwierciedlają **praktyczny profil kierunku Ekonomia**, ponieważ nie ograniczają się do znajomości teorii ekonomicznych, lecz w znacznym zakresie koncentrują się na ich zastosowaniu do diagnozowania i rozwiązywania rzeczywistych problemów gospodarczych. Szczególnie widoczne jest to w efektach dotyczących analizy danych, wykorzystania metod ilościowych, technologii informacyjno-komunikacyjnych, podejmowania decyzji, przygotowywania opracowań i dokumentacji, przedsiębiorczości, organizacji pracy zespołowej, znajomości prawnych

i etycznych uwarunkowań działalności gospodarczej oraz komunikowania się w środowisku zawodowym.

Tak określone efekty uwzględniają aktualny stan wiedzy ekonomicznej oraz kierunki jej praktycznych zastosowań. Współczesna gospodarka wymaga bowiem łączenia klasycznych kompetencji ekonomicznych z analizą danych, kompetencjami cyfrowymi, znajomością finansów i zarządzania, zdolnością prognozowania, podejmowania decyzji w warunkach zmienności i niepewności, znajomością regulacji prawnych oraz rozwiniętymi kompetencjami komunikacyjnymi i społecznymi. Kierunkowe efekty uczenia się odpowiadają tym uwarunkowaniom, kładąc nacisk zarówno na przygotowanie analityczne, jak i zdolność wykorzystania wiedzy w konkretnych sytuacjach zawodowych.

Związek efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy

Efekty uczenia się odpowiadają charakterowi współczesnego rynku pracy właściwego dla absolwentów ekonomii. Przygotowują do wykonywania zadań zawodowych wymagających m.in. analizy procesów gospodarczych i danych ekonomicznych, przygotowywania analiz i opracowań, wspomagania procesów decyzyjnych, stosowania metod ilościowych, wykorzystywania narzędzi cyfrowych, znajomości finansów, rachunkowości i regulacji gospodarczych, zarządzania zasobami oraz organizacji pracy indywidualnej i zespołowej.

Absolwent studiów pierwszego stopnia jest przygotowany przede wszystkim do wykonywania zadań analitycznych, ekonomicznych, finansowych, organizacyjnych i administracyjnych w przedsiębiorstwach oraz innych podmiotach gospodarczych i instytucjach. Absolwent studiów drugiego stopnia posiada natomiast pogłębione kompetencje pozwalające na bardziej samodzielną analizę i ocenę złożonych zjawisk gospodarczych, prognozowanie ich skutków, rozwiązywanie problemów decyzyjnych oraz podejmowanie zadań wymagających większej odpowiedzialności i samodzielności.

Tym samym zachowana jest progresja efektów uczenia się pomiędzy studiami pierwszego i drugiego stopnia: od zaawansowanej wiedzy i umiejętności jej praktycznego zastosowania na poziomie 6 PRK do pogłębionej wiedzy, samodzielnej analizy, prognozowania, rozwiązywania złożonych problemów oraz większej odpowiedzialności zawodowej na poziomie 7 PRK. Jednocześnie na obu poziomach efekty uczenia się pozostają spójne z praktycznym profilem kształcenia i ukierunkowują proces dydaktyczny na przygotowanie absolwenta do skutecznego funkcjonowania w realnym środowisku społeczno-gospodarczym i zawodowym.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Poprzednia ocena programowa Polskiej Komisji Akredytacyjnej na kierunku ekonomia została przeprowadzona w 2023 r. i dotyczyła studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Profil ten jest obecnie w Uczelni wygaszony. Aktualnie oceniane studia na kierunku ekonomia są prowadzone na profilu praktycznym i niniejsza ocena jest pierwszą oceną programową dotyczącą tego profilu.

Pomimo że zalecenia sformułowane w wyniku poprzedniej oceny odnosiły się do programu studiów o profilu ogólnoakademickim, Uczelnia poddała je analizie i wykorzystała przy projektowaniu oraz doskonaleniu programu studiów o profilu praktycznym, w szczególności w zakresie prawidłowego formułowania kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się, ich zgodności z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz zapewnienia spójności pomiędzy efektami uczenia się, treściami programowymi i sposobami ich weryfikacji.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się podjęcie działań w celu zapewnienia powiązania kierunkowych efektów uczenia się założonych dla kierunku na studiach I i II stopnia z działalnością naukową Uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse.	<p>Zalecenie to odnosiło się bezpośrednio do specyfiki studiów o profilu ogólnoakademickim. W związku ze zmianą profilu studiów na praktyczny przy projektowaniu aktualnego programu kształcenia szczególny nacisk położono na powiązanie efektów uczenia się z praktyką gospodarczą i zawodową, potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz doświadczeniem zawodowym kadry prowadzącej zajęcia.</p> <p>Program studiów i kierunkowe efekty uczenia się zostały opracowane z uwzględnieniem specyfiki profilu praktycznego, przy jednoczesnym zachowaniu ich związku z aktualną wiedzą właściwą dla dyscypliny ekonomia i finanse.</p>
2.	Zaleca się uwzględnienie w zestawie kierunkowych efektów uczenia się na studiach I stopnia zapisów wynikających z charakterystyk PRK, w tym m.in. w zakresie umiejętności doboru oraz stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (P6S_UW), umiejętności absolwenta brania udziału	<p>Przy opracowywaniu kierunkowych efektów uczenia się dla studiów o profilu praktycznym dokonano ich ponownej analizy oraz odniesienia do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji właściwych dla 6. poziomu PRK.</p> <p>W kierunkowych efektach uczenia się uwzględniono w szczególności umiejętności dotyczące doboru i stosowania właściwych metod, narzędzi i technik, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, komunikowania się i udziału w debacie, a także planowania i organizowania pracy</p>

	<p>w debacie (P6S_UK), jak również umiejętności planowania i organizowania pracy indywidualnej oraz w zespole, współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) (P6S_UO). Należy również uwzględnić wszystkie charakterystyki PRK z zakresu kompetencji społecznych.</p>	<p>indywidualnej i zespołowej oraz współdziałania z innymi osobami.</p> <p>Zweryfikowano również efekty z zakresu kompetencji społecznych, tak aby kierunkowe efekty uczenia się obejmowały wszystkie charakterystyki PRK wymagane dla 6. poziomu kwalifikacji.</p>
3.	<p>Zaleca się uwzględnienie w opisie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się na studiach I stopnia odpowiedniego stopnia zaawansowania wiedzy, właściwego dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.</p>	<p>Dokonano przeglądu sposobu formułowania kierunkowych efektów uczenia się w kategorii wiedzy. Przy ich opracowaniu uwzględniono wymagany dla 6. poziomu PRK stopień zaawansowania wiedzy.</p> <p>Efekty zostały sformułowane w sposób wskazujący, że absolwent posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą zagadnień właściwych dla kierunku ekonomia, a nie wyłącznie wiedzę podstawową lub ogólną.</p> <p>Zasada ta została również uwzględniona podczas aktualizacji kart przedmiotów oraz formułowania przedmiotowych efektów uczenia się.</p>
4.	<p>Zaleca się przypisanie w programie studiów efektów uczenia się w odniesieniu do wszystkich zajęć przewidzianych do realizacji na studiach I i II stopnia</p>	<p>W ramach przygotowania programu studiów o profilu praktycznym dokonano przeglądu wszystkich zajęć ujętych w programie studiów I i II stopnia.</p> <p>Dla każdego przedmiotu/modułu określono przedmiotowe efekty uczenia się oraz wskazano ich odniesienie do odpowiednich kierunkowych efektów uczenia się. Efekty uczenia się zostały określone również dla zajęć o charakterze praktycznym, praktyk zawodowych, seminariów oraz pozostałych zajęć przewidzianych w programie studiów.</p> <p>Jednocześnie zweryfikowano spójność pomiędzy efektami uczenia się, treściami programowymi, metodami prowadzenia zajęć oraz sposobami weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.</p>

5.	Zaleca się poprawne zdefiniowanie efektów uczenia się w kontekście oczekiwanych umiejętności w odniesieniu do wszystkich zajęć przewidzianych w programie studiów I i II stopnia.	<p>Podczas opracowywania i aktualizacji kart przedmiotów zwrócono szczególną uwagę na prawidłowe formułowanie efektów uczenia się w kategorii umiejętności.</p> <p>Efekty formułowane są w sposób umożliwiający ocenę stopnia ich osiągnięcia przez studenta i odnoszą się do konkretnych czynności oraz umiejętności, które student powinien nabyć w wyniku realizacji zajęć.</p> <p>Jednocześnie dokonano weryfikacji zgodności efektów z treściami programowymi oraz metodami ich weryfikacji, tak aby zastosowane formy zaliczenia i egzaminowania pozwalały na rzeczywistą ocenę osiągnięcia deklarowanych umiejętności.</p>
6.	Zaleca się w odniesieniu do zajęć realizowanych na studiach I i II stopnia w trakcie dwóch lub więcej semestrów zaprojektowanie osobnego zestawu efektów uczenia się wskazując na oczekiwany progres wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach (semestrach) realizacji tych zajęć.	<p>W przypadku zajęć realizowanych w więcej niż jednym semestrze dokonano przeglądu efektów uczenia się pod kątem zapewnienia progresji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.</p> <p>Dla poszczególnych etapów realizacji zajęć efekty zostały określone w sposób uwzględniający wzrastający poziom złożoności i samodzielności studenta. Pozwala to na wykazanie stopniowego rozwoju kompetencji studenta wraz z realizacją kolejnych semestrów danego przedmiotu/modułu.</p> <p>Rozwiązanie to uwzględniono również przy opracowywaniu i aktualizacji kart przedmiotów.</p>
7.	Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.	<p>Wnioski wynikające z poprzedniej oceny programowej zostały wykorzystane do wzmocnienia działań związanych z projektowaniem, monitorowaniem i doskonaleniem programu studiów.</p> <p>Wprowadzono systematyczną weryfikację programu studiów oraz kart przedmiotów, obejmującą w szczególności kontrolę zgodności kierunkowych efektów uczenia się z PRK, prawidłowości formułowania przedmiotowych efektów uczenia się, ich powiązania z efektami kierunkowymi, zgodności efektów z treściami programowymi oraz adekwatności metod ich weryfikacji.</p>

		Karty przedmiotów są poddawane okresowej aktualizacji przez osoby prowadzące zajęcia, a zgłaszane zmiany są analizowane pod kątem ich zgodności z programem studiów. W procesie doskonalenia programu uwzględniane są również wyniki ankiet studenckich, hospitacji zajęć, opinie nauczycieli akademickich, studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.
--	--	---

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

Dobór treści kształcenia na kierunku Ekonomia, prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, jest podporządkowany koncepcji kształcenia zakładającej przygotowanie absolwentów do wykonywania zadań zawodowych wymagających wiedzy ekonomicznej, umiejętności analizy procesów gospodarczych oraz praktycznego posługiwania się metodami i narzędziami wykorzystywanymi w działalności gospodarczej. Uczelnia prowadzi kształcenie na kierunku Ekonomia wyłącznie w formie niestacjonarnej.

Kierunek został przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych, przy czym dyscypliną wiodącą jest ekonomia i finanse – 90%, natomiast 10% efektów uczenia się przyporządkowano do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Konstrukcja programu umożliwia zatem łączenie wiedzy ekonomicznej i finansowej z zagadnieniami dotyczącymi funkcjonowania i zarządzania organizacjami.

Studia pierwszego stopnia

Na studiach pierwszego stopnia kluczowe treści kształcenia obejmują przede wszystkim podstawy mikro- i makroekonomii, metody ilościowe wykorzystywane w ekonomii, statystykę, ekonometrię, matematykę i matematykę finansową, rachunkowość, finanse, analizę ekonomiczną, politykę gospodarczą i społeczną, gospodarkę regionalną, rynki finansowe, system podatkowy, międzynarodowe stosunki gospodarcze, organizację i zarządzanie oraz prawne uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej.

Dobór tych treści odpowiada przyjętej koncepcji kształcenia, zgodnie z którą absolwent powinien dysponować zarówno wiedzą dotyczącą mechanizmów funkcjonowania gospodarki, jak i warsztatem umożliwiającym jej praktyczne wykorzystanie. Program zakłada m.in. przygotowanie do obserwowania i interpretowania zjawisk ekonomicznych, podejmowania decyzji na podstawie

informacji pochodzących od podmiotów gospodarczych i z rynku, doboru metod statystycznych i technik analizy ekonomicznej do konkretnych problemów decyzyjnych oraz prognozowania procesów społeczno-gospodarczych.

Treści z zakresu metod ilościowych znajdują odzwierciedlenie m.in. w kierunkowych efektach W03, U01 i U02. Student ma znać metody badań operacyjnych oraz zasady obliczeń matematycznych, ekonometrycznych i statystycznych wykorzystywanych w analizie zagadnień ekonomicznych, a następnie wykorzystywać tę wiedzę do formułowania i rozwiązywania problemów ekonomicznych, w tym poprzez dobór metod statystycznych, matematycznych i ekonometrycznych oraz zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Treści odnoszące się do praktycznego funkcjonowania podmiotów gospodarczych są powiązane m.in. z efektami W04, W06, W07, W09, U03, U06 i U09. Obejmują one zagadnienia zarządzania organizacjami, rachunkowości i finansów, przedsiębiorczości, wykorzystywania wiedzy ekonomicznej w działalności gospodarczej, identyfikowania konkretnych problemów ekonomicznych, realizowania procedur decyzyjnych oraz posługiwania się nowoczesnymi technologiami i oprogramowaniem stosowanym w działalności gospodarczej.

Istotne miejsce zajmują także treści dotyczące norm i zasad regulujących działalność gospodarczą. Są one obecne m.in. w przedmiotach Elementy prawa, Ochrona własności intelektualnej oraz System podatkowy. Powiązano je m.in. z efektem W05, zgodnie z którym student zna prawne uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i poza nią, w tym formy prowadzenia działalności, zasady opodatkowania, prawo pracy oraz zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego, a także z efektem U05, odnoszącym się do stosowania norm formalnych i nieformalnych w konkretnych sytuacjach gospodarczych.

Praktyczny charakter doboru treści znajduje szczególnie wyraźne odzwierciedlenie w grupie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Na studiach pierwszego stopnia zaliczono do niej m.in. technologie informacyjne, moduł przedmiotów specjalnościowych, instrumenty finansowe, system podatkowy, analizę ekonomiczną, finanse publiczne, podstawy rachunkowości, ekonometrię, statystykę opisową, matematykę finansową, a także praktykę zawodową. Łącznie zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przypisano 102 ECTS, tj. 56,04% całego programu. Praktyka zawodowa obejmuje natomiast 960 godzin i 32 ECTS.

Treści te służą przygotowaniu studentów do aktualnych obszarów aktywności zawodowej wskazanych w programie studiów, obejmujących m.in. przedsiębiorstwa, sektor finansowy, administrację publiczną, organizacje pozarządowe oraz prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

Studia drugiego stopnia

Na studiach drugiego stopnia następuje pogłębienie wiedzy i umiejętności uzyskanych na poziomie licencjackim. Do kluczowych treści należą m.in. wnioskowanie statystyczne, ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych, ekonomia menedżerska, makroekonomia, prawo gospodarcze, historia myśli ekonomicznej, ekonomia matematyczna, rynek kapitałowy i finansowy, gospodarowanie kapitałem ludzkim oraz ekonomia międzynarodowa, a także treści realizowane w ramach modułu przedmiotów specjalnościowych.

Treści z zakresu pogłębionej analizy ekonomicznej i metod badawczych wiążą się przede wszystkim z efektami W01, W07, U01, U02, U05 i U07. Absolwent ma znać w pogłębionym stopniu teorie, fakty, zjawiska i metody badawcze właściwe dla nauk ekonomicznych, a także metody i narzędzia stosowane w ekonomii i naukach pokrewnych. Powinien jednocześnie potrafić analizować złożone procesy społeczno-ekonomiczne, prognozować ich praktyczne skutki, przygotowywać opracowania z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi analitycznych oraz formułować i weryfikować hipotezy dotyczące problemów ekonomicznych.

Treści związane z funkcjonowaniem przedsiębiorstw, przedsiębiorczością i praktycznym zastosowaniem wiedzy ekonomicznej znajdują odzwierciedlenie m.in. w efektach W02, W04, W05 oraz U06. Obejmują one gospodarowanie kapitałem ludzkim, zasady funkcjonowania przedsiębiorstw we współczesnej gospodarce, tworzenie i rozwój różnych form przedsiębiorczości oraz wykorzystywanie wiedzy, metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych do rozwiązywania praktycznych problemów właściwych dla struktur ekonomicznych.

Na poziomie magisterskim rozwijane są również treści związane z normami prawnymi i etycznymi. Efekt W03 zakłada pogłębioną znajomość etycznych, prawnych i instytucjonalnych uwarunkowań funkcjonowania struktur gospodarczych, w tym zasad ochrony własności intelektualnej oraz regulacji systemu podatkowego. Z kolei efekt K02 odnosi się do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu, w tym dylematów moralnych i etycznych, oraz przestrzegania zasad etyki zawodowej.

Praktyczne zastosowanie wiedzy wzmacniają przedmioty specjalnościowe, seminarium magisterskie oraz obowiązkowa praktyka zawodowa. Na studiach drugiego stopnia zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przypisano 66 ECTS, tj. 54,54% programu, natomiast praktyka zawodowa obejmuje 480 godzin i 18 ECTS.

Znajomość języków obcych

Istotnym składnikiem programu jest przygotowanie studentów do posługiwania się językiem obcym, również w kontekście zawodowym.

Na studiach pierwszego stopnia realizowany jest język obcy – język angielski lub niemiecki. W programie studiów niestacjonarnych zajęciom tym przypisano 10 ECTS. Kształcenie językowe jest bezpośrednio powiązane z efektem U08, zgodnie z którym absolwent potrafi posługiwać się językiem

obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym terminologią specjalistyczną z zakresu ekonomii.

Na studiach drugiego stopnia kształcenie językowe obejmuje Język obcy (angielski lub niemiecki) oraz Język obcy w biznesie (angielski lub niemiecki). W programie studiów niestacjonarnych przewidziano dla tych zajęć odpowiednio 4 i 3 ECTS. Rozwiązanie to pozwala łączyć rozwój ogólnych kompetencji językowych ze specjalistycznym językiem stosowanym w środowisku gospodarczym i biznesowym. Treści te odpowiadają efektowi W06, dotyczącemu znajomości specjalistycznej terminologii oraz zasad komunikacji właściwych dla nauk ekonomicznych w języku obcym na poziomie B2+, oraz efektowi U03, zakładającemu umiejętność posługiwania się językiem obcym w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2+.

Powiązanie treści z praktyką gospodarczą i zawodowym rynkiem pracy

Dobór treści kształcenia na obu poziomach studiów podporządkowany jest praktycznemu profilowi kierunku. Programy zakładają przygotowanie absolwentów do wykorzystywania wiedzy ekonomicznej w zastosowaniach praktycznych, w szczególności do prowadzenia analiz ekonomicznych, posługiwania się metodami ilościowymi i narzędziami informacyjno-komunikacyjnymi, interpretowania danych ekonomicznych i finansowych, podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów występujących w działalności przedsiębiorstw i innych organizacji.

Powiązanie treści programowych z praktyką zawodową wzmacnia system praktyk zawodowych, przedmioty specjalnościowe oraz zajęcia o charakterze praktycznym. Programy wskazują możliwość zatrudnienia absolwentów m.in. w przedsiębiorstwach, instytucjach administracji publicznej, organizacjach pozarządowych i sektorze finansowym oraz przygotowanie do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej.

Tym samym dobór kluczowych treści kształcenia zapewnia spójność pomiędzy dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek, zakładanymi kierunkowymi efektami uczenia się, praktycznym profilem studiów oraz przygotowaniem absolwenta do wykonywania zadań zawodowych właściwych dla kierunku Ekonomia.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego,

Dobór metod kształcenia na kierunku Ekonomia, prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, jest podporządkowany zakładanym kierunkowym efektom uczenia się oraz praktycznemu charakterowi studiów. Uczelnia prowadzi kształcenie na kierunku

wyłącznie w formie niestacjonarnej. Stosowane rozwiązania dydaktyczne służą zarówno przekazywaniu i pogłębianiu wiedzy ekonomicznej, jak i rozwijaniu umiejętności jej praktycznego wykorzystania, samodzielnego rozwiązywania problemów, pracy zespołowej, komunikowania się oraz posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi i językiem obcym.

Metody kształcenia są różnicowane w zależności od rodzaju zakładanych efektów uczenia się. Programy przewidują realizację zajęć w formie wykładów i ćwiczeń, a praktyczny profil kształcenia jest dodatkowo realizowany poprzez zajęcia specjalnościowe, seminaria dyplomowe, zadania praktyczne i projektowe oraz obowiązkowe praktyki zawodowe.

W zakresie efektów dotyczących wiedzy istotną rolę pełnią wykłady oraz zajęcia umożliwiające analizowanie i interpretowanie zagadnień ekonomicznych. Pozwalają one na systematyczne poznawanie teorii, pojęć, metod i zależności właściwych dla ekonomii i finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości. Na studiach pierwszego stopnia metody te służą m.in. osiągnięciu efektów W01–W10, obejmujących wiedzę dotyczącą teorii i zjawisk ekonomicznych, funkcjonowania podmiotów gospodarczych, metod matematycznych, statystycznych i ekonometrycznych, zarządzania, prawnych uwarunkowań działalności gospodarczej, rachunkowości, finansów i przedsiębiorczości. Na studiach drugiego stopnia służą natomiast pogłębianiu wiedzy określonej m.in. w efektach W01–W07, w tym wiedzy o teoriach i metodach badawczych właściwych dla nauk ekonomicznych, funkcjonowaniu przedsiębiorstw, przedsiębiorczości oraz metodach i narzędziach właściwych dla ekonomii.

W zakresie umiejętności szczególne znaczenie mają ćwiczenia oraz metody wymagające aktywności studenta, w tym wykonywanie zadań praktycznych, prac pisemnych, prezentacji, zadań projektowych i zespołowych, analizowanie problemów oraz wykorzystywanie odpowiednich metod i narzędzi. Metody te pozwalają studentowi przechodzić od poznania określonych prawidłowości i metod do ich zastosowania w rozwiązywaniu konkretnych problemów ekonomicznych i gospodarczych.

Na studiach pierwszego stopnia rozwiązania te są powiązane w szczególności z efektami U01 i U02, wymagającymi wykorzystania posiadanej wiedzy do formułowania i rozwiązywania złożonych problemów ekonomicznych oraz stosowania metod statystycznych, matematycznych i ekonometrycznych. Istotne są również efekty U03 i U06, dotyczące wykonywania zadań z zakresu ekonomii, zarządzania i finansów oraz identyfikowania konkretnych problemów ekonomicznych i realizowania procedur decyzyjnych przy wykorzystaniu odpowiednich metod analizy.

Praktyczny charakter metod kształcenia jest szczególnie widoczny w zajęciach, których istotą jest zastosowanie wiedzy w warunkach odpowiadających przyszłej aktywności zawodowej absolwenta. Na pierwszym stopniu do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zaliczono m.in. Technologie informacyjne, Analizę ekonomiczną, Instrumenty finansowe, System podatkowy,

Finanse publiczne, Ekonometrię, Matematykę finansową, moduł przedmiotów specjalnościowych. Ważnym elementem kształcenia praktycznego jest również praktyka zawodowa.

Na studiach drugiego stopnia metody aktywizujące i praktyczne służą m.in. osiągnięciu efektu U02, zakładającego przygotowywanie dokumentacji i opracowań oraz wykorzystywanie wiedzy ekonomicznej do rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych z zastosowaniem odpowiednich metod i narzędzi analitycznych, a także efektów U05–U07, związanych z analizowaniem złożonych procesów społeczno-ekonomicznych, prognozowaniem ich praktycznych skutków, rozwiązywaniem problemów właściwych dla funkcjonowania struktur ekonomicznych oraz formułowaniem i weryfikowaniem hipotez.

Istotną cechą przyjętych metod jest rozwijanie kompetencji społecznych. Zadania zespołowe, projekty, prezentacje, seminaria oraz praktyki zawodowe tworzą warunki do rozwijania umiejętności współpracy, odpowiedzialności za wykonywane zadania, krytycznej oceny własnej wiedzy, samodzielnego podejmowania decyzji oraz przestrzegania zasad etycznych związanych z wykonywaniem zawodu. Na studiach pierwszego stopnia metody te wspierają w szczególności osiągnięcie efektów K01–K05, obejmujących m.in. krytyczno-analityczne podejście do działań własnych i zespołu, odpowiedzialność za podejmowane decyzje, krytyczną ocenę posiadanej wiedzy, przestrzeganie zasad etyki oraz myślenie i działanie w sposób przedsiębiorczy.

Na studiach drugiego stopnia metody wymagające samodzielnego rozwiązywania problemów, współdziałania, dyskusji i podejmowania decyzji służą rozwijaniu kompetencji określonych w efektach K01–K04, w szczególności przedsiębiorczego sposobu myślenia i działania, rozstrzygania dylematów zawodowych i etycznych, podejmowania działań na rzecz interesu publicznego oraz krytycznej oceny posiadanej wiedzy i korzystania z wiedzy ekspertów.

Rozwijanie umiejętności praktycznych i kompetencji informacyjno-komunikacyjnych

Ważnym elementem doboru metod kształcenia jest rozwijanie umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz narzędzi stosowanych w działalności gospodarczej. Na studiach pierwszego stopnia bezpośrednio służy temu przedmiot Technologie informacyjne, zaliczony do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Rozwijanie tych kompetencji jest również związane z realizacją zajęć wymagających prowadzenia analiz ekonomicznych, statystycznych i ekonometrycznych.

Metody stosowane w ramach tych zajęć są powiązane przede wszystkim z efektem U02, dotyczącym wykorzystywania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych przy rozwiązywaniu problemów ekonomicznych, oraz efektem U09, zgodnie z którym absolwent potrafi posługiwać się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi oraz oprogramowaniem wykorzystywanym w działalności gospodarczej. Powiązanie to występuje również na poziomie

wiedzy – efekt W03 obejmuje znajomość narzędzi i metod informacyjno-komunikacyjnych niezbędnych do zarządzania przedsiębiorstwem.

Na studiach drugiego stopnia wykorzystanie metod i narzędzi analitycznych oraz technik informacyjno-komunikacyjnych jest związane przede wszystkim z efektami U02, U05 i U06. Student przygotowuje opracowania, analizuje i prognozuje procesy społeczno-ekonomiczne oraz wykorzystuje posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów praktycznych, dobierając właściwe metody, narzędzia i techniki informacyjno-komunikacyjne.

Metody kształcenia rozwijające kompetencje językowe

Dobór metod kształcenia umożliwia również osiągnięcie zakładanych efektów dotyczących znajomości języka obcego, w tym specjalistycznego języka właściwego dla ekonomii i działalności gospodarczej.

Na studiach pierwszego stopnia kształcenie językowe realizowane jest w formie lektoratu z języka angielskiego lub niemieckiego. Metody stosowane podczas tych zajęć ukierunkowane są na rozwijanie praktycznej sprawności komunikacyjnej, w tym posługiwania się terminologią specjalistyczną z zakresu ekonomii. Są one powiązane z kierunkowym efektem U08, zgodnie z którym student potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym terminologią specjalistyczną z zakresu ekonomii.

Na studiach drugiego stopnia kompetencje językowe rozwijane są w ramach Języka obcego (angielskiego lub niemieckiego) oraz Języka obcego w biznesie (angielskiego lub niemieckiego), realizowanych w formie lektoratu. Wprowadzenie języka obcego w biznesie umożliwia rozwijanie kompetencji komunikacyjnych bezpośrednio związanych z funkcjonowaniem w środowisku zawodowym i gospodarczym. Kształcenie to jest powiązane z efektem W06, dotyczącym znajomości specjalistycznej terminologii i zasad komunikacji właściwych dla nauk ekonomicznych w języku obcym na poziomie B2+, oraz efektem U03, zgodnie z którym student potrafi posługiwać się umiejętnościami językowymi w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2+.

Znaczenie praktyk zawodowych i seminariów

Szczególne znaczenie w systemie metod kształcenia mają praktyki zawodowe, stanowiące integralną część programu studiów. Umożliwiają one zastosowanie wiedzy i umiejętności w rzeczywistym środowisku zawodowym, poznanie zasad funkcjonowania organizacji oraz rozwijanie kompetencji społecznych związanych z wykonywaniem obowiązków zawodowych. Na studiach pierwszego stopnia praktyka obejmuje 960 godzin, natomiast na studiach drugiego stopnia – 480 godzin.

Funkcję integrującą wiedzę i umiejętności pełnią także seminaria. Na pierwszym stopniu w ramach seminarium dyplomowego student przygotowuje projekt lub pracę zaliczeniową, natomiast na drugim stopniu seminarium magisterskie prowadzi do przygotowania pracy magisterskiej. Pozwala

to na rozwijanie samodzielności w identyfikowaniu problemu, pozyskiwaniu i analizowaniu informacji, formułowaniu wniosków oraz prezentowaniu rezultatów własnej pracy.

Dobór metod kształcenia zapewnia zatem możliwość osiągnięcia efektów uczenia się we wszystkich trzech kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ich zróżnicowanie – od metod służących przekazywaniu i porządkowaniu wiedzy, poprzez ćwiczenia, zadania analityczne, praktyczne, projektowe i zespołowe, po seminaria i praktyki zawodowe – odpowiada praktycznemu profilowi kierunku Ekonomia i umożliwia stopniowe przechodzenie od poznania wiedzy ekonomicznej do jej samodzielnego wykorzystywania w rozwiązywaniu problemów występujących w praktyce gospodarczej i zawodowej.

2.3. Zakresu korzystania z metod i technik kształcenia na odległość,

Uczelnia nie prowadzi zajęć na odległość. Wyjątkiem było wprowadzone przez Ministra prowadzenie zajęć na odległość w czasie stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS COV 2. W związku z powyższym zajęcia prowadzone były z wykorzystaniem platformy ZOOM.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.

Studenci kierunku ekonomia studia I i II stopnia, zgodnie z Regulaminem WASE, mają możliwość korzystania z indywidualnej organizacji studiów. Na wniosek studenta dziekan może wyrazić zgodę na odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów, określając jej szczegółowe zasady. Studia w indywidualnej organizacji studiów odbywają się wg niezmienionego programu. Indywidualna organizacja studiów jest przyznawana w szczególności:

- 1) studentom wyróżniającym się w nauce,
- 2) studentom skierowanym na studia w innej uczelni krajowej lub zagranicznej,
- 3) studentom z niepełnosprawnością lub przewlekłe chorym,
- 4) studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami,
- 5) studentom przyjętym na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się.

Studenci wyróżniający się szczególnie dobrymi wynikami w nauce, tj. osiągający średnią ocen co najmniej 4,0 i wykazujący uzdolnienia w zakresie określonej dyscypliny, mogą po zaliczeniu pierwszego roku studiów, studiować według indywidualnej organizacji studiów.

Wniosek o przyznanie indywidualnej organizacji studiów zawierający propozycję indywidualnego programu studiów opiniuje opiekun naukowy wskazany przez dziekana. Indywidualny program

studiów musi spełniać wymagania wynikające z efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów. Dziekan, wyrażając zgodę na odbywanie indywidualnej organizacji studiów, o której mowa w ust. 3 pkt 1, zatwierdza indywidualny program studiów oraz wyznacza opiekuna naukowego dla studenta.

Studentka w ciąży i studenci będący rodzicami mają prawo do odbywania studiów stacjonarnych według indywidualnej organizacji studiów do czasu ich ukończenia.

W przypadku naruszenia przez studenta ustalonych zasad realizacji studiów według indywidualnej organizacji studiów lub braku postępu w nauce, dziekan może cofnąć studentowi zgodę na indywidualną organizację studiów, z własnej inicjatywy lub na wniosek opiekuna naukowego.

Student realizujący studia według indywidualnej organizacji studiów uzyskuje zaliczenia i zdaje egzamin w terminach indywidualnie ustalonych z prowadzącymi zajęcia w granicach danego semestru. W uzasadnionych przypadkach na wniosek studenta dziekan może wyrazić zgodę na przeniesienie tych terminów na następny semestr lub zwolnić studenta z obowiązku uczestnictwa w zajęciach.

Jeśli niepełnosprawność lub choroba studenta ograniczają możliwość jego pełnego uczestnictwa w zajęciach odbywanych w trybie standardowym, w tym także możliwość zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń, student może wnioskować o przyznanie indywidualnej organizacji studiów. Do studentów niepełnosprawnych zalicza się osoby:

1) niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub dokument równoważny,

2) u których nagła choroba lub wypadek skutkują czasową niezdolnością do pełnego uczestnictwa w zajęciach, a okoliczności te potwierdza przedłożone zaświadczenie lekarskie.

Indywidualny tryb studiowania przeznaczony dla studentów z niepełnosprawnością lub przewlekłe chorych nie może prowadzić do obniżenia wymagań merytorycznych i musi zapewnić osiągnięcie efektów uczenia się określonych w programie studiów.

2.5. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru,

Harmonogram realizacji programu studiów na kierunku Ekonomia, prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, został skonstruowany w sposób

umożliwiający studentom systematyczne osiąganie zakładanych efektów uczenia się. Uczelnia prowadzi kierunek wyłącznie w formie niestacjonarnej, dlatego poniższa charakterystyka dotyczy tej formy kształcenia.

Układ zajęć w poszczególnych semestrach uwzględnia stopniowanie treści kształcenia – od zajęć o charakterze podstawowym, poprzez zajęcia kierunkowe, specjalnościowe i fakultatywne, po zajęcia integrujące wiedzę i umiejętności, w szczególności seminaria oraz praktyki zawodowe. Harmonogram zapewnia również realizację zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, zajęć rozwijających kompetencje językowe oraz zajęć pozostawionych do wyboru studentowi.

Studia pierwszego stopnia

Studia pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia trwają 6 semestrów i obejmują 181 punktów ECTS. W ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów na studiach niestacjonarnych student uzyskuje 57 punktów ECTS, co stanowi 31,49% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych w programie. Bezpośrednia praca dydaktyczna realizowana jest przede wszystkim w formie wykładów, ćwiczeń, lektoratów, seminarium dyplomowego oraz zajęć specjalnościowych.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela i studenta są rozłożone w całym toku studiów. Obejmują zarówno zajęcia podstawowe i kierunkowe, takie jak m.in. Podstawy mikroekonomii, Podstawy makroekonomii, Matematykę, Statystykę opisową, Ekonometrię, Podstawy rachunkowości, Organizację i zarządzanie, Analizę ekonomiczną, Finanse publiczne, Instrumenty finansowe czy System podatkowy, jak również moduł zajęć specjalnościowych, język obcy i seminarium dyplomowe.

Istotną częścią harmonogramu są zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Przypisano im łącznie 102 punktów ECTS, tj. 56,35% programu studiów. Do tej grupy zaliczono m.in.:

- Technologie informacyjne,
- Moduł przedmiotów specjalnościowych,
- Instrumenty finansowe,
- System podatkowy,
- Analizę ekonomiczną,
- Finanse publiczne,
- Podstawy rachunkowości,
- Ekonometrię,
- Statystykę opisową,
- Matematykę finansową,
- Praktykę zawodową.

Szczególne znaczenie dla praktycznego profilu kształcenia ma praktyka zawodowa w wymiarze 960 godzin, odpowiadająca 32 punktom ECTS. Jej usytuowanie w programie umożliwia studentowi wykorzystanie wiedzy i umiejętności zdobywanych podczas zajęć dydaktycznych w rzeczywistym środowisku zawodowym.

Harmonogram uwzględnia również rozwijanie kompetencji językowych. Na studiach pierwszego stopnia realizowany jest język obcy – język angielski lub niemiecki. Zajęciom tym przypisano 10 punktów ECTS. Kształcenie językowe prowadzone jest w formie ćwiczeń i jest rozłożone na kolejne etapy studiów, co umożliwia systematyczne rozwijanie kompetencji językowych, w tym posługiwania się terminologią specjalistyczną właściwą dla ekonomii.

Znaczący udział w programie mają również zajęcia do wyboru. Student może dokonywać wyboru m.in. w zakresie języka obcego, Modułu zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych do wyboru, modułu przedmiotów specjalnościowych, seminarium dyplomowego. Łącznie zajęciom do wyboru przypisano 56 punktów ECTS, co stanowi około 31% całego programu studiów. Rozwiązanie to umożliwia studentom częściową indywidualizację ścieżki kształcenia zgodnie z ich zainteresowaniami oraz planowanym kierunkiem rozwoju zawodowego.

Studia drugiego stopnia

Studia drugiego stopnia trwają 4 semestry i obejmują 120 punkty ECTS.

Na studiach niestacjonarnych zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów przypisano 44 punktów ECTS, co odpowiada 36,36% programu studiów.

Bezpośredni kontakt studenta z osobami prowadzącymi zajęcia realizowany jest w ramach zajęć podstawowych, kierunkowych, specjalnościowych oraz zajęć językowych i seminarium magisterskiego, a także na dyżurach. Obejmuje on m.in. takie przedmioty, jak Wnioskowanie statystyczne, Ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych, Ekonomia menedżerska, Makroekonomia, Prawo gospodarcze, Historia myśli ekonomicznej, Ekonomia matematyczna, Rynek kapitałowy i finansowy, Gospodarowanie kapitałem ludzkim oraz Ekonomia międzynarodowa.

Na studiach drugiego stopnia zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przypisano łącznie 66 punktów ECTS, tj. 55% programu. Do grupy tej zaliczono przede wszystkim moduł przedmiotów specjalnościowych, ekonometrię i prognozowanie procesów ekonomicznych, wnioskowanie statystyczne, ekonomię menedżerską, gospodarowanie kapitałem ludzkim, język obcy w biznesie oraz praktykę zawodową.

Praktyka zawodowa na studiach drugiego stopnia obejmuje 480 godzin i 18 punktów ECTS. Stanowi ona integralny element programu i umożliwia rozwijanie umiejętności praktycznego wykorzystywania pogłębionej wiedzy ekonomicznej, rozwiązywania problemów występujących

w działalności gospodarczej oraz kształtowania kompetencji społecznych niezbędnych w środowisku zawodowym.

Harmonogram studiów drugiego stopnia uwzględnia również rozbudowane kształcenie językowe. Studenci realizują Język obcy (angielski lub niemiecki) oraz Język obcy w biznesie (angielski lub niemiecki). Zajęciom tym przypisano łącznie 8 punktów ECTS. Obie grupy zajęć realizowane są w formie lektoratu. Rozwiązanie to umożliwia rozwijanie zarówno ogólnych kompetencji językowych, jak i umiejętności posługiwania się specjalistycznym językiem ekonomicznym i biznesowym.

Istotną część programu stanowią również zajęcia do wyboru. Łącznie przypisano im 52 punkty ECTS, co stanowi 43,3% całego programu studiów. Do grupy tej należą m.in. grupa zajęć z wybranej specjalności, a także zajęcia językowe i seminarium magisterskie wskazane w programie w grupie przedmiotów wybieralnych. Umożliwia to studentom kształtowanie własnej ścieżki edukacyjnej oraz pogłębianie wiedzy i umiejętności w obszarach odpowiadających ich zainteresowaniom zawodowym. Harmonogram realizacji programu na obu poziomach studiów zapewnia właściwe powiązanie zajęć służących zdobywaniu wiedzy z zajęciami rozwijającymi umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne. Przedmioty podstawowe tworzą podstawę dla realizowanych w dalszej części programu zajęć kierunkowych i specjalnościowych, natomiast seminaria i praktyki zawodowe umożliwiają integrowanie i praktyczne wykorzystywanie zdobytej wiedzy.

Szczególne znaczenie ma udział zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, przekraczający połowę ogólnej liczby punktów ECTS zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów. W połączeniu z rozbudowanymi praktykami zawodowymi, zajęciami specjalnościowymi oraz możliwością wyboru znaczącej części programu rozwiązanie to odpowiada przyjętemu praktycznemu profilowi kształcenia.

Harmonogram umożliwia również systematyczne rozwijanie kompetencji językowych – na pierwszym stopniu do poziomu B2, a na drugim stopniu do poziomu B2+, z uwzględnieniem specjalistycznego języka ekonomicznego i biznesowego. Tym samym konstrukcja programu i rozłożenie poszczególnych grup zajęć tworzą warunki do osiągnięcia wszystkich zakładanych kierunkowych efektów uczenia się oraz przygotowania absolwentów do podejmowania aktywności zawodowej właściwej dla kierunku Ekonomia.

2.6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (w przypadku gdy na studiach prowadzone jest takie kształcenie), harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych),

Dobór form zajęć na kierunku Ekonomia, prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, wynika z charakteru zakładanych efektów uczenia się oraz przyjętej koncepcji kształcenia, ukierunkowanej na łączenie wiedzy ekonomicznej z jej praktycznym zastosowaniem. Uczelnia prowadzi kształcenie na ocenianym kierunku wyłącznie w formie niestacjonarnej, dlatego organizacja procesu kształcenia oraz harmonogram realizacji zajęć zostały dostosowane do specyfiki tej formy studiów.

W programach studiów wykorzystuje się zróżnicowane formy zajęć, w szczególności wykłady, ćwiczenia, lektoraty, seminaria oraz praktyki zawodowe, a w zależności od charakteru zajęć również formy ukierunkowane na aktywną i praktyczną pracę studenta. Dobór poszczególnych form jest związany z rodzajem realizowanych treści oraz zakładanych efektów uczenia się. Wykłady służą przede wszystkim uporządkowaniu i pogłębianiu wiedzy teoretycznej, natomiast ćwiczenia umożliwiają jej zastosowanie do analizy i rozwiązywania problemów ekonomicznych, wykonywania obliczeń, interpretowania danych oraz podejmowania decyzji. Lektoraty służą systematycznemu rozwijaniu kompetencji językowych, seminaria integrują wiedzę i umiejętności zdobyte w toku studiów, natomiast praktyki zawodowe umożliwiają wykorzystanie zdobytej wiedzy w rzeczywistym środowisku pracy.

Przyjęte proporcje pomiędzy wykładami a zajęciami o charakterze ćwiczeniowym i praktycznym są dostosowane do praktycznego profilu kierunku. Szczególne znaczenie przypisuje się formom wymagającym aktywności studenta, samodzielnego wykonywania zadań, prowadzenia analiz oraz wykorzystywania zdobytej wiedzy do rozwiązywania problemów występujących w praktyce gospodarczej. Na pierwszym stopniu zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przypisano łącznie 102 ECTS.

Na studiach pierwszego stopnia proporcje godzin wykładów i ćwiczeń są różnicowane w zależności od specyfiki przedmiotu. Przykładowo na studiach niestacjonarnych Podstawy mikroekonomii obejmują 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń, Matematyki – 15 godzin wykładu i 21 godzin ćwiczeń, natomiast Matematyka finansowa, Statystyka opisowa i Ekonometria – po 15 godzin wykładu i 15 godzin ćwiczeń. Takie rozwiązanie zapewnia możliwość połączenia poznania podstaw teoretycznych z ich zastosowaniem podczas zajęć ćwiczeniowych.

Na studiach drugiego stopnia struktura form zajęć również wskazuje na zachowanie równowagi między przekazywaniem pogłębionej wiedzy a jej praktycznym zastosowaniem. Zgodnie ze szczegółową siatką studiów niestacjonarnych w całym czterosemestralnym cyklu przewidziano ok 180 godzin wykładów, 250 godzin ćwiczeń, 66 godzin lektoratu oraz 120 godzin seminarium magisterskiego. Dodatkowo program obejmuje 480 godzin praktyki zawodowej. Oznacza to, że w grupie zajęć dydaktycznych bez praktyk formy inne niż wykład stanowią przeważającą część bezpośredniego kształcenia, co jest zgodne z praktycznym profilem kierunku.

Rozłożenie godzin na studiach drugiego stopnia jest również zróżnicowane semestralnie. W semestrze 1 przewidziano 48 godzin wykładów, 60 godzin ćwiczeń, 18 godzin lektoratu i 30 godzin seminarium, w semestrze 2 – analogicznie 48 godzin wykładów, 60 godzin ćwiczeń, 18 godzin lektoratu i 30 godzin seminarium. W semestrze 3 realizowanych jest 54 godzin wykładów, 54 godziny ćwiczeń i 30 godzin seminarium, natomiast w semestrze 4 – 42 godzin wykładów, 66 godzin ćwiczeń, 30 godz. lektoratu i 30 godzin seminarium. Takie rozłożenie powoduje, że wraz z zaawansowaniem procesu kształcenia istotną rolę zachowują formy wymagające aktywnego udziału studenta.

Istotnym elementem organizacji procesu kształcenia jest sekwencyjność zajęć. Harmonogram został skonstruowany w taki sposób, aby student w pierwszej kolejności rozwijał i pogłębiał wiedzę oraz umiejętności stanowiące podstawę dalszego kształcenia, a następnie wykorzystywał je w ramach bardziej wyspecjalizowanych zajęć, seminarium oraz praktyki zawodowej. Na drugim stopniu w semestrze pierwszym realizowane są m.in. Wnioskowanie statystyczne, Makroekonomia, Prawo gospodarcze i Ekonomia matematyczna, natomiast w kolejnych semestrach pojawiają się m.in. Ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych, Ekonomia menedżerska, Rynek kapitałowy i finansowy, Gospodarowanie kapitałem ludzkim, Ekonomia międzynarodowa oraz zajęcia specjalnościowe.

Seminarium magisterskie jest realizowane systematycznie przez wszystkie cztery semestry studiów drugiego stopnia – po 30 godzin w każdym semestrze studiów niestacjonarnych. Rozwiązanie takie sprzyja stopniowemu rozwijaniu umiejętności samodzielnego formułowania problemu, pozyskiwania i analizowania informacji, stosowania właściwych metod badawczych oraz przygotowania pracy dyplomowej. Praca dyplomowa zawiera wyniki badań ich ocenę i wnioski.

Organizacja procesu kształcenia zapewnia także ciągłość rozwijania kompetencji językowych. Na drugim stopniu Język obcy (angielski lub niemiecki) jest realizowany w pierwszym i drugim semestrze, po 18 godzin lektoratu w każdym z nich. W dalszej części kształcenia, w semestrze czwartym, student realizuje Język obcy w biznesie w wymiarze 30 godzin lektoratu. Rozwiązanie to pozwala przejść od rozwijania ogólnych i specjalistycznych kompetencji językowych do ich zastosowania w komunikacji właściwej dla środowiska gospodarczego i zawodowego. Program studiów potwierdza, że zajęcia językowe prowadzone są w języku angielskim lub niemieckim i obejmują wszystkich studentów.

W harmonogramie istotne miejsce zajmują również praktyki zawodowe. Na studiach pierwszego stopnia ich wymiar wynosi 960 godzin i 32 ECTS, natomiast na studiach drugiego stopnia – 480 godzin i 18 ECTS. W szczegółowej siatce studiów drugiego stopnia praktykę rozłożono na trzy pierwsze semestry – po 160 godzin w każdym semestrze. Takie rozwiązanie umożliwia równoległe konfrontowanie wiedzy i umiejętności nabywanych podczas zajęć z doświadczeniami zdobywanymi w środowisku zawodowym.

Ważnym elementem organizacji programu jest również możliwość indywidualizacji ścieżki kształcenia poprzez zajęcia specjalnościowe. W siatce studiów przewidziano ich realizację przede wszystkim w dalszej części cyklu kształcenia, gdy student dysponuje już odpowiednią podstawą wiedzy ekonomicznej i może świadomie rozwijać kompetencje odpowiadające własnym zainteresowaniom oraz planowanej aktywności zawodowej.

Liczebność grup studenckich jest organizowana z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych form zajęć i konieczności zapewnienia warunków umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. W szczególności organizacja ćwiczeń, lektoratów i seminariów umożliwia aktywny udział studentów, bezpośrednią interakcję z prowadzącym, wykonywanie i omawianie zadań oraz uzyskiwanie informacji zwrotnej.

Organizacja harmonogramu zajęć na studiach niestacjonarnych uwzględnia konieczność zapewnienia realizacji liczby godzin określonej w programie dla każdego przedmiotu i każdej formy zajęć oraz zachowania właściwej kolejności realizacji treści kształcenia. Harmonogram powinien zapewniać odpowiednie rozłożenie obciążeń dydaktycznych w poszczególnych semestrach oraz czas niezbędny na pracę własną studenta, przygotowanie do kolejnych zajęć, wykonywanie zadań i projektów oraz realizację praktyk zawodowych. Konstrukcja programu, w której bezpośredni udział w zajęciach jest uzupełniany znaczącym nakładem pracy własnej, odpowiada specyfice kształcenia w formie niestacjonarnej.

Dobór form zajęć i ich proporcji, sekwencja przedmiotów oraz rozłożenie zajęć w kolejnych semestrach tworzą spójny system kształcenia odpowiadający praktycznemu profilowi kierunku Ekonomia. Znaczący udział ćwiczeń, seminariów, lektoratów, zajęć specjalnościowych oraz praktyk zawodowych zapewnia studentom warunki do systematycznego przechodzenia od zdobywania i pogłębiania wiedzy do jej praktycznego wykorzystywania oraz rozwijania kompetencji wymaganych w środowisku zawodowym.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie sformułowano zaleceń do kryterium nr 2	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Studenci WASE to w ponad 90 % osoby pracujące i często zakłady pracy kierują ich na studia , aby dokończyli się dla potrzeb firmy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteriów kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów.

Zasady rekrutacji na studia na kierunku ekonomia określone są corocznie w uchwale Senatu Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej w sprawie zasad rekrutacji, warunków i trybu przyjęć na studia oraz form studiów na poszczególnych kierunkach. Uczelnia prowadzi rekrutację na kierunek ekonomia na studia pierwszego i drugiego stopnia. Rekrutacja może być prowadzona na studia stacjonarne i niestacjonarne, stosownie do posiadanych uprawnień oraz oferty Uczelni na dany rok akademicki. Warunki, terminy i zasady postępowania rekrutacyjnego są podawane do publicznej wiadomości zgodnie z odpowiednimi przepisami.

Studia pierwszego stopnia

O przyjęcie na studia pierwszego stopnia na kierunku ekonomia może ubiegać się osoba posiadająca świadectwo dojrzałości albo inny dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dotyczy to również kandydatów legitymujących się odpowiednimi dokumentami uzyskanymi poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, o ile dokumenty te uprawniają do podjęcia studiów w Polsce.

Podstawę kwalifikacji na studia pierwszego stopnia stanowią wyniki egzaminu maturalnego, egzaminu dojrzałości albo wyniki wynikające z innego dokumentu uprawniającego do ubiegania się o przyjęcie na studia. Wyniki są przeliczane na punkty zgodnie z zasadami określonymi w uchwale rekrutacyjnej. Przyjęty sposób kwalifikacji umożliwia porównywanie wyników kandydatów,

niezależnie od rodzaju posiadanego przez nich dokumentu stanowiącego podstawę ubiegania się o przyjęcie na studia.

W przypadku gdy liczba kandydatów spełniających warunki przyjęcia nie przekracza ustalonego limitu miejsc, Komisja Rekrutacyjna może odstąpić od tworzenia rankingu punktowego, jeżeli nie jest on niezbędny do rozstrzygnięcia o przyjęciu kandydatów.

Studia drugiego stopnia

O przyjęcie na studia drugiego stopnia może ubiegać się osoba posiadająca dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich, a także odpowiedni dyplom ukończenia studiów wydany za granicą, uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia w Rzeczypospolitej Polskiej.

W przypadku kierunku ekonomia na studia drugiego stopnia mogą być przyjmowani w szczególności kandydaci posiadający dyplom ukończenia studiów na kierunku ekonomia lub zarządzanie.

W przypadku absolwentów innych kierunków Komisja Rekrutacyjna dokonuje oceny przygotowania kandydata do podjęcia studiów drugiego stopnia na kierunku ekonomia na podstawie suplementu do dyplomu lub innych dokumentów dotyczących przebiegu ukończonych studiów. Analiza wcześniejszego wykształcenia kandydata służy ustaleniu, czy posiada on przygotowanie umożliwiające realizację programu studiów drugiego stopnia i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Jeżeli analiza dokumentacji wykaże różnice w przygotowaniu kandydata istotne z punktu widzenia realizacji programu studiów, Uczelnia określa zasady ich uzupełnienia zgodnie z programem studiów i obowiązującymi przepisami.

Jeżeli liczba kandydatów na studia drugiego stopnia przekracza ustalony limit miejsc, Komisja Rekrutacyjna sporządza listę rankingową. W postępowaniu rankingowym uwzględniana jest ocena z egzaminu dyplomowego lub wynik ukończenia studiów, jeżeli znajduje się on w dokumentacji ukończenia studiów, oraz średnia ocen ze studiów ustalona na podstawie suplementu do dyplomu albo innego właściwego dokumentu. Jeżeli liczba kandydatów spełniających warunki przyjęcia jest mniejsza lub równa limitowi miejsc, Komisja może sporządzić listę osób spełniających warunki przyjęcia bez ustalania rankingu punktowego. Postępowanie rekrutacyjne prowadzone jest przez Komisję Rekrutacyjną powoływaną przez Rektora. Do jej zadań należy w szczególności weryfikacja dokumentów kandydatów, ustalanie wyników postępowania kwalifikacyjnego oraz sporządzanie list rankingowych, jeżeli są wymagane. Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów, natomiast odmowa przyjęcia następuje w drodze decyzji administracyjnej. Wszyscy kandydaci podlegają ocenie według jednakowych, wcześniej podanych do wiadomości kryteriów zgodnie z przepisami.

W odniesieniu do kandydatów posiadających dokumenty wydane za granicą oraz cudzoziemców stosowane są wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa oraz zasad określonych w uchwale rekrutacyjnej Uczelni, w tym dotyczące uznawania dokumentów uprawniających do podjęcia studiów, ich legalizacji lub opatrzenia apostille oraz – w przypadkach, w których jest to wymagane – przedłożenia odpowiedniego tłumaczenia.

Przyjęte zasady rekrutacji zapewniają przejrzystość postępowania oraz równe traktowanie kandydatów. Kandydatom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, Uczelnia zapewnia odpowiednie dostosowanie organizacji postępowania rekrutacyjnego, bez obniżania merytorycznych kryteriów przyjęcia.

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej.

W WASE funkcjonują zasady dotyczące uznawania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej. Stosowane rozwiązania umożliwiają kontynuowanie kształcenia z uwzględnieniem dotychczasowych osiągnięć studenta, przy jednoczesnym zapewnieniu osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów na kierunku ekonomia.

W przypadku przeniesienia studenta z innej uczelni dokonywana jest indywidualna analiza dotychczasowego przebiegu studiów oraz osiągniętych efektów uczenia się. Podstawę tej analizy stanowi dokumentacja przebiegu studiów przedstawiona przez studenta, w szczególności wykaz zrealizowanych przedmiotów, uzyskanych ocen i punktów ECTS, a w razie potrzeby również karty przedmiotów lub inne dokumenty pozwalające na porównanie zrealizowanego kształcenia z programem studiów obowiązującym w WASE.

Przy podejmowaniu decyzji o uznaniu zajęć i osiągniętych efektów uczenia się uwzględnia się przede wszystkim zgodność efektów uczenia się, zakres i treści programowe zrealizowanych zajęć, ich wymiar oraz przypisaną liczbę punktów ECTS. Ocena dokonywana jest w odniesieniu do programu studiów obowiązującego na kierunku ekonomia, na którym student zamierza kontynuować kształcenie w WASE.

Analogiczne zasady stosowane są w przypadkach wymagających ustalenia zakresu dotychczasowych osiągnięć studenta, w szczególności przy wznowieniu studiów, zmianie kierunku studiów oraz powrocie na studia po przerwie, jeżeli w okresie tej przerwy nastąpiły zmiany w programie studiów.

Decyzja dotycząca uznania dotychczasowych osiągnięć podejmowana jest indywidualnie w odniesieniu do każdego studenta. Jeżeli analiza dokumentacji wykaże różnice pomiędzy dotychczas

zrealizowanym programem a programem studiów obowiązującym w WASE, studentowi wyznaczane są różnice programowe wraz z terminem i sposobem ich uzupełnienia. Zakres różnic ustalany jest w taki sposób, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów dla danego poziomu i kierunku.

Realizacja i zaliczenie wyznaczonych różnic programowych są dokumentowane w dokumentacji przebiegu studiów, w tym w karcie różnic programowych.

Przyjęte rozwiązania umożliwiają uznawanie rzeczywistych osiągnięć studenta uzyskanych w toku wcześniejszego kształcenia, przy jednoczesnym zachowaniu wymagań wynikających z programu studiów oraz zapewnieniu osiągnięcia przez absolwenta wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

W WASE w Środzie Wielkopolskiej funkcjonuje procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów (przyjęta Uchwałą Senatu WASE nr 3/09/2022 z dnia 28.09.2022 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu potwierdzania efektów uczenia się WASE w Środzie Wlkp). Zasady, warunki i tryb przeprowadzania tego procesu określa obowiązujący w Uczelni Regulamin potwierdzania efektów uczenia się.

Regulamin określa w szczególności zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz sposób powoływania i tryb działania komisji odpowiedzialnych za ich weryfikację.

Potwierdzanie efektów uczenia się polega na formalnej weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych przez osobę ubiegającą się o przyjęcie na studia poza systemem studiów, w szczególności w ramach aktywności zawodowej, samokształcenia oraz innych form uczenia się. Weryfikacja dokonywana jest w odniesieniu do efektów uczenia się określonych w programie studiów dla kierunku ekonomia, odpowiedniego poziomu i profilu studiów.

W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć osobie ubiegającej się o przyjęcie na studia nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów. Zakres potwierdzonych efektów uczenia się oraz odpowiadających im zajęć i punktów ECTS ustalany jest indywidualnie na podstawie przeprowadzonej weryfikacji.

Procedura ma na celu umożliwienie uznania rzeczywiście posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych poza formalnym systemem szkolnictwa wyższego, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności potwierdzanych efektów z efektami uczenia się określonymi w programie studiów na kierunku ekonomia.

Dotychczas w WASE nie prowadzono postępowań w sprawie potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Uczelnia posiada jednak przyjęte

regulacje i rozwiązania organizacyjne umożliwiające przeprowadzenie takiego postępowania w przypadku zgłoszenia się osoby spełniającej warunki określone w obowiązujących przepisach oraz regulacjach wewnętrznych Uczelni.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów.

Ogólne wymagania dotyczące procesu dyplomowania określa Regulamin studiów w WASE w Środzie Wlkp. Zasady dyplomowania zatwierdzone zostały uchwałą Senatu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ukończenie studiów I stopnia na kierunku ekonomia następuje po spełnieniu wszystkich wymagań określonych w planach studiów i programach kształcenia, a w szczególności po uzyskaniu wszystkich zaliczeń i złożeniu wszystkich egzaminów z wynikiem co najmniej dostatecznym, zaliczeniu praktyk oraz złożeniu egzaminu dyplomowego. Program studiów I stopnia na kierunku ekonomia nie przewiduje pisania prac dyplomowych. Natomiast na zakończenie seminarium dyplomowego (5,6 sem) studenci przygotowują pracę zaliczeniową. Studia kończą się egzaminem dyplomowym. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Dziekana, w skład której wchodzi przewodniczący i 2 członków, z tym, że co najmniej 2 osoby ze składu komisji powinny posiadać tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Przewodniczącym komisji jest Dziekan lub delegowany przez niego nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy. Termin egzaminu dyplomowego określa Dziekan. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i obejmuje cały zakres materiału realizowanego w trakcie studiów.

Ostateczny wynik studiów na kierunku ekonomia na studiach I stopnia określa suma uzyskana przez dodanie:

- 0,6 oceny średniej arytmetycznej wyników wszystkich egzaminów,
- 0,4 oceny egzaminu dyplomowego.

Na dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów wyrównany do pełnej oceny wg zasady:

1. do 3,70 dostateczny (3,0);
2. od 3,71 – 4,40 dobry (4,0);
3. od 4,41 bardzo dobry (5,00).

Absolwent otrzymuje w terminie 30 dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego dyplom i suplement do dyplomu ukończenia studiów I stopnia potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego licencjata.

Ukończenie studiów II stopnia na kierunku ekonomia następuje po spełnieniu wszystkich wymagań określonych w planach studiów i programach kształcenia, a w szczególności po uzyskaniu wszystkich zaliczeń i złożeniu wszystkich egzaminów z wynikiem co najmniej dostatecznym oraz złożeniu egzaminu dyplomowego. Na studiach II stopnia cykl kształcenia kończy się napisaniem pracy dyplomowej i złożeniem egzaminu dyplomowego. Praca dyplomowa jest najważniejszą samodzielną pracą studenta, kończącą cykl dydaktyczny. W pracy dyplomowej powinna być wykorzystana wiedza zdobyta uprzednio w ramach wykładów, ćwiczeń, seminariów. Praca dyplomowa jest sprawdzianem stopnia opanowania tej wiedzy, umiejętności syntezy wiadomości i zastosowania ich do rozwiązywania konkretnych problemów. Koncepcja pracy dyplomowej wynika z ogólnej koncepcji sylwetki specjalizacyjnej absolwenta z uwzględnieniem rodzaju studiów oraz specjalności. Praca dyplomowa może być także opracowaniem użytecznym, podejmującym rozwiązanie konkretnego problemu teoretycznego, praktycznego lub metodologicznego. Za zapewnienie właściwej jakości procesu dyplomowania odpowiada Dziekan Wydziału, szczególnie w zakresie zachowania kompetencji merytorycznych promotorów prac. Pracą dyplomową studenta kieruje wyznaczony przez Dziekana promotor spośród profesorów, doktorów habilitowanych lub doktorów o specjalności lub dorobku naukowym zgodnym z kierunkiem dyplomowania. Studenci dokonują wyboru promotora (seminarium dyplomowego) wpisując się na listy zajęć seminaryjnych przygotowane przez dziekanat.

Seminarium dyplomowe stanowi ważny element wspomagający tok realizacji pracy dyplomowej i jest realizowane przez 4 semestry studiów w łącznym wymiarze określonym w planie studiów. Celem seminarium jest przygotowanie studenta do samodzielnego napisania pracy dyplomowej. Rolą promotora jest wspomaganie studenta we wszystkich kluczowych momentach przygotowywania pracy. Za merytoryczną poprawność pracy odpowiada promotor.

Szczegółowy przedmiot, zakres pracy i jej główne cele, jak również sposób ich osiągnięcia, są ustalane indywidualnie między promotorem i dyplomantem, w trakcie prowadzonego seminarium dyplomowego. Treści te powinny zostać wyraźnie określone we wstępie do pracy. Temat pracy dyplomowej powinien być konkretny i dotyczyć jasno wyodrębnionego zagadnienia. Problematyka pracy dyplomowej powinna być związana z kierunkiem studiów i wybraną przez studenta specjalnością i zawierać opracowanie praktycznego zagadnienia. Przy ustaleniu tematu pracy dyplomowej powinny być brane pod uwagę zainteresowania naukowe studenta i promotora. Temat pracy dyplomowej jest ustalany wspólnie przez promotora i dyplomanta w trakcie pierwszego semestru seminarium dyplomowego. Prace dyplomowe powinny być indywidualne (jednoosobowe). W sytuacjach uzasadnionych merytorycznie, Dziekan może wyrazić zgodę na pisanie pracy przez więcej niż jednego studenta. W pracach pisanych przez więcej niż jednego studenta należy jednoznacznie określić autorów poszczególnych części pracy dyplomowej. Po zakończeniu procesu

wyboru tematów przez grupę seminaryjną, lista tematów prac dyplomowych przedkładana jest przez promotora Dziekanowi. Proponowane tematy prac dyplomowych zatwierdza dziekan. Przed podjęciem decyzji Dziekan może zasięgnąć opinii powołanego przez siebie zespołu nauczycieli akademickich o odpowiednim dorobku naukowym dotyczącym danego kierunku studiów i wybranej przez studenta specjalności. Zmiana tematu pracy dyplomowej po zatwierdzeniu, w uzasadnionych przypadkach, wymaga zgody promotora i Dziekana Wydziału. Praca dyplomowa przyjmowana jest przez promotora, na którym spoczywa obowiązek sprawdzenia czy spełnia ona wszystkie wymogi formalne i merytoryczne. Po przyjęciu pracy dyplomowej przez promotora jest ona składana przez studenta w trzech identycznych egzemplarzach w dziekanacie wraz z wersją elektroniczną pracy. Praca jest oceniana przez promotora i recenzenta z zastosowaniem następującej skali ocen:

- celujący (5,5);
- bardzo dobry (5);
- dobry i pół (4.5);
- dobry (4);
- dostateczny i pół (3,5);
- dostateczny (3);
- niedostateczny (2).

Recenzenta pracy dyplomowej wyznacza Dziekan Wydziału z zachowaniem zasady, iż w odniesieniu do promotora w stopniu doktora recenzentem powinien być profesor lub doktor habilitowany. W uzasadnionych przypadkach recenzentem może być doktor posiadający znaczący dorobek w zakresie danego kierunku i specjalności kształcenia. W przypadku negatywnej oceny pracy dyplomowej wystawionej przez recenzenta, o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego decyduje Dziekan Wydziału po zasięgnięciu opinii dodatkowego recenzenta.

Do egzaminu dyplomowego może być dopuszczony student, który:

- 1) zaliczył wszystkie zajęcia przewidziane planem studiów i seminarium dyplomowe,
- 2) złożył w dziekanacie pracę dyplomową przyjętą przez promotora i zaakceptowaną potwierdzonym wpisem promotora na stronie tytułowej pracy,
- 3) uzyskał z pracy dyplomowej oceny co najmniej dostateczne.
- 4) wywiązał się ze wszystkich zobowiązań finansowych wobec Uczelni a w szczególności:
 - a) opłacił wszystkie raty czesnego obowiązujące go do końca studiów,

- b) uregulował opłaty dodatkowe wynikające z zasad pobierania opłat określonych przez Kwestora.

Termin egzaminu dyplomowego wyznaczany jest przez Dziekana Wydziału. Dziekan Wydziału powołuje komisję egzaminacyjną w składzie przewodniczący, promotor i recenzent.

Przebieg egzaminu dyplomowego:

- 1) student (dyplomant) przedstawia krótką charakterystykę pracy dyplomowej, przedstawiając temat, cel pracy i zasadnicze osiągnięcia lub wnioski uzyskane w pracy.
- 2) dyplomant udziela odpowiedzi na co najmniej 3 pytania członków komisji egzaminacyjnej: pierwsze - dotyczące zagadnień, związanych z napisaną pracą dyplomową, drugie z grupy przedmiotów podstawowych i kierunkowych, trzecie - z grupy przedmiotów specjalnościowych,
- 3) komisja egzaminacyjna, pod nieobecność dyplomanta, ustala:
 - a) ostateczną ocenę z pracy dyplomowej wystawioną przez promotora i recenzenta,
 - b) ocenę egzaminu dyplomowego, przy uwzględnieniu, że każde pytanie zadane podczas egzaminu jest protokołowane i oceniane oddzielnie,
 - c) ocenę ukończenia studiów.
- 4) przewodniczący komisji, pod nieobecność dyplomanta, dokonuje właściwych wpisów do protokołu egzaminu dyplomowego, które poświadczają podpisami pozostali członkowie komisji,
- 5) na koniec egzaminu dyplomowego przewodniczący komisji informuje dyplomanta o ocenie z egzaminu dyplomowego i w przypadku gdy ta ocena jest pozytywna, o ocenie ostatecznej ukończenia studiów i fakcie uzyskania odpowiedniego tytułu zawodowego.

W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu, Dziekan Wydziału wyznacza drugi (ostateczny) termin egzaminu dyplomowego, nie później jednak niż w ciągu sześciu miesięcy od pierwszego terminu egzaminu. W przypadku niezłożenia egzaminu dyplomowego w drugim terminie, Dziekan Wydziału podejmuje decyzję o skreśleniu z listy studentów.

Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku ze studiów są:

- 1) średnia wszystkich ocen pozytywnych i negatywnych z egzaminów, uzyskanych z przedmiotów objętych planem studiów, z wyjątkiem ocen negatywnych poprawionych na egzaminie komisyjnym. Średnią ocen z toku studiów zaokrągla się do drugiego miejsca po przecinku;
- 2) ocena pracy dyplomowej jako średnia arytmetyczna ocen wystawionych przez promotora i recenzenta.
- 3) ocena egzaminu dyplomowego to średnia arytmetyczna ocen odpowiedzi na poszczególne pytania egzaminacyjne zaokrąglona do drugiego miejsca po przecinku.

Wynik studiów stanowi sumę:

- $\frac{1}{2}$ oceny średniej arytmetycznej wyników egzaminu,
- $\frac{1}{4}$ oceny pracy dyplomowej,
- $\frac{1}{4}$ oceny egzaminu dyplomowego.

W dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów wyrównany do pełnej oceny wg zasady:

1. do 3,70 dostateczny (3,0);
2. od 3,71 – 4,40 dobry (4,0);
3. od 4,41 bardzo dobry (5,00).

Absolwent otrzymuje w terminie 30 dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego dyplom i suplement do dyplomu ukończenia studiów II stopnia potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępu studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów.

WASE prowadzi działania na rzecz monitorowania i oceny postępów studentów. Corocznie prowadzone są statystyki i analizy liczby osób przyjętych na studia i kończących dany rok. Na tej podstawie podejmowane są decyzje dotyczące np. rozszerzenia oferty edukacyjnej, zwiększenia działań promocyjnych, uruchomienia nowych kierunków studiów, uruchomienia na istniejących kierunkach studiów nowych specjalności w celu uatrakcyjnienia procesu dydaktycznego. Bieżące

monitorowanie liczby kandydatów na studia, przyjętych, rezygnujących czy też kończących kierunek odbywa się w dziekanacie w postaci raportów sporządzanych z funkcjonującego w uczelni systemu dziekanatowego oraz w oparciu o dokumentację papierową.

Na kierunku ekonomia na studiach I i II stopnia dominująca liczba studentów kończy studia w terminie. Brak ukończenia studiów w terminie wynika najczęściej z przyczyn osobistych, losowych i zawodowych.

Badanie osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się odbywa się na bieżąco poprzez weryfikację osiągniętej wiedzy w trakcie zajęć ze studentami oraz po ukończeniu każdego roku akademickiego w formie przewidzianej w planie zajęć. Skala ocen została określona w Regulaminie studiów. Uzyskane oceny udokumentowane są w postaci pisemnych prac egzaminacyjnych, testów, prac pisemnych lub zagadnień do egzaminów ustnych. Metody sprawdzania i oceniania osiąganych efektów uczenia się uzależnione są od prowadzącego dany przedmiot w zależności od zakładanych efektów uczenia się. Informacja na ten temat zamieszczona jest w kartach przedmiotu oraz podawana studentom przed przystąpieniem do realizacji przedmiotu. Ocena ta opiera się na określonych dla danego przedmiotu metodach weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Co roku przeprowadzane są także ankiety oceniające działalność pracowników i Uczelni. Komisja do spraw Jakości kształcenia i doskonalenia jakości kształcenia wnioski z analizy przedstawiają Dziekanowi i Senatowi.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się są określone w karcie przedmiotu określającej wybrane standardy i procedury realizacji procesu uczenia studentów w celu zapewnienia właściwej jego jakości. Realizacja przez studentów efektów uczenia się prowadzona jest na różnych etapach kształcenia poprzez:

- zaliczenie częściowe wszystkich form zajęć;
- weryfikację efektów uczenia się podczas praktyk zawodowych;
- weryfikację efektów uczenia poprzez seminarium dyplomowe, przygotowanie pracy dyplomowej oraz podczas egzaminu dyplomowego. Weryfikacja obejmuje wszystkie efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wymagania odnośnie zaliczenia przedmiotu, sposoby weryfikacji efektów uczenia się poszczególnych przedmiotów określone są w kartach przedmiotów.

W Uczelni przyjęto następujące sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studentów:

- w przypadku efektów uczenia się typu wiedza: praca pisemna, test, odpowiedź ustna, prezentacja;

- w przypadku efektów uczenia się typu umiejętności: prezentacja, praca pisemna, zadania projektowe, zadania zespołowe, obserwacje;
- w przypadku efektów uczenia się typu kompetencje społeczne: zadania praktyczne i projektowe, zadania zespołowe, kontrola i ocena praktyk.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych (o ile praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów), ukazując przykładowe powiązania metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się przez studentów dotyczą prowadzenia zaliczeń i egzaminów, studenckich praktyk zawodowych oraz pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Procedura dotycząca zaliczeń i egzaminów z poszczególnych przedmiotów określona jest szczegółowo w karcie danego przedmiotu.

3.8. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera.

NIE DOTYCZY

3.9. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

NIE DOTYCZY

3.10. Opisać rodzaje, tematykę i metodykę prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów.

Prace etapowe, egzaminacyjne, zaliczeniowe stanowią materialny dowód weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się. Studenci zgodnie ze szczegółowymi wymaganiami zawartymi w kartach przedmiotów w celu weryfikacji nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych mogą wykonywać następujące rodzaje prac:

- prezentacje multimedialne,
- testy,
- praca w grupach,
- projekty zespołowe,
- zadania praktyczne,
- prace kolokwialne,
- opracowania konkretnego tematu.

Szczegółowa tematyka prac uzależniona jest od treści programowych określonych dla danego przedmiotu w karcie przedmiotu. Podstawę metodyki prac stanowią wytyczne określone w karcie przedmiotu dla każdego zajęcia, warunki i sposób weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się przez studenta.

W ramach praktyk zawodowych, które stanowią integralny element procesu nauczania student opisuje w dzienniczku praktyk zadania wykonywane każdego dnia pobytu na praktykach. Opiekun praktyk weryfikuje te zapisy, na podstawie zrealizowanych zadań ocenia osiągnięte przez studenta efekty uczenia się i wystawia opinię.

3.11. Scharakteryzować rodzaje, tematykę i metodykę prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera).

W WASE na studiach II stopnia na kierunku ekonomia cykl kształcenia kończy się napisaniem pracy dyplomowej i złożeniem egzaminu dyplomowego. Praca dyplomowa jest najważniejszą samodzielną pracą studenta, kończącą cykl dydaktyczny. W pracy dyplomowej powinna być wykorzystana wiedza zdobyta uprzednio w ramach wykładów, ćwiczeń, seminariów, praktyk. Praca dyplomowa jest sprawdzianem stopnia opanowania tej wiedzy, umiejętności syntezy wiadomości i zastosowania ich do rozwiązywania konkretnych problemów. Koncepcja pracy dyplomowej wynika z ogólnej koncepcji sylwetki specjalizacyjnej absolwenta z uwzględnieniem

rodzaju studiów oraz specjalności. Szczegółowa tematyka prac dyplomowych została przedstawiona w załączniku do niniejszego raportu.

3.12. Opisać sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych.).

Dokumentowanie efektów uczenia się przez studentów w WASE odbywa się systematycznie. Po każdym zrealizowanych zajęciach z danego przedmiotu, prowadzący te zajęcia po przeprowadzeniu np. egzaminu jest zobligowany do wypełnienia protokołu egzaminacyjnego, który świadczy o uzyskaniu przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Ponadto każda osoba prowadząca zajęcia przedkłada Dziekanowi pisemne prace studentów: prace zaliczeniowe i egzaminacyjne z każdego przedmiotu. Prace te archiwizowane są w Uczelni przez okres 1 roku akademickiego.

Studenci realizujący praktyki zawodowe przekazują opiekunowi wypełniony – zgodnie z obowiązującymi w Uczelni zasadami - dzienniczek praktyk, jako dokumentację potwierdzającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Istotnym elementem dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów jest archiwizowanie prac dyplomowych, które składają studenci na koniec studiów. W przypadku kierunku ekonomia na studiach II stopnia na koniec 4 semestru. Archiwizacja następuje w formie papierowej i elektronicznej. Prace przechowywane są w teczkach akt studenta przez okres 50 lat.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie sformułowano zaleceń dotyczących kryterium 3	

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczby, struktury kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja).

Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej – Akademia Nauk Stosowanych zapewnia kadrę dydaktyczną posiadającą kwalifikacje, kompetencje i doświadczenie umożliwiające prawidłową realizację programu studiów oraz osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się na kierunku ekonomia.

Proces dydaktyczny na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym realizowany jest przez nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia, posiadające dorobek naukowy, doświadczenie dydaktyczne lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym, odpowiednie do zakresu prowadzonych zajęć.

Kadrę kierunku tworzą profesorowie, doktorzy habilitowani, doktorzy oraz osoby posiadające tytuł zawodowy magistra. Znaczną część zespołu stanowią osoby reprezentujące dyscyplinę ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, a także przedstawiciele innych dyscyplin, których kompetencje odpowiadają treściom realizowanym w ramach poszczególnych zajęć.

Istotnym elementem struktury kadry, wynikającym z praktycznego profilu studiów, jest udział osób posiadających aktualne i udokumentowane doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym. Doświadczenie to jest wykorzystywane w realizacji zajęć, w szczególności zajęć specjalnościowych i zajęć o charakterze praktycznym, co umożliwia powiązanie przekazywanej wiedzy teoretycznej z rzeczywistymi problemami i praktyką funkcjonowania podmiotów gospodarczych i instytucji.

W ocenianym roku akademickim zajęcia na studiach pierwszego stopnia na kierunku ekonomia o profilu praktycznym prowadzi łącznie **28 osób**, w tym:

- 4 profesorów, w tym 3 zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, oraz 1 osoba zatrudniona na podstawie umowy cywilnoprawnej;

- 5 doktorów habilitowanych, w tym 2 zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, oraz 3 osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych;
- 9 doktorów, w tym 7 zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, 1 osoba podejmie zatrudnienie od 01.10.2026 r. na podstawie umowy o pracę w podstawowym miejscu pracy, oraz 1 osoba zatrudniona na podstawie umowy cywilnoprawnej;
- 10 magistrów, w tym 2 zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, oraz 8 osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych.

Na studiach drugiego stopnia na kierunku ekonomia o profilu praktycznym zajęcia w ocenianym roku akademickim prowadzi łącznie **19 osób**, w tym:

- 2 profesorów zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy;
- 4 doktorów habilitowanych, w tym 2 zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, oraz 2 osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych;
- 6 doktorów, w tym 3 zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, oraz 3 osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych;
- 6 magistrów, w tym 2 zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, oraz 4 osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych.

Dobór osób prowadzących poszczególne zajęcia dokonywany jest z uwzględnieniem zgodności ich wykształcenia, dorobku naukowego, doświadczenia dydaktycznego lub doświadczenia zawodowego z zakresem treści programowych oraz efektami uczenia się przypisanymi do danych zajęć. W przypadku zajęć o charakterze praktycznym szczególne znaczenie ma doświadczenie zawodowe prowadzących, pozwalające na wykorzystywanie podczas zajęć przykładów, studiów przypadków oraz problemów wynikających z rzeczywistej praktyki gospodarczej.

Osoby prowadzące zajęcia posiadają również kompetencje dydaktyczne umożliwiające stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia, odpowiednich do rodzaju zajęć i zakładanych efektów uczenia się.

Kadra prowadząca zajęcia systematycznie rozwija swoje kompetencje naukowe, dydaktyczne i zawodowe poprzez działalność naukową, publikacyjną, udział w konferencjach i szkoleniach, a także aktywność zawodową poza Uczelnią. Szczegółowe informacje dotyczące kwalifikacji, dorobku

naukowego, doświadczenia dydaktycznego i zawodowego poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia przedstawiono w załączniku do raportu samooceny.

Kompetencje naukowe, dydaktyczne i zawodowe kadry oraz jej zróżnicowana struktura pozwalają na realizację programu studiów zgodnie z praktycznym profilem kształcenia. Połączenie dorobku naukowego nauczycieli akademickich z doświadczeniem zawodowym praktyków sprzyja osiąganiu przez studentów zarówno wiedzy i umiejętności właściwych dla kierunku ekonomia, jak również kompetencji potrzebnych w przyszłej pracy zawodowej.

4.2. Obsady zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągania przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera).

Obsada zajęć na kierunku ekonomia na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym dokonywana jest z uwzględnieniem kwalifikacji, dorobku naukowego, doświadczenia dydaktycznego oraz doświadczenia zawodowego osób prowadzących zajęcia. Przy powierzaniu zajęć uwzględnia się przede wszystkim zgodność kompetencji prowadzącego z zakresem merytorycznym zajęć, przypisanymi do nich efektami uczenia się oraz stosowanymi metodami ich weryfikacji.

Szczególną uwagę zwraca się na obsadę zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Zajęcia te powierzane są w szczególności osobom posiadającym doświadczenie zawodowe odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć, zdobyte poza szkolnictwem wyższym. Pozwala to na powiązanie treści kształcenia z aktualną praktyką gospodarczą oraz wykorzystanie podczas zajęć rzeczywistych przykładów, studiów przypadków, dokumentacji, danych ekonomicznych i finansowych oraz problemów występujących w działalności przedsiębiorstw i innych organizacji.

Wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia znajdują się praktycy posiadający doświadczenie zawodowe m.in. w obszarze rachunkowości, finansów, bankowości, ubezpieczeń, podatków, zarządzania, logistyki, administracji, prawa oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Ich doświadczenie jest wykorzystywane przede wszystkim podczas realizacji zajęć specjalnościowych oraz innych zajęć, w ramach których studenci osiągają efekty uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych.

Zajęcia o charakterze teoretycznym oraz zajęcia wymagające pogłębionej wiedzy z zakresu ekonomii i finansów oraz dyscyplin pokrewnych powierzane są nauczycielom akademickim posiadającym odpowiedni dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne. W przypadku gdy prowadzący łączy działalność naukową i dydaktyczną z aktywnością zawodową poza szkolnictwem wyższym, przy obsadzie zajęć uwzględniane są oba obszary jego kompetencji.

Obsada zajęć jest analizowana przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego. Podstawę oceny stanowią w szczególności informacje dotyczące wykształcenia i kwalifikacji prowadzących, ich dorobku naukowego i dydaktycznego, doświadczenia zawodowego oraz zgodności tych kompetencji z treściami i efektami uczenia się przypisanymi do poszczególnych zajęć. W przypadku zmian w programie studiów lub zmian kadrowych dokonywana jest ponowna ocena adekwatności obsady.

Szczegółowe informacje dotyczące kwalifikacji, dorobku naukowego, doświadczenia dydaktycznego i zawodowego osób prowadzących poszczególne zajęcia, a także wykaz zajęć powierzonych poszczególnym nauczycielom akademickim i innym osobom prowadzącym zajęcia, przedstawiono w załącznikach do raportu samooceny.

Kierunek ekonomia nie prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera ani magistra inżyniera, w związku z czym wymagania odnoszące się do obsady zajęć prowadzących do osiągnięcia kompetencji inżynierskich nie mają zastosowania.

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku ekonomia na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym łączą działalność dydaktyczną z działalnością naukową lub aktywnością zawodową prowadzoną poza szkolnictwem wyższym. Dobór kadry oraz powierzanie poszczególnych zajęć odbywa się z uwzględnieniem zgodności dorobku naukowego, doświadczenia zawodowego i kompetencji prowadzących z zakresem tematycznym zajęć oraz przypisanymi do nich efektami uczenia się.

Nauczyciele akademicy prowadzący działalność naukową wykorzystują w procesie dydaktycznym wiedzę wynikającą z prowadzonych badań, przygotowujących publikacji naukowych, udziału w konferencjach, seminariach i innych formach aktywności naukowej. Pozwala to na aktualizowanie treści zajęć oraz zapoznavanie studentów z aktualnymi problemami i kierunkami rozwoju ekonomii i finansów oraz dyscyplin powiązanych z programem studiów.

Istotne znaczenie dla realizacji programu studiów o profilu praktycznym ma udział w procesie kształcenia osób posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym. Wśród kadry kierunku znajdują się osoby aktywne zawodowo, posiadające doświadczenie związane m.in. z rachunkowością i finansami przedsiębiorstw, bankowością, ubezpieczeniami, podatkami, zarządzaniem, administracją, logistyką, prawem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej. Zajęcia powierzone tym osobom odpowiadają ich kwalifikacjom oraz obszarom aktywności zawodowej.

Doświadczenie zawodowe prowadzących jest wykorzystywane bezpośrednio podczas realizacji zajęć. Prowadzący odwołują się do rzeczywistych problemów występujących w praktyce gospodarczej, wykorzystują przykłady i studia przypadków, analizę dokumentacji oraz danych ekonomicznych i finansowych, a także zadania problemowe wymagające zastosowania wiedzy teoretycznej w sytuacjach zbliżonych do występujących w środowisku pracy.

Łączenie działalności dydaktycznej z aktywnością zawodową poza uczelnią umożliwia również bieżące uwzględnianie zmian zachodzących w otoczeniu społeczno-gospodarczym, regulacjach prawnych, funkcjonowaniu przedsiębiorstw i instytucji oraz stosowanych w praktyce rozwiązaniach organizacyjnych i technologicznych. Doświadczenia zawodowe kadry stanowią tym samym jedno ze źródeł aktualizacji treści kształcenia i metod realizacji zajęć.

Połączenie kompetencji naukowych nauczycieli akademickich z doświadczeniem zawodowym praktyków umożliwia realizację koncepcji kształcenia przyjętej dla praktycznego profilu kierunku ekonomia. Studenci mają możliwość zdobywania wiedzy opartej na aktualnym dorobku naukowym, a jednocześnie rozwijania umiejętności jej zastosowania w rozwiązywaniu rzeczywistych problemów gospodarczych.

Informacje dotyczące działalności naukowej i zawodowej poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, wraz z wykazem prowadzonych przez nich zajęć, przedstawiono w charakterystykach kadry stanowiących załącznik do raportu samooceny.

4.4. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.

Polityka kadrowa Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych ukierunkowana jest na zapewnienie kadry posiadającej kwalifikacje, kompetencje naukowe, dydaktyczne i zawodowe umożliwiające prawidłową realizację programu studiów na kierunku ekonomia oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Szczególne znaczenie, ze względu na praktyczny profil kształcenia, ma zapewnienie udziału w procesie dydaktycznym osób posiadających aktualne doświadczenie zawodowe związane z zakresem prowadzonych zajęć.

Dobór i rekrutacja nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia odbywają się z uwzględnieniem potrzeb wynikających z programu studiów i planowanej obsady zajęć. Przy powierzaniu zajęć analizowane są w szczególności: wykształcenie i kwalifikacje kandydata, reprezentowana dyscyplina naukowa i dorobek naukowy, doświadczenie dydaktyczne,

doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym, a także zgodność posiadanych kompetencji z treściami programowymi i efektami uczenia się przypisanymi do danych zajęć.

W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne istotnym kryterium doboru kadry jest doświadczenie zawodowe odpowiadające zakresowi powierzanych zajęć. Umożliwia to wykorzystywanie w procesie dydaktycznym wiedzy i doświadczeń wynikających z rzeczywistej praktyki gospodarczej oraz zapewnia powiązanie kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Kadrę kierunku ekonomia tworzą zarówno nauczyciele akademicki posiadający znaczące doświadczenie naukowe i dydaktyczne, w tym osoby związane również z innymi ośrodkami akademickimi, m.in. Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu, jak i osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym. Takie zróżnicowanie kadry umożliwia łączenie w procesie kształcenia wiedzy wynikającej z dorobku naukowego z wiedzą i umiejętnościami wynikającymi z praktyki zawodowej.

Jakość pracy kadry prowadzącej zajęcia podlega systematycznej ocenie w ramach funkcjonującego w Uczelni systemu zapewniania jakości kształcenia. Ocena dokonywana jest z wykorzystaniem różnych źródeł informacji, w szczególności:

- wyników okresowej oceny nauczycieli akademickich;
- wyników anonimowych ankiet studenckich dotyczących jakości prowadzonych zajęć;
- wyników hospitacji zajęć;
- analizy dorobku naukowego, dydaktycznego i zawodowego prowadzących;
- informacji i uwag przekazywanych przez studentów, w tym podczas spotkań z władzami Uczelni i przedstawicielami Samorządu Studenckiego.

Studenci uczestniczą w procesie oceny jakości kadry przede wszystkim poprzez coroczne anonimowe badania ankietowe, w których oceniają sposób realizacji zajęć przez poszczególnych prowadzących. Wyniki ankiet są analizowane przez władze Uczelni i stanowią jedno ze źródeł informacji wykorzystywanych przy ocenie jakości procesu dydaktycznego. Opinie studentów mogą być również przekazywane bezpośrednio podczas spotkań z władzami Uczelni oraz za pośrednictwem Samorządu Studenckiego.

Istotnym elementem oceny jakości pracy kadry są spotkania Rektora z Samorządem Studenckim i hospitacje zajęć, a także bezpośrednie rozmowy Rektora i Dziekana ze studentami. Hospitacje zajęć dają ocenę m.in. sposobu organizacji i prowadzenia zajęć, doboru metod dydaktycznych, zgodności realizowanych treści z programem zajęć oraz sposobu angażowania studentów w proces kształcenia.

Wyniki ankiet studenckich, hospitacji oraz innych form oceny są wykorzystywane do doskonalenia jakości kształcenia i polityki kadrowej. W przypadku stwierdzenia potrzeby poprawy określonych elementów procesu dydaktycznego prowadzone są rozmowy z osobami prowadzącymi zajęcia oraz

podejmowane są działania służące podnoszeniu jakości ich pracy. Wyniki oceny uwzględniane są również przy planowaniu obsady zajęć w kolejnych cyklach kształcenia.

Uczelnia wspiera rozwój kompetencji kadry poprzez umożliwianie i promowanie udziału w szkoleniach, konferencjach, seminariach oraz innych formach doskonalenia naukowego, dydaktycznego i zawodowego. Wspierany jest także udział nauczycieli akademickich w mobilności i wymianie międzynarodowej związanej z działalnością dydaktyczną i naukową. Uczelnia finansuje także wydawane cyklicznie kolejne tomy czasopisma Uczelnianego oraz podręczniki i monografie.

Skuteczność prowadzonej polityki kadrowej jest monitorowana poprzez analizę stabilności i struktury kadry, prawidłowości obsady zajęć, wyników ankiet studenckich i hospitacji oraz możliwości zapewnienia odpowiedniej kadry do realizacji programu studiów. Wyniki tych analiz są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji dotyczących zatrudniania nowych osób, powierzania zajęć, kontynuowania współpracy z dotychczasowymi prowadzącymi oraz działań służących rozwojowi kompetencji kadry.

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych.

Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej – Akademia Nauk Stosowanych prowadzi działania mające na celu wspieranie i motywowanie nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia do systematycznego rozwoju naukowego, zawodowego i dydaktycznego. Działania te służą zarówno podnoszeniu indywidualnych kompetencji kadry, jak i zapewnianiu wysokiej jakości kształcenia na kierunku ekonomia.

W zakresie rozwoju naukowego Uczelnia umożliwia i wspiera kadrę poprzez:

- możliwość uzyskiwania stypendiów naukowych;
- udział w konferencjach naukowych, seminariach i innych przedsięwzięciach służących rozwojowi naukowemu;
- możliwość publikowania wyników działalności naukowej w uczelnianym cyklu recenzowanych monografii zbiorowych „Studies of Economic and Social Processes”, w ramach którego ukazało się dotychczas 8 tomów;
- dofinansowywanie publikacji naukowych w czasopismach zewnętrznych, monografii i podręczników;
- wspieranie aktywności publikacyjnej oraz wymiany doświadczeń naukowych z przedstawicielami innych ośrodków akademickich.

(Najnowsza publikacja naukowa pracowników wydana w 2026 roku pod redakcją naukową prof. dr hab. Jerzego Babiaka pt. „Wybrane zagadnienia współczesnej ekonomii”. Wyzwania makroekonomiczne, finansowe i społeczne).

Uczelnia wspiera również rozwój zawodowy kadry, w szczególności poprzez umożliwianie udziału w szkoleniach, kursach, konferencjach branżowych oraz innych formach podnoszenia kwalifikacji i aktualizowania wiedzy zawodowej. Ma to szczególne znaczenie w przypadku kierunku ekonomia o profilu praktycznym, ponieważ aktualne kompetencje zawodowe prowadzących pozwalają na uwzględnianie w procesie dydaktycznym zmian zachodzących w gospodarce, regulacjach prawnych oraz praktyce funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji.

Istotnym elementem polityki kadrowej jest także rozwój kompetencji dydaktycznych. Kadra ma możliwość uczestniczenia w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych dotyczących metod i form prowadzenia zajęć, wykorzystywania narzędzi informatycznych w procesie kształcenia. Zdobywane w ten sposób kompetencje są wykorzystywane w organizacji i realizacji zajęć oraz w doskonaleniu stosowanych metod dydaktycznych.

Potrzeby w zakresie rozwoju kompetencji kadry sprawdzane są również na podstawie wyników oceny nauczycieli akademickich, ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć. Uzyskane informacje pozwalają wskazywać obszary wymagające doskonalenia i podejmować odpowiednie działania wspierające.

System wspierania i motywowania kadry jest powiązany z prowadzoną przez Uczelnię polityką zapewniania jakości kształcenia. Rozwój naukowy, zawodowy i dydaktyczny osób prowadzących zajęcia przyczynia się do aktualizowania treści kształcenia, doskonalenia metod dydaktycznych oraz lepszego dostosowania procesu kształcenia do potrzeb studentów i zmieniających się uwarunkowań otoczenia społeczno-gospodarczego.

4.6. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

NIE DOTYCZY

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Poprzednia ocena programowa kierunku ekonomia dotyczyła studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim, który jest obecnie w Uczelni wygaszany. Aktualnie oceniane studia na kierunku ekonomia prowadzone są na profilu praktycznym. Pomimo zmiany profilu kształcenia Uczelnia przeanalizowała zalecenia sformułowane w wyniku poprzedniej oceny i wykorzystała je przy organizacji procesu kształcenia oraz doborze kadry na profilu praktycznym.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się korektę w obsadzie prowadzonych zajęć tych, gdzie brak jest bezpośredniego powiązania dorobku naukowego i/lub doświadczenia zawodowego prowadzących z treściami powierzonych im zajęć.	<p>Dokonano przeglądu obsady zajęć na kierunku ekonomia, ze szczególnym uwzględnieniem zgodności kompetencji osób prowadzących zajęcia z zakresem i treściami powierzonych im przedmiotów.</p> <p>Przy powierzaniu zajęć uwzględnia się posiadane przez prowadzących wykształcenie, dorobek naukowy, doświadczenie dydaktyczne oraz doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym. W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne szczególną uwagę zwraca się na posiadanie przez prowadzących aktualnego doświadczenia zawodowego bezpośrednio związanego z zakresem prowadzonych zajęć.</p> <p>Obsada zajęć jest każdorazowo analizowana przed rozpoczęciem roku akademickiego. W przypadku stwierdzenia niedostatecznego związku kompetencji prowadzącego z treściami przedmiotu dokonywana jest zmiana obsady lub zakres powierzanych zajęć.</p>
2.	Zaleca się zmniejszenie dysproporcji w przydzielanej liczbie zajęć pomiędzy pracownikami, zmniejszenie liczby prowadzonych zajęć przez prowadzącego do takiej, która zapewni studentom zróżnicowaną o odpowiednich kompetencjach nauczycieli akademickich obsadę zajęć.	<p>Dokonano analizy obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia.</p> <p>Przy planowaniu obsady zajęć uwzględnia się nie tylko kompetencje merytoryczne prowadzących, lecz również liczbę i zakres powierzanych im przedmiotów. Dąży się do takiego rozłożenia obciążeń dydaktycznych, aby ograniczyć nadmierną koncentrację zajęć u pojedynczych osób oraz zapewnić studentom możliwość kontaktu ze zróżnicowaną kadrą posiadającą</p>

		<p>kompetencje odpowiadające treściom poszczególnych zajęć.</p> <p>Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego obsada oraz planowane obciążenia dydaktyczne są analizowane, a w razie stwierdzenia nadmiernej koncentracji zajęć dokonywana jest odpowiednia korekta ich przydziału.</p>
3.	<p>Zaleca się wprowadzenie rozwiązań systemowych dla nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie zaspokajania ich potrzeb szkoleniowych umożliwiających im podnoszenie ich kompetencji dydaktycznych.</p>	<p>Uczelnia wspiera nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia w podnoszeniu kompetencji dydaktycznych oraz zawodowych.</p> <p>Kadra ma możliwość udziału w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych, konferencjach naukowych i branżowych oraz innych formach doskonalenia zawodowego. Uczelnia umożliwia również rozwój działalności publikacyjnej, w tym publikowanie w uczelnianym cyklu recenzowanych monografii zbiorowych „Studies of economic and social processes”, a także dofinansowuje publikacje, podręczniki, monografie i prace w czasopismach zewnętrznych.</p> <p>Potrzeby związane z rozwojem kompetencji kadry są identyfikowane m.in. na podstawie bieżącej współpracy z prowadzącymi, wyników ankiet studenckich, hospitacji zajęć oraz zmian w programach studiów i stosowanych metodach kształcenia. Wyniki tych działań są wykorzystywane przy planowaniu form wsparcia i doskonalenia kadry.</p>
4.	<p>Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.</p>	<p>Wnioski wynikające z poprzedniej oceny programowej zostały wykorzystane do wzmocnienia nadzoru nad doborem i oceną kadry prowadzącej zajęcia.</p> <p>Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego dokonywana jest analiza obsady zajęć pod kątem zgodności kwalifikacji, dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego prowadzących z treściami powierzanych im przedmiotów, a także analiza obciążeń dydaktycznych poszczególnych osób.</p> <p>Jakość pracy kadry jest ponadto monitorowana poprzez hospitacje zajęć oraz ankietową ocenę prowadzących dokonywaną przez studentów. Wyniki tych działań są analizowane i w razie stwierdzenia nieprawidłowości stanowią podstawę do podjęcia działań korygujących, w</p>

		tym zmiany obsady zajęć, zakresu powierzanych przedmiotów lub wskazania potrzeby podniesienia określonych kompetencji.
--	--	--

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiar i kompleksowości bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany.

Poniżej zdjęcia budynku dydaktycznego z lotu ptaka.

Siedziba Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych (WASE) mieści się przy ul. Surzyńskich 2 w Środzie Wielkopolskiej. Uczelnia dysponuje własną bazą lokalową, zapewniającą warunki do realizacji procesu kształcenia na kierunku ekonomia na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, a także do prowadzenia działalności naukowej w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Budynek dydaktyczny WASE został wybudowany przez Uczelnię przy wsparciu jej założyciela – Fundacji Edukacja, posiadającej status organizacji pożytku publicznego – ze środków własnych. Obiekt został oddany do użytkowania w 2010 r., a następnie rozbudowany w 2014 r. łączna powierzchnia pomieszczeń wynosi 5778,36 m².

Baza lokalowa Uczelni jest kompleksowa i obejmuje zarówno pomieszczenia bezpośrednio wykorzystywane w procesie dydaktycznym, jak również zaplecze administracyjne, biblioteczne, informatyczne i socjalne. W budynku znajdują się w szczególności:

- Rektorat i pomieszczenia władz Uczelni,
- Dziekanat i pomieszczenia administracyjne,
- Biuro Karier,
- Kwestura,
- biblioteka z czytelnią,
- klimatyzowana sala audytoryjna przeznaczona dla 200 osób,
- 6 dużych sal wykładowych,
- 26 sal ćwiczeniowych,
- 4 pracownie komputerowe, każda wyposażona w 30 stanowisk komputerowych,
- gabinety dla kadry profesorskiej i pokoje nauczycielskie,
- pokój studencki,
- szatnie,
- węzły sanitarne,
- bufet,
- serwerownia.

Powierzchnia typowej sali ćwiczeniowej wynosi 60 m², sali wykładowej 120 m², natomiast powierzchnia sali audytoryjnej wynosi 205 m². Liczba, powierzchnia i wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych pozwalają na właściwą organizację zajęć z uwzględnieniem ich formy, liczebności grup studenckich oraz metod dydaktycznych stosowanych na kierunku ekonomia.

Baza dydaktyczna wykorzystywana na kierunku ekonomia

Do realizacji zajęć na kierunku ekonomia przeznaczone są w szczególności sale wykładowe: sala audytoryjna A1-2, sala C2-3 z możliwością podziału na dwie odrębne sale, sala D2-3 z możliwością podziału na dwie odrębne sale oraz sale F5-6 i F17-18.

Do prowadzenia ćwiczeń, warsztatów i innych zajęć wymagających aktywnej pracy studentów wykorzystywane są m.in. sale A7-8, C4, C5, C13, C15, D4, D5, D12, D13, D14 i D15. Uczelnia dysponuje również dwiema salami gimnastycznymi wykorzystywanymi w zakresie wynikającym z programu studiów.

Wszystkie sale oraz pozostałe pomieszczenia dydaktyczne są wyposażone w sprzęt i urządzenia umożliwiające realizację treści kształcenia oraz osiąganie efektów uczenia się określonych dla kierunku ekonomia. Uczelnia przywiązuje szczególną wagę do utrzymywania odpowiedniego standardu technicznego oraz systematycznego wyposażania pomieszczeń w nowoczesne środki dydaktyczne.

Sale wykładowe, ćwiczeniowe oraz pracownie wyposażone są – odpowiednio do ich przeznaczenia – w laptopy, projektory multimedialne, telewizory Smart TV o przekątnej 75 cali, rzutniki, tablice multimedialne, sprzęt nagłośnieniowy oraz tablice suchościeralne. Sale posiadają również możliwość całkowitego lub częściowego zaciemnienia dzięki systemowi rolet, co zapewnia właściwe warunki do prezentacji materiałów multimedialnych.

Wyposażenie sal umożliwia wykorzystywanie zróżnicowanych metod i środków dydaktycznych, w tym prezentacji multimedialnych, materiałów audiowizualnych, analizy przypadków, pracy projektowej oraz innych metod aktywizujących. Ma to szczególne znaczenie w przypadku studiów o profilu praktycznym, w których istotnym elementem procesu dydaktycznego jest łączenie wiedzy teoretycznej z jej zastosowaniem do rozwiązywania rzeczywistych problemów ekonomicznych i gospodarczych.

Pracownie komputerowe i specjalistyczne oprogramowanie

Szczególne znaczenie dla realizacji programu studiów na kierunku ekonomia mają cztery pracownie komputerowe – C5, C15, D5 i D15. Każda z nich wyposażona jest w 30 stanowisk komputerowych, co oznacza, że Uczelnia dysponuje łącznie 120 stanowiskami przeznaczonymi do realizacji zajęć wymagających wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz specjalistycznego oprogramowania.

Liczba stanowisk komputerowych jest dostosowana do liczebności grup zajęciowych i umożliwia organizację zajęć w sposób zapewniający studentom możliwość indywidualnej pracy przy stanowisku komputerowym.

Na komputerach zainstalowane jest oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia na kierunku ekonomia, w tym pakiet Microsoft Office – m.in. Word, Excel i Access – oraz oprogramowanie Comarch ERP Optima i SAP.

Dostępne oprogramowanie umożliwia realizację zajęć wymagających wykonywania obliczeń ekonomicznych i finansowych, analizy, przetwarzania i prezentacji danych, pracy z arkuszami kalkulacyjnymi i bazami danych, a także wykonywania praktycznych zadań związanych m.in.

z rachunkowością, finansami oraz funkcjonowaniem systemów wspomagających zarządzanie przedsiębiorstwem.

Pracownie komputerowe umożliwiają tym samym realizację efektów uczenia się związanych z posługiwaniem się nowoczesnymi narzędziami informatycznymi wykorzystywanymi w praktyce gospodarczej. Jest to szczególnie istotne z punktu widzenia praktycznego profilu studiów oraz przygotowania absolwentów do wykonywania zadań zawodowych.

Na terenie Uczelni zapewniony jest również dostęp do bezprzewodowej sieci internetowej.

Biblioteka i czytelnia

Istotnym elementem infrastruktury wspierającej proces kształcenia oraz działalność naukową jest biblioteka z czytelnią, zlokalizowana na piętrze budynku Uczelni, w skrzydle A. Łączna powierzchnia biblioteki i czytelnia wynosi 120,14 m².

Biblioteka jest dostępna dla studentów w soboty w godzinach 8.00–14.00, a w dni powszednie w godzinach pracy Dziekanatu.

W bibliotece wyodrębniona została czytelnia studentów. Studenci mają ponadto do dyspozycji 4 stanowiska komputerowe przeznaczone do pracy indywidualnej, wyposażone w dostęp do Internetu oraz elektronicznych zasobów bibliotecznych i baz czasopism, w tym 2 stanowiska są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami dla osób słabowidzących i słabosłyszących.

Dodatkowo biblioteka dysponuje 6 laptopami przeznaczonymi do indywidualnego korzystania przez studentów na terenie czytelnia. Laptopy są przechowywane przez pracowników biblioteki i udostępniane studentom na czas pracy w czytelnia, zgodnie z ich bieżącymi potrzebami.

Zasoby biblioteczne wspierają realizację programu studiów na kierunku ekonomia oraz przygotowywanie przez studentów prac zaliczeniowych, projektowych i dyplomowych. Dostęp do literatury i elektronicznych źródeł informacji służy również działalności naukowej nauczycieli akademickich.

Biblioteka i czytelnia zostały wyposażone także w rozwiązania zwiększające dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. Do dyspozycji osób słabowidzących i słabosłyszących pozostają m.in. cyfrowa lupa, zestaw słuchawkowy oraz dedykowana klawiatura dla osób słabowidzących. Na stanowiskach komputerowych dostępne są również funkcje systemu Windows z zakresu ułatwień dostępu, w tym rozwiązania umożliwiające odczytywanie wybranych elementów ekranu.

Warunki do prowadzenia działalności naukowej

Infrastruktura Uczelni służy nie tylko realizacji procesu dydaktycznego, lecz także prowadzeniu działalności naukowej, w tym działalności związanej z dyscypliną ekonomia i finanse, do której przyporządkowany jest oceniany kierunek.

Nauczyciele akademicy mają możliwość korzystania z infrastruktury informatycznej, pracowni komputerowych, zasobów bibliotecznych oraz elektronicznych źródeł informacji. Uczelnia zapewnia także pomieszczenia umożliwiające pracę indywidualną oraz spotkania nauczycieli akademickich ze studentami.

Ważnym elementem infrastruktury służącej działalności naukowej jest klimatyzowana sala audytoryjna o powierzchni 205 m², przeznaczona dla 200 osób. Jej wyposażenie pozwala zarówno na prowadzenie wykładów, jak i organizację konferencji naukowych, seminariów, studenckich sesji naukowych, warsztatów, odczytów oraz spotkań z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Uczelnia organizuje również konferencje naukowe, w tym przedsięwzięcia o charakterze międzynarodowym. W wydarzeniach tych uczestniczą nauczyciele akademicy, studenci, przedstawiciele innych uczelni oraz praktycy reprezentujący otoczenie społeczno-gospodarcze. Infrastruktura Uczelni stwarza tym samym warunki do wymiany wiedzy i doświadczeń oraz upowszechniania wyników działalności naukowej.

Infrastruktura wspierająca studentów

WASE zapewnia studentom stały dostęp do pokoju studenckiego o powierzchni 25 m², z którego mogą korzystać w ciągu całego tygodnia. Pomieszczenie wyposażone jest m.in. w zamykane szafki. Stanowi ono miejsce przeznaczone do pracy własnej studentów, odpoczynku oraz integracji społeczności akademickiej.

Studenci mogą korzystać również z dwóch ogólnodostępnych szatni. W holu budynku funkcjonuje bufet o powierzchni 75 m², wyposażony w stoliki i miejsca siedzące oraz oferujący ciepłe posiłki, przekąski, a także ciepłe i zimne napoje. Zaplecze to zapewnia odpowiednie warunki socjalne studentom przebywającym w Uczelni przez wiele godzin w ciągu dnia.

Uczelnia posiada również rozbudowaną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną. W bezpośrednim sąsiedztwie budynku znajdują się ogrodzone boiska sportowe o nawierzchni tartanowej: dwa boiska do koszykówki, dwa do siatkówki, boisko do piłki ręcznej, pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej oraz kort tenisowy. W budynku znajdują się ponadto dwie sale gimnastyczne: klimatyzowana mała sala gimnastyczna wraz z zapleczem sanitarnym oraz duża sala gimnastyczna o powierzchni 982 m² wraz z zapleczem sanitarnym.

Teren wokół budynku został zagospodarowany również z uwzględnieniem funkcji rekreacyjnej i walorów środowiskowych. Obejmuje tereny zielone, ogrodzony teren stawu oraz wydzieloną przestrzeń rekreacyjną wyposażoną w ławki.

Na terenie Uczelni znajduje się parking obejmujący 73 miejsca parkingowe oraz dodatkowy ogrodzony parking przeznaczony dla nauczycieli akademickich, pracowników administracyjnych i studentów, posiadający 182 miejsca dla pojazdów.

Dostępność infrastruktury dla osób ze szczególnymi potrzebami

Budynek Uczelni został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz innych osób ze szczególnymi potrzebami. Dostęp do budynku zapewniają odpowiednio zaprojektowane podjazdy. W obiekcie znajduje się winda oraz dostosowane węzły sanitarne.

Rozwiązania architektoniczne umożliwiają osobom poruszającym się na wózkach swobodne przemieszczanie się pomiędzy poszczególnymi częściami budynku oraz salami dydaktycznymi. Zastosowano m.in. odpowiednio szerokie drzwi oraz ciągi komunikacyjne pozbawione progów i innych barier utrudniających poruszanie się.

Dostępność architektoniczną uzupełniają rozwiązania zastosowane w bibliotece i czytelnicy, w szczególności sprzęt oraz oprogramowanie przeznaczone dla osób słabowidzących i słabosłyszących.

Adekwatność infrastruktury do potrzeb kierunku ekonomia

Stan, rozmiar i wyposażenie bazy dydaktycznej WASE są dostosowane do potrzeb wynikających z realizacji programu studiów na kierunku ekonomia na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym. Liczba sal dydaktycznych, ich powierzchnia oraz wyposażenie pozwalają na organizację wszystkich przewidzianych w programie form zajęć z uwzględnieniem liczebności grup studenckich.

W szczególności cztery pracownie komputerowe, dysponujące łącznie 120 stanowiskami, zapewniają odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wymagających indywidualnej pracy studentów z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych i specjalistycznego oprogramowania. Dostęp do infrastruktury multimedialnej, oprogramowania, zasobów bibliotecznych oraz elektronicznych źródeł informacji wspiera zarówno proces dydaktyczny, jak i aktywność naukową nauczycieli akademickich i studentów.

Z infrastruktury Uczelni w ciągu tygodnia korzystają również uczniowie i nauczyciele Zespołu Szkół Akademickich (Szkoła Podstawowa i Liceum Ogólnokształcące jako szkoły ćwiczeń). Organizacja wykorzystania pomieszczeń zapewnia, że działalność szkół nie ogranicza dostępności infrastruktury niezbędnej do realizacji procesu kształcenia studentów kierunku ekonomia.

Stan techniczny infrastruktury oraz potrzeby w zakresie wyposażenia są na bieżąco monitorowane, a baza dydaktyczna jest sukcesywnie modernizowana i uzupełniana stosownie do potrzeb procesu kształcenia. Pozwala to na utrzymywanie warunków odpowiadających aktualnym

potrzebom dydaktycznym oraz zmianom w zakresie technologii wykorzystywanych w kształceniu ekonomicznym.

5.2. Infrastruktura i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe).

Praktyki zawodowe na kierunku ekonomia, prowadzonym na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, realizowane są w podmiotach, których profil działalności, infrastruktura oraz wyposażenie umożliwiają realizację programu praktyk i osiągnięcie przypisanych do nich efektów uczenia się.

Studenci kierunku ekonomia realizują praktyki zawodowe w podmiotach prowadzących działalność odpowiadającą zakresowi kształcenia na kierunku, w szczególności w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych i usługowych, instytucjach finansowych, biurach rachunkowych, jednostkach administracji publicznej i samorządowej oraz innych organizacjach i instytucjach, w których wykonywane są zadania związane z ekonomią, finansami, rachunkowością, analizą ekonomiczną, obsługą działalności gospodarczej oraz zarządzaniem.

Miejsca realizacji praktyk są dobierane z uwzględnieniem specyfiki kierunku ekonomia oraz efektów uczenia się określonych w programie praktyk zawodowych. Podstawowym warunkiem akceptacji miejsca praktyki jest możliwość wykonywania przez studenta zadań pozwalających na wykorzystanie i rozwijanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zdobywanych w toku studiów.

Podmioty, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, dysponują infrastrukturą odpowiadającą charakterowi prowadzonej działalności. Studenci mają zapewnione odpowiednio przygotowane stanowiska pracy oraz możliwość korzystania, w zakresie niezbędnym do realizacji programu praktyki, z wyposażenia i narzędzi stosowanych w rzeczywistym środowisku zawodowym. W zależności od specyfiki miejsca praktyki obejmują one m.in. stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, urządzenia biurowe, pakiety biurowe.

Dostęp do infrastruktury i wyposażenia podmiotów przyjmujących studentów na praktyki umożliwia zapoznanie się z rzeczywistą organizacją pracy przedsiębiorstw i instytucji oraz praktyczne wykonywanie powierzonych zadań.

Uczelnia przywiązuje szczególną wagę do zapewnienia zgodności miejsca realizacji praktyki z programem studiów. W przypadku praktyk organizowanych we współpracy z Uczelnią podstawę współpracy stanowią podpisane porozumienia. Student może również wskazać samodzielnie

podmiot, w którym zamierza odbyć praktykę. W takim przypadku miejsce praktyki podlega akceptacji Uczelni przed rozpoczęciem jej realizacji.

Weryfikacja miejsca praktyki przeprowadzana przez przedstawiciela uczelni obejmuje w szczególności ocenę zgodności profilu działalności podmiotu z kierunkiem studiów, możliwości realizacji programu praktyki i osiągnięcia przypisanych do niej efektów uczenia się, zakresu przewidywanych zadań studenta, dostępności odpowiedniej infrastruktury i wyposażenia oraz możliwości zapewnienia studentowi opieki ze strony osoby posiadającej odpowiednie doświadczenie zawodowe.

W podmiocie przyjmującym student realizuje praktykę pod nadzorem wyznaczonego opiekuna praktyki. Zapewnienie opieki ze strony praktykodawcy oraz odpowiednich warunków organizacyjnych i technicznych umożliwia bezpieczne wykonywanie powierzonych zadań oraz stopniowe rozwijanie kompetencji zawodowych.

Warunki realizacji praktyk oraz ich zgodność z założeniami programu podlegają ocenie w ramach przyjętego w Uczelni systemu organizacji i monitorowania praktyk zawodowych. Informacje uzyskiwane od studentów, opiekunów praktyk oraz podmiotów przyjmujących studentów na praktyki są wykorzystywane do oceny jakości miejsc praktyk oraz doskonalenia ich organizacji.

Infrastruktura oraz wyposażenie podmiotów, w których realizowane są praktyki zawodowe, są adekwatne do celów praktyk, liczby studentów oraz efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów. Zapewniają studentom możliwość zdobywania doświadczenia zawodowego w rzeczywistych warunkach funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji oraz praktycznego wykorzystania wiedzy i umiejętności uzyskanych podczas studiów.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej.

Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej – Akademia Nauk Stosowanych zapewnia studentom oraz nauczycielom akademickim dostęp do infrastruktury informatycznej i technologii informacyjno-komunikacyjnych niezbędnych do realizacji procesu kształcenia na kierunku ekonomia.

Na terenie Uczelni dostępne jest bezprzewodowe łącze internetowe, umożliwiające studentom i nauczycielom akademickim korzystanie z zasobów sieciowych przy wykorzystaniu urządzeń własnych oraz infrastruktury komputerowej Uczelni. Dostęp do Internetu zapewniony jest również w pracowniach komputerowych oraz bibliotece i czytelní.

Sale wykładowe, ćwiczeniowe oraz pracownie wyposażone są, odpowiednio do ich przeznaczenia, w nowoczesne środki wspomagające proces dydaktyczny, w tym laptopy, projektory multimedialne, telewizory Smart TV o przekątnej 75 cali, rzutniki, tablice multimedialne oraz sprzęt nagłośnieniowy. Wyposażenie to jest wykorzystywane przez nauczycieli akademickich podczas realizacji zajęć m.in. do prezentowania materiałów dydaktycznych, danych statystycznych i ekonomicznych, wykresów, zestawień, materiałów audiowizualnych oraz innych treści wspierających realizację programu studiów.

Istotnym elementem infrastruktury informatycznej wykorzystywanej w kształceniu na kierunku ekonomia są cztery pracownie komputerowe, z których każda dysponuje 30 stanowiskami komputerowymi. Łącznie Uczelnia zapewnia 120 stanowisk komputerowych przeznaczonych do realizacji zajęć wymagających wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych. Liczba stanowisk pozwala na organizację zajęć w grupach umożliwiającą studentom indywidualną pracę przy komputerze.

Na stanowiskach komputerowych dostępne jest oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia na kierunku ekonomia, w szczególności pakiet Microsoft Office, obejmujący m.in. Word, Excel i Access, a także Comarch ERP Optima. Narzędzia te wykorzystywane są podczas zajęć wymagających m.in. analizy i przetwarzania danych, wykonywania obliczeń ekonomicznych i finansowych, pracy z arkuszami kalkulacyjnymi i bazami danych oraz realizacji zadań związanych z rachunkowością, finansami i funkcjonowaniem przedsiębiorstw.

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych nie ogranicza się do zajęć prowadzonych w pracowniach komputerowych. Nauczyciele akademicy wykorzystują narzędzia cyfrowe również do przygotowywania i prezentowania materiałów dydaktycznych, udostępniania studentom materiałów do pracy własnej, komunikowania się ze studentami oraz wspierania ich w realizacji projektów, prac zaliczeniowych i prac dyplomowych.

Studenci mają również możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych w formie elektronicznej. Dostęp do katalogu i zasobów biblioteki możliwy jest za pośrednictwem strony internetowej Uczelni, w zakładce „Biblioteka”. W bibliotece i czytelni znajdują się ponadto stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, z których studenci mogą korzystać w ramach pracy własnej, wyszukiwania literatury i informacji oraz przygotowywania prac zaliczeniowych i dyplomowych.

W Uczelni funkcjonuje również Wirtualny Dziekanat, który stanowi istotny element systemu komunikacji i obsługi procesu dydaktycznego. System umożliwia studentom dostęp do informacji dotyczących przebiegu studiów, w tym w szczególności uzyskanych ocen oraz innych informacji związanych z organizacją procesu kształcenia. Nauczyciele akademicy wykorzystują system m.in. do bieżącego dokumentowania wyników kształcenia i wprowadzania ocen. Wirtualny Dziekanat wspiera

tym samym komunikację pomiędzy studentami, nauczycielami akademickimi oraz administracją Uczelni.

Technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane są także w działalności naukowej nauczycieli akademickich i studentów. Dostęp do Internetu, elektronicznych źródeł informacji, zasobów bibliotecznych oraz oprogramowania umożliwia wyszukiwanie i analizowanie informacji naukowej, przygotowywanie publikacji, opracowywanie i analizowanie danych, przygotowywanie prac dyplomowych oraz prowadzenie komunikacji i współpracy naukowej.

W okresie, w którym ze względu na sytuację epidemiczną i obowiązujące regulacje konieczne było prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, Uczelnia zapewniała możliwość realizacji zajęć za pośrednictwem platformy Zoom. Rozwiązanie to umożliwiło zachowanie ciągłości procesu dydaktycznego i bezpośredniej komunikacji pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami.

Dostępna infrastruktura informatyczna oraz technologie informacyjno-komunikacyjne są dostosowane do potrzeb studentów i nauczycieli akademickich kierunku ekonomia. Ich wykorzystanie wspiera zarówno realizację zajęć dydaktycznych i samodzielną pracę studentów, jak również obsługę procesu kształcenia, komunikację pomiędzy członkami społeczności akademickiej oraz działalność naukową.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Uczelnia podejmuje działania mające na celu zapewnienie studentom z niepełnosprawnościami oraz osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości pełnego uczestnictwa w procesie kształcenia i korzystania z infrastruktury Uczelni.

Bezpośrednio przed wejściem głównym do budynku Uczelni wyznaczono miejsce parkingowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami. Miejsce posiada niebieską nawierzchnię oraz oznakowanie symbolem osoby poruszającej się na wózku. Jego lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie wejścia głównego ogranicza odległość, jaką osoba z ograniczoną mobilnością musi pokonać pomiędzy pojazdem a wejściem do budynku.

Dostęp do budynku dla osób z ograniczoną mobilnością zapewniają odpowiednio zaprojektowane podjazdy. Komunikację pomiędzy poszczególnymi kondygnacjami umożliwia winda przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W budynku znajdują się również odpowiednio dostosowane toalety.

Rozwiązania architektoniczne zastosowane w obiekcie umożliwiają przemieszczanie się po budynku osobom z ograniczoną sprawnością ruchową, w tym osobom poruszającym się na wózkach. Ciągi komunikacyjne oraz dostęp do sal dydaktycznych zostały zorganizowane w sposób ograniczający występowanie barier architektonicznych. Sale posiadają szerokie drzwi, a powierzchnie komunikacyjne są płaskie i pozbawione uskoków utrudniających poruszanie się.

Dostosowanie infrastruktury obejmuje również sale wykładowe i ćwiczeniowe. Organizacja przestrzeni umożliwia korzystanie z nich przez osoby z ograniczoną mobilnością. Wyposażenie sal w nowoczesne urządzenia multimedialne, w tym telewizory Smart TV o przekątnej 75 cali, projektory wspomaga prezentację i odbiór treści dydaktycznych.

Szczególne rozwiązania zwiększające dostępność zastosowano również w bibliotece i czytelni Uczelni. Pomieszczenia te wyposażone są w sprzęt wspomagający osoby słabowidzące i słabosłyszące. Do dyspozycji studentów pozostają m.in. cyfrowa lupa, dedykowana klawiatura dla osób słabowidzących oraz zestaw słuchawkowy. Stanowiska komputerowe umożliwiają ponadto korzystanie z funkcji systemu operacyjnego Windows z zakresu ułatwień dostępu, w tym rozwiązań wspomagających odczytywanie treści wyświetlanych na ekranie.

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz elektronicznych zasobów bibliotecznych dodatkowo wspiera studentów, dla których korzystanie z tradycyjnych form materiałów dydaktycznych lub bibliotecznych może być utrudnione.

Zastosowane w WASE rozwiązania infrastrukturalne i techniczne służą ograniczaniu barier architektonicznych i komunikacyjnych oraz zapewnieniu studentom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z sal dydaktycznych, pracowni komputerowych, biblioteki i czytelni oraz pozostałej infrastruktury Uczelni.

Stan infrastruktury oraz potrzeby w zakresie jej dalszego dostosowywania są uwzględniane w działaniach Uczelni dotyczących zapewniania dostępności procesu kształcenia.

5.5. Dostępność infrastruktury, w oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej.

Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej – Akademia Nauk Stosowanych zapewnia studentom kierunku ekonomia dostęp do infrastruktury dydaktycznej, informatycznej, zasobów bibliotecznych oraz materiałów dydaktycznych umożliwiających wykonywanie zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej. Z dostępnych

zasobów studenci mogą korzystać zarówno na terenie Uczelni, jak również – w przypadku zasobów udostępnianych elektronicznie – poza jej siedzibą.

Istotnym elementem infrastruktury wspierającej samodzielną pracę studentów jest biblioteka wraz z czytelnią. Studenci mają możliwość korzystania z księgozbioru, czasopism oraz dostępnych zasobów elektronicznych. W czytelni zapewniono miejsca do indywidualnej pracy oraz 4 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i elektronicznych zasobów bibliotecznych. Infrastruktura ta umożliwia studentom m.in. wyszukiwanie literatury i informacji, przygotowywanie się do zajęć, wykonywanie prac zaliczeniowych i projektowych oraz przygotowywanie prac dyplomowych.

Studenci kierunku ekonomia mają również dostęp do czterech pracowni komputerowych, wyposażonych łącznie w 120 stanowisk komputerowych. Na komputerach zainstalowane jest oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia. Także część sal ćwiczeń jest okablowana i studenci w tych salach mogą korzystać z własnych komputerów i tabletów.

W zakresie wynikającym z organizacji pracy Uczelni studenci mają możliwość korzystania z infrastruktury komputerowej również w celu wykonywania zadań związanych z samodzielną pracą wymagających zastosowania narzędzi informatycznych wykorzystywanych w toku studiów.

Dostęp do specjalistycznego oprogramowania umożliwia studentom doskonalenie umiejętności praktycznych nabywanych podczas zajęć oraz samodzielne wykonywanie zadań.

Samodzielną pracę studentów wspierają również materiały dydaktyczne przygotowywane przez nauczycieli akademickich. W zależności od specyfiki zajęć obejmują one m.in. podręczniki napisane przez prowadzących, prezentacje, opracowania, materiały źródłowe, zestawy zadań, przykłady, instrukcje oraz inne materiały pomocnicze wykorzystywane do przygotowania się do zajęć, utrwalania i pogłębiania wiedzy oraz wykonywania prac i projektów przewidzianych w ramach poszczególnych przedmiotów.

Materiały dydaktyczne udostępniane są studentom w formie papierowej lub elektronicznej. Materiały w wersji elektronicznej zamieszczane są za pośrednictwem portalu internetowego Uczelni w zakładce „e-student”, w strefach poszczególnych przedmiotów. Dzięki temu studenci mają możliwość korzystania z udostępnionych materiałów również poza siedzibą Uczelni, w czasie dogodnym z punktu widzenia organizacji ich pracy własnej.

Uzupełniającą formę przekazywania materiałów stanowi komunikacja elektroniczna. Nauczyciele akademicy mogą przekazywać studentom materiały również za pośrednictwem poczty elektronicznej. Rozwiązanie to wspiera bieżącą komunikację związaną z realizacją zajęć i wykonywaniem zadań przez studentów.

Studenci mogą ponadto korzystać z pokoju studenckiego o powierzchni 25 m², dostępnego w ciągu tygodnia. Pomieszczenie zapewnia dodatkową przestrzeń do pracy własnej, przygotowywania się do zajęć oraz współpracy studentów przy realizacji zadań zespołowych.

Na terenie Uczelni zapewniony jest dostęp do bezprzewodowej sieci internetowej, dzięki czemu studenci mogą wykorzystywać również własne urządzenia przenośne do korzystania z materiałów dydaktycznych, zasobów elektronicznych oraz przygotowywania zadań wynikających z programu studiów.

Dostępność infrastruktury, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych oraz materiałów dydaktycznych umożliwia studentom kierunku ekonomia systematyczną pracę własną, pogłębianie wiedzy i rozwijanie umiejętności praktycznych, a także wykonywanie projektów, prac zaliczeniowych i dyplomowych oraz innych zadań przewidzianych w programie studiów.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach.

Biblioteka WASE zapewnia pełny dostęp do informacji potrzebnych studentom i pracownikom Uczelni. Od początku działalności biblioteki, jej głównym celem jest realizacja zadań usługowych, dydaktycznych i naukowych. Biblioteka posiada bogaty księgozbiór, w skład którego wchodzi wydawnictwa zwarte oraz ciągłe i zbiory specjalne odzwierciedlające profil kształcenia Uczelni. W czytelni do dyspozycji są również wydawnictwa ogólne (encyklopedie, słowniki, leksykony, bibliografie). Ponadto gromadzone są prace magisterskie.

Zbiory biblioteki liczą ponad 17,5 tys. wolumenów. Biblioteka dysponuje komputerowym systemem obsługi bibliotecznej, w którym skatalogowane są wszystkie zbiory. Ze zbiorów można korzystać przy pomocy **MOL –Optivum KATALOG**, który pozwala czytelnikowi z łatwością znaleźć potrzebną pozycję według różnych kryteriów wyszukiwania. W czytelni znajduje się 4 stanowiska komputerowych z dostępem do Internetu, dodatkowo biblioteka dysponuje 6 laptopami przeznaczonymi do indywidualnego korzystania przez studentów na terenie czytelni. Laptopy są przechowywane przez pracowników biblioteki i udostępniane studentom na czas pracy w czytelni, zgodnie z ich bieżącymi potrzebami. , Katalogu Mol - zbiorów Biblioteki WWSS, do Wirtualnej Biblioteki Naukowej **WBN** oraz Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych **ACADEMICA**.

Od 2016 roku ze zbiorów biblioteki WASE w Środzie Wielkopolskiej można korzystać ON-LINE. Wystarczy wejść na stronę internetową uczelni www.wase.edu.pl w zakładkę biblioteka oraz kliknąć odpowiedni link. W oparciu o tradycyjny system wypożyczeń międzybibliotecznych powstał system

wypożyczania wersji elektronicznych książek i czasopism naukowych, które mogą trafić do szerszego niż do tej pory grona czytelników. Głównym celem projektu jest uzupełnienie, a w przyszłości zastąpienie tradycyjnej formy wypożyczeń międzybibliotecznych, wypożyczaniem publikacji w postaci cyfrowej. Uczelnia wyposażyła Bibliotekę w terminal umożliwiający połączenie z bazą Cyfrowej Wypożyczalni Academica. Studenci WASE w Środzie Wlkp. mogą korzystać (zgodnie z obowiązującym Regulaminem Biblioteki) ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego i KUL (adres strony: <http://www.bu.uni.wroc.pl>). Digitalizowane zbiory umieszczane w Bibliotece Cyfrowej Uniwersytetu Wrocławskiego są ogólnie dostępne pod adresem: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/dlibra>. Dzięki wyposażeniu czytelnicy w sprzęt komputerowy studenci mają też swobodny dostęp do zbiorów Cyfrowej Biblioteki Narodowej (ogólnodostępny dla wszystkich): <http://www.polona.pl/dlibra>

Studenci WASE w Środzie Wlkp. mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki Uczelnianej oraz mają zapewniony dostęp do Miejskiej Biblioteki Publicznej im. R.W. Berwińskiego w Środzie Wlkp. Zbiory biblioteczne są systematycznie uzupełniane o literaturę, której najnowszy wykaz przekazują na początku roku akademickiego wykładowcy, z uwzględnieniem pozycji priorytetowych, zgodnych z treściami przedmiotów ujętych w kartach przedmiotu.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Baza dydaktyczna i naukowa Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych oraz funkcjonujący w Uczelni system biblioteczno-informacyjny podlegają systematycznemu monitorowaniu i ocenie. Działania te mają na celu zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego infrastruktury, jej bezpieczeństwa, funkcjonalności i dostępności, a także dostosowywanie wyposażenia do potrzeb procesu kształcenia, w tym potrzeb studentów i nauczycieli akademickich kierunku ekonomia.

Monitorowanie infrastruktury odbywa się zarówno w sposób planowy, poprzez okresowe kontrole, przeglądy i audyty, jak również na bieżąco, w związku ze zgłaszanymi potrzebami, uwagami lub stwierdzonymi nieprawidłowościami.

Udział studentów w ocenie infrastruktury

Istotnym źródłem informacji wykorzystywanym w ocenie infrastruktury Uczelni są opinie studentów. Co najmniej 2 razy w roku odbywają się spotkania Rektora z Samorządem Studenckim. WASE corocznie przeprowadza badania ankietowe, w ramach których studenci mają możliwość dokonania

oceny różnych aspektów funkcjonowania Uczelni, w tym warunków lokalowych i bazy dydaktycznej, funkcjonowania biblioteki, obsługi Dziekanatu oraz dostępności Internetu.

Celem ankietyzacji jest systematyczne pozyskiwanie opinii studentów dotyczących warunków studiowania oraz identyfikowanie obszarów wymagających ewentualnych zmian lub doskonalenia.

Wyniki ankiet są analizowane, a następnie omawiane w ramach funkcjonującego w Uczelni systemu zapewniania jakości kształcenia, w tym podczas spotkań z przedstawicielami Samorządu Studentów oraz posiedzeń Senatu WASE. Pozwala to na uwzględnianie głosu studentów przy ocenie warunków kształcenia oraz podejmowaniu działań zmierzających do ich doskonalenia.

Niezależnie od cyklicznego badania ankietowego studenci mogą na bieżąco zgłaszać uwagi, potrzeby i propozycje dotyczące infrastruktury oraz organizacji procesu kształcenia. Zgłoszenia mogą dotyczyć m.in. wyposażenia sal dydaktycznych, pracowni komputerowych, dostępu do Internetu, warunków korzystania z biblioteki i czytelni oraz pozostałej infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia.

Udział nauczycieli akademickich i innych pracowników Uczelni

W proces monitorowania infrastruktury zaangażowani są również nauczyciele akademicki oraz inni pracownicy Uczelni. Osoby prowadzące zajęcia mogą na bieżąco zgłaszać potrzeby związane z wyposażeniem sal, funkcjonowaniem sprzętu multimedialnego i komputerowego, dostępnością oprogramowania oraz innymi elementami infrastruktury wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Bieżące zgłoszenia kadry są istotnym źródłem informacji o potrzebach wynikających ze zmian w sposobach prowadzenia zajęć, stosowanych metodach dydaktycznych oraz wykorzystywanych technologiach. W miarę możliwości organizacyjnych i finansowych Uczelnia podejmuje działania zmierzające do usuwania stwierdzonych nieprawidłowości, uzupełniania wyposażenia oraz dostosowywania infrastruktury do zgłaszanych potrzeb.

Monitorowanie infrastruktury informatycznej

Infrastruktura informatyczna WASE podlega regularnym audytom przeprowadzanym dwa razy w roku – w okresie wakacji letnich oraz ferii zimowych. Przeglądy realizowane są we współpracy z firmą informatyczną QVX sp. z o.o., zapewniającą Uczelni obsługę w tym zakresie.

Audyt infrastruktury informatycznej obejmuje w szczególności:

- ocenę stanu i sprawności infrastruktury informatycznej;
- przeprowadzenie wymaganych działań konserwacyjnych;
- identyfikację i wymianę uszkodzonych elementów infrastruktury;
- testy wydajności sieci komputerowej, w tym łączności internetowych;
- kontrolę sprawności komputerów znajdujących się w pracowniach komputerowych;
- kontrolę komputerów i urządzeń wykorzystywanych przez nauczycieli akademickich;

- sprawdzenie działania projektorów, tablic interaktywnych, drukarek oraz pozostałych urządzeń informatycznych i multimedialnych;
- sprawdzenie sprzętu i oprogramowania wykorzystywanego w bibliotece i czytelní;
- kontrolę działania baz danych;
- kontrolę posiadanych licencji na oprogramowanie oraz terminów ich ważności;
- kontrolę funkcjonowania rozwiązań służących do bieżącego monitorowania infrastruktury informatycznej, w tym pracy dysków serwerowych NAS oraz poprawności funkcjonowania poczty elektronicznej;
- kontrolę systemu powiadomień dotyczących wygasających licencji;
- sprawdzenie ustawień i ważności domen internetowych wykorzystywanych przez Uczelnię.

Kontrola licencji i ich ważności prowadzona jest w szczególności podczas audytu przeprowadzanego w okresie wakacji letnich, przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego.

Taki sposób organizacji przeglądów pozwala na odpowiednio wczesne wykrywanie problemów technicznych, prowadzenie prac konserwacyjnych oraz dokonywanie niezbędnych napraw, aktualizacji i wymiany sprzętu przed rozpoczęciem kolejnych okresów intensywnego wykorzystania infrastruktury przez studentów i nauczycieli akademickich.

Niezależnie od okresowych audytów infrastruktura informatyczna podlega bieżącemu monitorowaniu i unowocześnianiu. Stwierdzone nieprawidłowości oraz zgłoszenia użytkowników stanowią podstawę do podejmowania działań naprawczych lub modernizacyjnych.

Monitorowanie stanu technicznego infrastruktury lokalowej

Stan techniczny budynku Uczelni również podlega systematycznym kontrolom. Okresowe kontrole stanu technicznego obiektu wielkopowierzchniowego przeprowadzane są przez Biuro Projektów Korys Ryszard Kowalski. Kontrole prowadzone są od momentu oddania budynku dydaktycznego do użytkowania.

Przeprowadzane przeglądy i kontrole są dokumentowane. Dokumentację w tym zakresie stanowią w szczególności:

- książka kontroli obiektu budowlanego,
- protokoły kontroli stanu technicznego obiektu wielkopowierzchniowego,
- protokoły przeglądów infrastruktury.

Wyniki kontroli służą identyfikacji ewentualnych nieprawidłowości oraz planowaniu niezbędnych prac konserwacyjnych, naprawczych i modernizacyjnych.

Monitorowanie systemu biblioteczno-informacyjnego

Monitorowaniu podlega również infrastruktura biblioteki i czytelní oraz funkcjonujący system biblioteczno-informacyjny. Ocena obejmuje zarówno stan sprzętu komputerowego dostępnego

w bibliotece, jak i wykorzystywane oprogramowanie, funkcjonowanie baz danych oraz dostęp do zasobów elektronicznych.

Opinie studentów dotyczące funkcjonowania biblioteki pozyskiwane są również w ramach corocznych badań ankietowych. Nauczyciele akademicki i studenci mają możliwość zgłaszania potrzeb dotyczących zasobów niezbędnych do realizacji procesu dydaktycznego i pracy własnej.

Doskonalenie infrastruktury

Wyniki okresowych przeglądów i audytów, informacje uzyskiwane w ramach bieżącego monitorowania oraz opinie studentów i nauczycieli akademickich są wykorzystywane do identyfikowania potrzeb w zakresie utrzymania i rozwoju infrastruktury Uczelni.

Stwierdzone potrzeby mogą skutkować w szczególności naprawą lub wymianą sprzętu, aktualizacją oprogramowania, przedłużaniem lub zakupem licencji, uzupełnianiem wyposażenia sal dydaktycznych i pracowni komputerowych, rozwojem infrastruktury sieciowej oraz uzupełnianiem zasobów bibliotecznych.

Przyjęty sposób monitorowania umożliwia systematyczną ocenę adekwatności infrastruktury do potrzeb procesu kształcenia na kierunku ekonomia oraz reagowanie na potrzeby zgłaszane przez studentów, nauczycieli akademickich i innych użytkowników infrastruktury. Łączenie okresowych przeglądów technicznych i informatycznych z coroczną oceną studentów oraz możliwością bieżącego zgłaszania potrzeb stanowi podstawę systematycznego utrzymywania i doskonalenia bazy dydaktycznej, naukowej i biblioteczno-informacyjnej WASE.

Przykłady działań doskonalących infrastrukturę dydaktyczną

Wyniki bieżącego monitorowania stanu infrastruktury, okresowych przeglądów i audytów oraz analiza potrzeb związanych z realizacją procesu dydaktycznego stanowią podstawę do podejmowania przez Uczelnię działań mających na celu systematyczne unowocześnianie bazy dydaktycznej i informatycznej.

W okresie ostatnich dwóch lat doposażono trzy sale dydaktyczne w telewizory Smart TV o przekątnej 75 cali. Zakup urządzeń zwiększył możliwości wykorzystywania podczas zajęć materiałów multimedialnych, prezentacji, wykresów, zestawień, materiałów audiowizualnych oraz innych cyfrowych środków dydaktycznych. Rozwiązanie to jest wykorzystywane również podczas zajęć na kierunku ekonomia.

Kolejnym działaniem modernizacyjnym była przeprowadzona w 2026 r. wymiana wszystkich laptopów w jednej z pracowni komputerowych. Modernizacja objęła 30 stanowisk komputerowych i miała na celu zapewnienie odpowiednich parametrów technicznych sprzętu wykorzystywanego

podczas zajęć oraz poprawę komfortu pracy studentów i możliwości sprawnego korzystania z oprogramowania stosowanego w procesie kształcenia.

Wymiana wyposażenia całej pracowni komputerowej ma szczególne znaczenie dla kierunku ekonomia, na którym część zajęć wymaga wykorzystania narzędzi informatycznych oraz specjalistycznego oprogramowania.

Podejmowane działania potwierdzają, że monitorowanie infrastruktury nie ogranicza się do okresowych kontroli jej stanu technicznego, lecz stanowi podstawę do sukcesywnego odnawiania i unowocześniania wyposażenia dydaktycznego. Uczelnia planuje dalsze działania modernizacyjne odpowiednio do wyników prowadzonych przeglądów, zgłaszanych potrzeb oraz zmian technologicznych wpływających na sposób realizacji procesu kształcenia.

Doskonalenie zasobów bibliotecznych

Systematycznej ocenie i aktualizacji podlegają również zasoby biblioteczne wykorzystywane w procesie kształcenia na kierunku ekonomia. Istotnym elementem tego procesu jest weryfikacja literatury podstawowej i uzupełniającej wskazanej w kartach przedmiotów.

W związku z aktualizacją kart przedmiotów na kierunku ekonomia nauczyciele akademicki dokonali przeglądu i aktualizacji wykazów literatury przypisanej do poszczególnych zajęć. Zmiany obejmowały m.in. wprowadzenie nowszych publikacji oraz pozycji odpowiadających aktualnym treściom programowym i zakresowi realizowanych zajęć.

Informacje o zmianach w wykazach literatury oraz zapotrzebowaniu na publikacje zostały przekazane do biblioteki Uczelni. Na tej podstawie dokonano zakupu nowych pozycji, uzupełniając księgozbiór o literaturę wskazaną w zaktualizowanych kartach przedmiotów.

Przyjęty sposób postępowania pozwala na zachowanie powiązania pomiędzy programem studiów, treściami realizowanymi w ramach poszczególnych zajęć a zasobami bibliotecznymi dostępnymi dla studentów. Umożliwia również systematyczne aktualizowanie księgozbioru stosownie do zmian w programie studiów oraz potrzeb zgłaszanych przez nauczycieli akademickich.

5.8. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

NIE DOTYCZY

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Poprzednia ocena programowa kierunku ekonomia dotyczyła studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim, który jest obecnie w Uczelni wygaszany. Aktualnie oceniane studia na kierunku ekonomia prowadzone są na profilu praktycznym. Pomimo zmiany profilu kształcenia Uczelnia przeanalizowała zalecenia sformułowane w wyniku poprzedniej oceny i wykorzystała je przy organizacji procesu kształcenia oraz doborze kadry na profilu praktycznym.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się poszerzenie wykorzystywanego na kierunku oprogramowania o oprogramowanie specjalistyczne.	<p>W związku z zaleceniem sformułowanym podczas poprzedniej oceny programowej Uczelnia dokonała analizy oprogramowania wykorzystywanego w procesie kształcenia na kierunku ekonomia oraz potrzeb wynikających z programu studiów.</p> <p>Na kierunku ekonomia o profilu praktycznym rozszerzono wykorzystanie narzędzi informatycznych wspierających nabywanie przez studentów praktycznych umiejętności związanych z analizą danych, prowadzeniem działalności gospodarczej, rachunkowością, finansami oraz zarządzaniem.</p>

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe).

Jedną z podstawowych wartości określonych w misji WASE jest nowoczesne kształcenie studentów, ukierunkowane na ich rzetelne przygotowanie do pracy zawodowej, przy jednoczesnym kształtowaniu postaw opartych na wzajemnym szacunku, zaufaniu, tolerancji i gotowości do współpracy. Realizacja tej wartości znajduje szczególne odzwierciedlenie w kształceniu na kierunku

ekonomia, którego istotnym elementem jest przygotowanie absolwentów do wykorzystywania zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w praktyce zawodowej.

Z uwagi na praktyczny profil kształcenia na kierunku ekonomia istotne znaczenie dla projektowania, realizacji oraz doskonalenia programu studiów ma systematyczna współpraca Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Współpraca ta służy przede wszystkim dostosowywaniu procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb rynku pracy, oczekiwań pracodawców oraz warunków funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji.

WASE od wielu lat współpracuje z podmiotami reprezentującymi sektor prywatny, publiczny samorządowy. Do partnerów Uczelni należą w szczególności:

- Bank PKO BP Oddział w Środzie Wielkopolskiej,
- Fabryka Stropów Sp. z o.o. w Poznaniu,
- Konbet Poznań,
- Gmina Środa Wielkopolska,
- Starostwo Powiatowe w Środzie Wielkopolskiej,
- Likar Office Sp. z o.o.,
- EUROCASH S.A.,
- Kancelaria Podatkowa Marcin Adamczak w Środzie Wielkopolskiej,
- MIROX Sp. z o.o. w Poznaniu,
- ARKAMIL Doradztwo i Usługi Ubezpieczeniowe Mirosława Katarzyna Kaźmierczak w Środzie Wielkopolskiej,
- Kaczor Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej,
- Nova Polska Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej,
- B.W.A. BIS S.J. w Środzie Wielkopolskiej,
- LENA LIGHTING S.A. w Środzie Wielkopolskiej.
- Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp.

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego przyjmuje różnorodne formy i obejmuje w szczególności konsultowanie programów studiów oraz treści programowych, współpracę w zakresie organizacji i realizacji praktyk zawodowych, wymianę informacji dotyczących potrzeb rynku pracy i oczekiwanych kompetencji absolwentów, udział praktyków w procesie dydaktycznym, a także współorganizowanie przedsięwzięć naukowych, popularnonaukowych i innych inicjatyw skierowanych do społeczności akademickiej.

Istotnym obszarem współpracy są konsultacje dotyczące kompetencji oczekiwanych od absolwentów kierunku ekonomia. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wskazują przede wszystkim na potrzebę przygotowania kadr posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do sprawnego funkcjonowania przedsiębiorstw, instytucji finansowych, jednostek administracji oraz

innych organizacji. Zwracają uwagę na znaczenie znajomości zasad tworzenia i funkcjonowania różnych podmiotów gospodarczych, umiejętności diagnozowania problemów ekonomicznych, doboru odpowiednich metod i narzędzi do rozwiązywania problemów występujących w praktyce gospodarczej oraz wykorzystywania zdobytej wiedzy ekonomicznej w działalności zawodowej.

Ważnym elementem przygotowania absolwentów jest również rozwijanie kompetencji społecznych, w szczególności umiejętności współpracy w zespołach, komunikowania się ze specjalistami i osobami nieposiadającymi specjalistycznej wiedzy ekonomicznej, samodzielnego podejmowania decyzji oraz odpowiedzialności za realizowane zadania.

Opinie i uwagi przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego są wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów. Konsultacje umożliwiają ocenę aktualności treści programowych oraz ich zgodności z potrzebami rynku pracy, a także identyfikowanie obszarów wymagających modyfikacji lub wzmocnienia. Wnioski wynikające ze współpracy z interesariuszami zewnętrznymi uwzględniane są podczas przeglądów programu studiów, w tym przy aktualizacji treści kształcenia, kart przedmiotów oraz sposobów realizacji procesu dydaktycznego.

Szczególne znaczenie ma współpraca z pracodawcami w zakresie praktyk zawodowych. Programy praktyk są poddawane analizie i doskonaleniu z uwzględnieniem specyfiki kierunku, zakładanych efektów uczenia się oraz potrzeb podmiotów przyjmujących studentów na praktyki. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwia studentom poznanie rzeczywistych warunków funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji oraz zastosowanie wiedzy i umiejętności zdobytych w toku studiów w praktyce zawodowej.

Istotnym elementem systemu współpracy z interesariuszami zewnętrznymi jest funkcjonująca w Uczelni Społeczna Rada Szkoły. Rada została pozytywnie zaopiniowana przez Senat Uczelni i powołana przez Rektora. Jej utworzenie stanowiło kontynuację wcześniejszych działań podejmowanych przez Uczelnię w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a jednocześnie umożliwiło rozszerzenie współpracy o kolejne podmioty.

Społeczna Rada Szkoły liczy 16 członków i pełni funkcję doradczą oraz opiniotwórczą.

W skład Społecznej Rady Szkoły wchodzi:

Ireneusz Kubiacyk – Rektor WASE, Prezes Fundacji Edukacja

Ernest Iwańczuk – Starosta Powiatu Średzkiego

Piotr Mieloch - Burmistrz Miasta Środa Wlkp.

Jerzy Małecki - Prezes Zarządu Usług Komunalnych w Środzie Wlkp.

Henryk Kaczor

Marek Kostka - Dyrektor Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Środzie Wlkp.

Bogdan Spochacz - Prezes ABIS Firma Motoryzacyjna

Mateusz Górzny - Dyrektor PKO BP S.A. Oddział w Środzie Wlkp.

Aneta Kłopot – Wartecka - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wlkp.

Bernadeta Staszak - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.

Katarzyna Jastrząb - Dyrektor Zespołu Szkół Akademickich w Środzie Wlkp.

Wullert Paweł - Wiceburmistrz Miasta Środa Wlkp.

Szymkowiak Katarzyna - Wicestarosta Powiatu Jarocińskiego

Kubiaczyk Piotr - Prezes firmy informatycznej QVX IT

Kalisz Zbigniew - Członek zarządu Fundacji Zakłady Kórnickie

Goclik Tomasz - Właściciel CEO (Radio Warta)

Jej działalność służy w szczególności wspieraniu Uczelni w zapewnianiu wysokiej jakości kształcenia, doskonaleniu oferty dydaktycznej oraz kształtowaniu kompetencji absolwentów odpowiadających potrzebom współczesnego rynku pracy.

Spotkania Społecznej Rady Szkoły stanowią forum wymiany informacji pomiędzy Uczelnią a przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. W ich ramach analizowane są między innymi potrzeby rynku pracy, zapotrzebowanie na określone kompetencje i umiejętności studentów i absolwentów, możliwości współpracy w zakresie praktyk zawodowych oraz propozycje zmian dotyczących programów studiów i treści kształcenia. Spotkania umożliwiają również wymianę doświadczeń pomiędzy studentami, absolwentami, pracownikami Uczelni i przedstawicielami pracodawców.

Opinie, uwagi i rekomendacje zgłaszane podczas spotkań oraz konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego są dokumentowane i poddawane analizie. W uzasadnionych przypadkach stanowią podstawę do wprowadzania zmian służących doskonaleniu programu studiów, sposobów jego realizacji oraz warunków osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym nie ogranicza się do konsultowania programu studiów i organizacji praktyk zawodowych. Pracownicy Uczelni uczestniczą również w przedsięwzięciach wspierających rozwój regionu, w tym w opracowywaniu dokumentów strategicznych oraz konferencjach, seminariach, panelach dyskusyjnych i debatach organizowanych przez podmioty zewnętrzne. Podejmowana współpraca ma charakter dwukierunkowy – przedstawiciele praktyki gospodarczej zapraszani są również do udziału w przedsięwzięciach organizowanych przez Uczelnię.

Przedstawiciele instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczą także w działalności naukowej Uczelni, między innymi poprzez współpracę przy przygotowywaniu publikacji naukowych wydawanych w ramach serii WASE „Studies of Economic and Social Processes”. Pozwala to na łączenie perspektywy naukowej z doświadczeniem wynikającym z praktyki gospodarczej.

Istotnym elementem realizacji programu studiów o profilu praktycznym jest również udział w procesie dydaktycznym osób posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym. Pozwala to studentom na konfrontowanie wiedzy teoretycznej z rzeczywistymi problemami występującymi w działalności przedsiębiorstw i instytucji oraz sprzyja rozwijaniu kompetencji praktycznych oczekiwanych przez pracodawców.

Zakres i efekty współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są również przedmiotem dyskusji podczas posiedzeń organów funkcjonujących w Uczelni oraz spotkań z przedstawicielami studentów. Umożliwia to włączenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces oceny oraz doskonalenia jakości kształcenia.

Przy Uczelni funkcjonuje ponadto Koło Naukowe Studentów i Absolwentów WASE, którego działalność sprzyja integracji studentów, absolwentów i przedstawicieli praktyki zawodowej. W ramach działalności Koła organizowane są wydarzenia naukowe i popularnonaukowe, w tym wykłady, warsztaty, seminaria, debaty oraz wyjazdy konferencyjne. Działalność ta umożliwia studentom poszerzanie wiedzy, rozwijanie zainteresowań naukowych i zawodowych oraz korzystanie z doświadczenia absolwentów aktywnych na rynku pracy.

Rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z podmiotami samorządowymi i pracodawcami, stanowi jeden z elementów realizacji Strategii Uczelni. Działania podejmowane w tym zakresie obejmują w szczególności rozszerzanie udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie kształcenia studentów, rozwijanie współpracy w zakresie opracowywania i doskonalenia programów studiów, zwiększanie udziału doświadczonych praktyków w procesie dydaktycznym oraz rozwijanie sieci instytucji współpracujących z Uczelnią w zakresie realizacji praktyk zawodowych.

Uczelnia podejmuje również działania zmierzające do rozwijania wspólnych przedsięwzięć z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz wzmacniania współpracy pracowników Uczelni z przedsiębiorstwami, instytucjami i jednostkami samorządu terytorialnego.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi tym samym stały element projektowania, realizacji, monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia na kierunku ekonomia. Szczególne znaczenia nabrała ona w związku z prowadzeniem od roku akademickiego 2023/2024 studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku ekonomia o profilu praktycznym. Pozyskiwanie opinii pracodawców i innych przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwia Uczelni bieżące reagowanie na zmieniające się potrzeby rynku pracy oraz doskonalenie programu studiów w taki sposób, aby absolwenci byli przygotowani do podejmowania i wykonywania pracy zawodowej zgodnej z kierunkiem kształcenia. Na podkreślenie zasługuje także fakt, że nauczyciele akademicki to pracownicy różnych firm i instytucji.

6.2. Sposób, częstość i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz jej wpływ na jakość kształcenia na kierunku ekonomia podlegają systematycznemu monitorowaniu i ocenie w ramach funkcjonującego w Uczelni Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Monitorowanie ma na celu zarówno ocenę skuteczności podejmowanych form współpracy, jak i identyfikowanie potrzeb oraz możliwości jej dalszego rozwoju.

Istotnym źródłem informacji wykorzystywanych w procesie oceny są opinie studentów. Corocznie przeprowadzane są badania ankietowe, w ramach których studenci mają możliwość oceny różnych aspektów procesu kształcenia. Uzyskane wyniki poddawane są analizie i mogą stanowić podstawę do podejmowania działań doskonalących.

Elementem monitorowania jakości realizacji programu studiów są również hospitacje zajęć dydaktycznych. Pozwalają one na ocenę sposobu prowadzenia zajęć, stosowanych metod dydaktycznych oraz stopnia powiązania przekazywanych treści z praktycznym przygotowaniem studentów do przyszłej pracy zawodowej. Wnioski z hospitacji wykorzystywane są w działaniach służących doskonaleniu procesu dydaktycznego.

Ważną formę pozyskiwania informacji stanowią również spotkania władz Uczelni z Samorządem Studenckim oraz bezpośrednie spotkania z poszczególnymi grupami studentów. Umożliwiają one bieżące rozpoznawanie potrzeb studentów, identyfikowanie problemów związanych z realizacją programu studiów oraz pozyskiwanie opinii dotyczących organizacji i jakości procesu kształcenia. Bezpośredni kontakt ze studentami pozwala także na szybką reakcję w sytuacjach wymagających podjęcia działań organizacyjnych lub dydaktycznych.

Monitorowanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się również poprzez kontakty z pracodawcami i innymi interesariuszami zewnętrznymi. Pozyskiwane od nich opinie dotyczą w szczególności aktualnych potrzeb rynku pracy, kompetencji oczekiwanych od absolwentów, treści programowych oraz przygotowania studentów do podejmowania aktywności zawodowej.

W procesie tym istotną rolę pełni Społeczna Rada Szkoły, stanowiąca forum wymiany opinii pomiędzy Uczelnią a przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Zgłaszane przez jej członków uwagi i rekomendacje dotyczące potrzeb rynku pracy, oczekiwanych kompetencji absolwentów oraz programu studiów mogą stanowić podstawę do podejmowania działań służących jego doskonaleniu.

Źródłem informacji o jakości i skuteczności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są także doświadczenia związane z realizacją praktyk zawodowych. Informacje uzyskiwane w związku z organizacją i przebiegiem praktyk pozwalają oceniać stopień przygotowania studentów do

wykonywania zadań zawodowych oraz adekwatność osiąganych efektów uczenia się do wymagań występujących w rzeczywistym środowisku pracy.

informacje, opinie i wnioski poddawane są analizie przez właściwe organy i gremia Uczelni odpowiedzialne za jakość kształcenia. W zależności od zidentyfikowanych potrzeb mogą prowadzić do zmian w programie studiów, aktualizacji treści programowych i kart przedmiotów, modyfikacji sposobów realizacji zajęć, doskonalenia organizacji praktyk zawodowych oraz rozwijania współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Monitorowanie i ocena współpracy mają zatem charakter wieloaspektowy i uwzględniają opinie zarówno interesariuszy wewnętrznych – przede wszystkim studentów i nauczycieli akademickich – jak i interesariuszy zewnętrznych, w szczególności pracodawców i przedstawicieli instytucji współpracujących z Uczelnią. Przyjęty sposób postępowania pozwala na systematyczne wykorzystywanie rezultatów współpracy w procesie doskonalenia programu studiów oraz jego realizacji na kierunku ekonomia.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie sformułowano zaleceń dotyczących kryterium 6.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi jeden z elementów koncepcji rozwoju kierunku ekonomia zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Działania w tym zakresie służą poszerzaniu perspektywy kształcenia o zagadnienia dotyczące funkcjonowania

gospodarek innych państw, międzynarodowych uwarunkowań procesów społeczno-gospodarczych oraz współczesnych problemów gospodarki europejskiej i światowej.

Działania Uczelni w tym obszarze prowadzone są w sposób planowy, zgodnie z „Programem Umieędzynarodowienia Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych na lata 2025–2030”, przyjętym Uchwałą Senatu nr 9/02/2025 z dnia 25 lutego 2025 r. Program zakłada m.in. internacjonalizację procesu dydaktycznego, rozwijanie współpracy z zagranicznymi uczelniami, włączanie zagranicznych nauczycieli akademickich w proces kształcenia, zwiększanie kompetencji językowych studentów i kadry, zwiększanie liczby studentów zagranicznych, rozwój mobilności międzynarodowej, udział w programach międzynarodowych oraz organizowanie i udział w konferencjach międzynarodowych.

Istotnym elementem umieędzynarodowienia kierunku jest wieloletnia współpraca WASE z Międzynarodowym Uniwersytetem Ekonomiczno-Humanistycznym im. Akademika Stepana Demianchuka w Równem (Ukraina). Współpraca obejmuje kontakty pracowników naukowo-dydaktycznych, konsultacje dotyczące kształcenia studentów, udział w przedsięwzięciach naukowych i konferencjach międzynarodowych, współpracę publikacyjną oraz wymianę doświadczeń akademickich.

Jednym z rezultatów współpracy polsko-ukraińskiej było przygotowanie monografii „Wybrane zagadnienia gospodarki Polski i Ukrainy”, wydanej w języku polskim i ukraińskim i wykorzystywanej jako publikacja uzupełniająca dla studentów kierunków ekonomicznych obu uczelni. Publikacja umożliwia poznanie wybranych zagadnień dotyczących gospodarki państwa partnerskiego oraz analizowanie problemów ekonomicznych z perspektywy międzynarodowej.

Współpraca międzynarodowa rozwijana jest również z Uniwersytetem Narodowym „Politechnika Lwowska” – Instytutem Ekonomii i Zarządzania. Zawarta pomiędzy uczelniami umowa przewiduje współpracę naukową i dydaktyczną, w tym m.in. prowadzenie wspólnych badań i projektów, przygotowywanie publikacji, organizowanie konferencji i seminariów, wymianę doświadczeń w zakresie procesu dydaktycznego, angażowanie pracowników obu uczelni do prowadzenia zajęć i konsultacji, wymianę pracowników i studentów oraz organizowanie staży i praktyk. Obszarami współpracy wskazanymi w umowie są m.in. ekonomia oraz nauki o zarządzaniu i jakości.

Sieć współpracy międzynarodowej Uczelni została poszerzona również o Moravską wysoką szkołę Olomouc (Republika Czeska), z którą WASE zawarła w dniu 22 lipca 2025 r. umowę o współpracy naukowej i dydaktycznej. Zakres współpracy obejmuje m.in. prowadzenie wspólnych badań naukowych, organizowanie konferencji i seminariów, współpracę w zakresie działalności dydaktycznej, wymianę doświadczeń naukowych i dydaktycznych, organizowanie wizyt naukowców i wykładowców oraz wspieranie przygotowywania wspólnych publikacji i materiałów dydaktycznych.

Ważną formą umiędzynarodowienia jest udział pracowników związanych z kierunkiem ekonomia w międzynarodowych konferencjach naukowych oraz współorganizowanie przedsięwzięć naukowych z zagranicznymi partnerami akademickimi. Przykładem jest III International Scientific and Practical Conference „Current Issues and Prospects for Regional Development”, która odbyła się 17 marca 2026 r. w Równem. W konferencji uczestniczyli pracownicy WASE, prezentując referat dotyczący istoty i rodzajów współczesnego regionalizmu.

Współpraca międzynarodowa znajduje również odzwierciedlenie w działalności publikacyjnej i badawczej pracowników. Uczelnia wydaje cykl monografii „Studies of Economic and Social Processes”, a rezultatem współpracy międzynarodowej są również publikacje podejmujące problematykę społeczno-gospodarczą, w tym anglojęzyczna publikacja „Socio-Economic Consequences of the War in Ukraine”. Pracownicy związani z kierunkiem uczestniczą ponadto w projektach badawczych realizowanych z przedstawicielami zagranicznych ośrodków akademickich, dotyczących m.in. wykorzystania Internetu w działaniach marketingowych uczelni wyższych oraz transformacji cyfrowej marketingu szkół wyższych.

Przykładem realizacji działań w zakresie umiędzynarodowienia była również Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Motywacja do pracy zawodowej w ujęciu pokoleniowym XYZ – wyzwania i perspektywy współczesnego rynku pracy”, zorganizowana 25 października 2025 r. w WASE w Środzie Wielkopolskiej. Współorganizatorami i partnerami naukowymi wydarzenia były instytucje z Polski, Ukrainy i Czech, w tym Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities, Lviv Polytechnic National University oraz Moravian Business College Olomouc. Udział przedstawicieli zagranicznych ośrodków akademickich, również w formule on-line, umożliwił wymianę doświadczeń oraz przedstawienie problematyki współczesnego rynku pracy w szerszej perspektywie międzynarodowej.

Podejmowane działania międzynarodowe mają znaczenie dla jakości kształcenia na obu ocenianych poziomach studiów. Pozwalają na poszerzanie doświadczeń kadry prowadzącej zajęcia, uwzględnianie w procesie dydaktycznym międzynarodowego kontekstu zjawisk ekonomicznych oraz wykorzystywanie rezultatów współpracy naukowej i publikacyjnej w kształceniu studentów. W planach dalszego rozwoju kierunku zakłada się kontynuowanie i rozszerzanie współpracy z zagranicznymi uczelniami partnerskimi, zwiększanie udziału zagranicznych nauczycieli akademickich w procesie dydaktycznym, wspieranie mobilności studentów i kadry, rozwijanie współpracy naukowej i publikacyjnej oraz wykorzystywanie rezultatów współpracy międzynarodowej do aktualizacji i doskonalenia programu studiów.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych.

Program studiów na kierunku ekonomia, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, uwzględnia elementy służące umiędzynarodowieniu procesu kształcenia oraz rozwijaniu kompetencji językowych studentów.

W programie studiów przewidziano obowiązkowe zajęcia z języka obcego, których celem jest rozwijanie kompetencji językowych studentów oraz przygotowanie ich do korzystania z obcojęzycznych źródeł informacji i funkcjonowania w środowisku zawodowym o charakterze międzynarodowym.

Na studiach drugiego stopnia dodatkowym elementem umiędzynarodowienia programu studiów są zajęcia specjalnościowe prowadzone w języku obcym, m.in. „Contemporary Banking Systems” oraz „Digital Marketing”. Rozwiązanie to umożliwia studentom praktyczne wykorzystywanie języka obcego w odniesieniu do zagadnień właściwych dla studiowanego kierunku i wybranej specjalności.

Umiędzynarodowieniu procesu kształcenia służy również wykorzystywanie w procesie dydaktycznym obcojęzycznych źródeł, literatury oraz materiałów odnoszących się do współczesnych problemów społeczno-gospodarczych. Wykorzystywane są także publikacje powstałe w ramach współpracy międzynarodowej, w tym publikacje anglojęzyczne i dwujęzyczne. Włączanie do procesu kształcenia rezultatów współpracy z zagranicznymi ośrodkami akademickimi umożliwia przedstawianie studentom zagadnień ekonomicznych z perspektywy różnych państw i systemów gospodarczych oraz rozwijanie wiedzy o międzynarodowych uwarunkowaniach procesów gospodarczych.

Przyjęte rozwiązania służą rozwijaniu kompetencji językowych studentów oraz przygotowaniu absolwentów obu poziomów studiów do funkcjonowania na współczesnym, umiędzynarodowionym rynku pracy.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny,

Na kierunku ekonomia kształcenie w zakresie języków obcych realizowane jest zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Jego celem jest rozwijanie kompetencji językowych studentów, w tym umiejętności wykorzystywania języka obcego w kontekście zagadnień ekonomicznych oraz przyszłej aktywności zawodowej.

Studia pierwszego stopnia

Program studiów pierwszego stopnia obejmuje obowiązkowe zajęcia z języka obcego. Studenci mają możliwość wyboru języka angielskiego albo języka niemieckiego.

Wymaganiem wstępnym dla rozpoczęcia kształcenia językowego jest znajomość języka obcego na poziomie B1. Kształcenie ukierunkowane jest na systematyczne rozwijanie kompetencji studentów, obejmujących rozumienie tekstów, komunikowanie się w mowie i piśmie oraz praktyczne posługiwanie się językiem obcym.

Osiąganie zakładanych efektów uczenia się jest systematycznie weryfikowane w trakcie realizacji zajęć. Stosowane metody obejmują w szczególności egzaminy i zaliczenia pisemne, wypowiedzi i egzaminy ustne, przygotowanie prezentacji, udział w dyskusjach, wykonywanie zadań indywidualnych i grupowych oraz ćwiczenia i zadania o charakterze praktycznym.

Dobór metod weryfikacji umożliwia ocenę różnych komponentów kompetencji językowych, w szczególności rozumienia tekstu pisanego i wypowiedzi, umiejętności formułowania wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz praktycznego posługiwania się językiem obcym.

Studia drugiego stopnia

Na studiach drugiego stopnia rozwijanie kompetencji językowych jest kontynuowane. Program studiów obejmuje obowiązkowy lektorat z języka obcego – języka angielskiego albo języka niemieckiego – oraz zajęcia ukierunkowane na wykorzystywanie języka obcego w środowisku zawodowym i gospodarczym: „Język angielski w biznesie” albo „Język niemiecki w biznesie”.

Realizacja tych zajęć umożliwia rozwijanie specjalistycznego słownictwa ekonomicznego i biznesowego oraz kompetencji komunikacyjnych przydatnych w kontaktach zawodowych i funkcjonowaniu w międzynarodowym środowisku gospodarczym.

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się z wykorzystaniem metod dostosowanych do charakteru zajęć i zakładanych efektów uczenia się, obejmujących zarówno sprawdzanie wiedzy językowej, jak i praktycznych umiejętności komunikowania się w języku obcym.

Szczegółowe wymagania, zakładane efekty uczenia się, treści programowe, metody ich weryfikacji oraz kryteria oceny określone są w kartach poszczególnych przedmiotów.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry.

Mobilność i wymiana międzynarodowa na kierunku ekonomia dotyczą obecnie przede wszystkim kadry akademickiej i realizowane są w ramach współpracy WASE z zagranicznymi ośrodkami akademickimi.

Szczególne znaczenie ma wieloletnia współpraca z Międzynarodowym Uniwersytetem Ekonomiczno-Humanistycznym im. Akademika Stepana Demianchuka w Równem (Ukraina). Pracownicy WASE uczestniczą w przedsięwzięciach organizowanych wspólnie z partnerem zagranicznym, w szczególności w międzynarodowych konferencjach naukowych, spotkaniach roboczych oraz innych formach współpracy akademickiej.

Przykładem zrealizowanej mobilności kadry była wizyta studyjna przedstawicieli WASE w Międzynarodowym Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im. Akademika Stepana Demianchuka w Równem w dniach 19–20 maja 2026 r. Wizyta obejmowała spotkania i konsultacje dotyczące wspólnych projektów naukowych, organizacji konferencji, możliwości wymiany pracowników i studentów oraz dalszego rozwijania współpracy dydaktycznej i naukowej.

Pracownicy związani z kierunkiem ekonomia uczestniczą również w międzynarodowych konferencjach naukowych. Przykładem jest udział w III International Scientific and Practical Conference „Current Issues and Prospects for Regional Development”, która odbyła się 17 marca 2026 r. w Równem. Aktywność międzynarodowa pracowników obejmuje ponadto współpracę naukową, publikacyjną i badawczą z przedstawicielami zagranicznych ośrodków akademickich.

Zawarte przez WASE umowy z Uniwersytetem Narodowym „Politechnika Lwowska” oraz Moravską wysoką szkołą Olomouc tworzą podstawy do dalszego rozwijania mobilności kadry i studentów, wymiany doświadczeń dydaktycznych, organizowania wizyt pracowników oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć naukowych i dydaktycznych.

Skala mobilności międzynarodowej studentów kierunku ekonomia jest obecnie ograniczona. Uczelnia identyfikuje ten obszar jako wymagający dalszego rozwoju i podejmuje działania zmierzające do tworzenia warunków umożliwiających zwiększenie udziału studentów w różnych formach mobilności i wymiany międzynarodowej.

Zgodnie z Programem Umieędzynarodowienia WASE na lata 2025–2030 planowane jest dalsze rozwijanie współpracy z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, poszerzanie możliwości udziału studentów i pracowników w mobilności międzynarodowej oraz podejmowanie działań zmierzających do udziału Uczelni w programach wspierających międzynarodową wymianę akademicką.

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku.

W ramach działań służących umieędzynarodowieniu procesu kształcenia na kierunku ekonomia Uczelnia rozwija współpracę z zagranicznymi szkołami wyższymi oraz podejmuje działania zmierzające do włączania zagranicznych nauczycieli akademickich w proces dydaktyczny.

W październiku 2026 r. zaplanowano dla studentów kierunku ekonomia wykład gościnny w formule on-line, który przeprowadzi prof. dr hab. Oleh Karyy (Oleh Karyj) – profesor Uniwersytetu Narodowego „Politechnika Lwowska”, związany z Katedrą Organizacji i Zarządzania oraz pełniący funkcję Prorektora ds. współpracy międzynarodowej tej Uczelni.

Organizacja wykładu stanowi element współpracy pomiędzy WASE w Środzie Wielkopolskiej a Uniwersytetem Narodowym „Politechnika Lwowska”, realizowanej na podstawie zawartej pomiędzy uczelniami umowy o współpracy.

Działanie to jest jednocześnie realizacją założeń Programu Umiędzynarodowienia WASE na lata 2025–2030, przewidującego włączanie zagranicznych nauczycieli akademickich w proces dydaktyczny oraz organizowanie wykładów prowadzonych przez pracowników naukowych zagranicznych uczelni.

Włączenie zagranicznego nauczyciela akademickiego w proces kształcenia umożliwi studentom bezpośredni kontakt z przedstawicielem zagranicznego środowiska akademickiego, poznanie międzynarodowej perspektywy dotyczącej zagadnień ekonomicznych i zarządczych oraz rozwijanie kompetencji związanych z funkcjonowaniem we współczesnym międzynarodowym otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Uczelnia planuje kontynuowanie i rozwijanie tej formy współpracy, w szczególności poprzez organizację kolejnych wykładów gościnnych, seminariów oraz spotkań ze specjalistami reprezentującymi zagraniczne ośrodki akademickie.

7.6. Sposób, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku ekonomia podlega bieżącemu monitorowaniu przez władze Uczelni. Podstawę planowania i oceny działań w tym obszarze stanowi również Program Umiędzynarodowienia WASE na lata 2025–2030.

Monitorowaniu podlegają w szczególności: zakres i efekty współpracy z zagranicznymi uczelniami partnerskimi, udział studentów i pracowników w przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym, aktywność konferencyjna, naukowa i publikacyjna kadry, udział zagranicznych nauczycieli akademickich w procesie dydaktycznym, udział cudzoziemców w kształceniu na kierunku, wykorzystanie materiałów i literatury obcojęzycznej oraz możliwości dalszego rozwijania mobilności i współpracy międzynarodowej.

Jednym z wymiernych rezultatów umiędzynarodowienia jest udział cudzoziemców w kształceniu na kierunku ekonomia. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia studiują studenci z Ukrainy.

Ich obecność sprzyja tworzeniu środowiska akademickiego umożliwiającego bezpośrednią wymianę doświadczeń pomiędzy studentami pochodzącymi z różnych państw.

Monitorowaniu podlega również współpraca kadry akademickiej z partnerami zagranicznymi, w szczególności udział pracowników w międzynarodowych konferencjach naukowych, wizytach studyjnych, wspólnych przedsięwzięciach badawczych i publikacyjnych oraz kontaktach z przedstawicielami zagranicznych ośrodków akademickich.

Ocena stopnia umiędzynarodowienia dokonywana jest także w związku z okresowym przeglądem programu studiów oraz kart przedmiotów. Analizowane są możliwości uwzględniania w treściach programowych aktualnych zagadnień dotyczących gospodarki międzynarodowej, procesów zachodzących w gospodarce europejskiej i światowej, wykorzystywania literatury i materiałów obcojęzycznych oraz rezultatów współpracy naukowej z zagranicznymi partnerami.

Rezultaty współpracy międzynarodowej znajdują odzwierciedlenie w realizacji procesu kształcenia m.in. poprzez wykorzystywanie doświadczeń zdobywanych przez kadre w ramach kontaktów międzynarodowych, włączanie do zajęć problematyki odnoszącej się do międzynarodowych uwarunkowań procesów gospodarczych, wykorzystywanie publikacji powstałych w ramach współpracy zagranicznej, prowadzenie wybranych zajęć w języku obcym oraz włączanie zagranicznych nauczycieli akademickich w proces dydaktyczny.

Wyniki monitorowania stanowią podstawę do podejmowania działań służących dalszemu zwiększaniu stopnia umiędzynarodowienia kierunku. Obejmują one w szczególności rozwijanie współpracy z dotychczasowymi partnerami zagranicznymi i nawiązywanie nowych kontaktów, zwiększanie udziału zagranicznych nauczycieli akademickich w procesie dydaktycznym, wspieranie aktywności międzynarodowej kadry, organizowanie i współorganizowanie konferencji oraz innych przedsięwzięć międzynarodowych, zwiększanie udziału cudzoziemców w kształceniu, a także tworzenie warunków sprzyjających zwiększeniu mobilności studentów.

Monitorowanie umiędzynarodowienia pozwala Uczelni identyfikować obszary wymagające dalszego rozwoju – w szczególności w zakresie mobilności studentów i kadry – oraz podejmować działania zmierzające do stopniowego zwiększania międzynarodowego wymiaru kształcenia na kierunku ekonomia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
-----	---	--

1.	<p>Zaleca się zaplanowanie odpowiedniej liczby godzin z języka obcego w kontakcie bezpośrednim, która gwarantowałaby studentom nabycie na odpowiednim poziomie umiejętności komunikacyjnych, mając jednocześnie na uwadze liczbę punktów ECTS przypisaną obowiązkowym zajęciom z języka obcego.</p>	<p>W programie studiów I stopnia na kierunku ekonomia o profilu praktycznym przewidziano obowiązkowe zajęcia z języka obcego, realizowane w formie bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentami. Studenci mają możliwość wyboru języka angielskiego lub języka niemieckiego.</p> <p>Liczba godzin zajęć oraz nakład pracy studenta, wyrażony w punktach ECTS, zostały określone z uwzględnieniem zakładanych efektów uczenia się i konieczności osiągnięcia przez absolwenta kompetencji językowych wymaganych dla studiów I stopnia. W ramach zajęć rozwijane są w szczególności umiejętności komunikowania się w języku obcym, posługiwanie się terminologią właściwą dla kierunku ekonomia, rozumienia tekstów oraz formułowania wypowiedzi ustnych i pisemnych.</p> <p>Osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się jest systematycznie weryfikowane w trakcie realizacji zajęć oraz poprzez przewidziane w karcie przedmiotu formy zaliczenia.</p>
2.	<p>Zaleca się intensyfikację działań w zakresie umiędzynarodowienia kadry dydaktycznej, jak i studentów kierunku (dotyczy to głównie wyjazdów do zagranicznych ośrodków naukowych, także w ramach programu Erasmus +, publikacji w zagranicznych periodykach, czy też we współpracy z parterami zagranicznymi, wykładów gościnnych partnerów zagranicznych). Zaleca się rzeczywistą realizację postawionych w strategii Uczelni celów związanych z umiędzynarodowieniem kształcenia na kierunku ekonomia.</p>	<p>W odpowiedzi na zalecenie dotyczące intensyfikacji działań w zakresie umiędzynarodowienia Uczelnia podjęła działania zmierzające do zwiększenia międzynarodowego wymiaru kształcenia na kierunku ekonomia.</p> <p>W 2025 r. Senat Uczelni przyjął „Program Umiędzynarodowienia Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych na lata 2025–2030”, określający kierunki dalszych działań w zakresie m.in. internacjonalizacji procesu dydaktycznego, mobilności studentów i kadry, udziału zagranicznych nauczycieli akademickich w procesie kształcenia, współpracy naukowej i publikacyjnej oraz rozwijania współpracy z zagranicznymi uczelniami.</p> <p>Rozwinięto współpracę instytucjonalną z zagranicznymi partnerami akademickimi. Obok wieloletniej współpracy z Międzynarodowym Uniwersytetem Ekonomiczno-Humanistycznym im. Akademika Stepana Demianchuka w Równem Uczelnia współpracuje z Uniwersytetem Narodowym „Politechnika Lwowska”, a w 2025 r. zawarła również umowę o współpracy z Moravską wysoką szkołą Olomouc w Republice Czeskiej. Umowy</p>

		<p>tworzą podstawy do realizacji wspólnych przedsięwzięć naukowych i dydaktycznych, wymiany doświadczeń, organizowania konferencji i wykładów gościnnych oraz rozwijania mobilności studentów i kadry.</p> <p>W dniach 19–20 maja 2026 r. przedstawiciele WASE uczestniczyli w wizycie studyjnej w uczelni partnerskiej w Równem. W ramach wizyty prowadzono konsultacje dotyczące wspólnych projektów naukowych, konferencji, możliwości wymiany pracowników i studentów oraz dalszego rozwoju współpracy dydaktycznej i naukowej. Pracownicy związani z kierunkiem ekonomia uczestniczą również w międzynarodowych konferencjach oraz podejmują współpracę naukową i publikacyjną z przedstawicielami zagranicznych ośrodków akademickich.</p> <p>Rozwijany jest także bezpośredni udział zagranicznych nauczycieli akademickich w procesie kształcenia. W październiku 2026 r. zaplanowano dla studentów kierunku ekonomia wykład gościnny w formule on-line, prowadzony przez prof. dr. hab. Oleha Karyya z Uniwersytetu Narodowego „Politechnika Lwowska”.</p> <p>Jednym z przejawów umiędzynarodowienia pozostaje również kształcenie na studiach pierwszego i drugiego stopnia studentów zagranicznych, w tym studentów z Ukrainy.</p> <p>Uczelnia identyfikuje mobilność międzynarodową studentów i kadry jako obszar wymagający dalszego rozwoju. Zgodnie z Programem Umiędzynarodowienia na lata 2025–2030 dalsze działania obejmują m.in. zwiększanie udziału studentów i pracowników w mobilności międzynarodowej, rozwijanie współpracy z partnerami zagranicznymi oraz podejmowanie działań zmierzających do udziału Uczelni w programie Erasmus+ i innych programach wspierających międzynarodową wymianę akademicką.</p> <p>Podjęte działania stanowią realizację celów Uczelni w zakresie umiędzynarodowienia, przy czym zwiększenie skali mobilności studentów i kadry pozostaje jednym z kierunków dalszego doskonalenia procesu kształcenia na kierunku ekonomia.</p>
3.	Zaleca się prowadzenie okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia	Stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku ekonomia podlega okresowej analizie w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości

	<p>kształcenia, która obejmować będzie ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów.</p>	<p>kształcenia oraz realizacji Programu Umieędzynarodowienia WASE na lata 2025–2030.</p> <p>Analizie podlegają w szczególności: udział studentów zagranicznych w kształceniu, mobilność studentów i kadry, współpraca z zagranicznymi uczelniami partnerskimi, udział kadry w konferencjach, wizytach studyjnych i przedsięwzięciach międzynarodowych, współpraca naukowa i publikacyjna oraz udział zagranicznych nauczycieli akademickich w procesie dydaktycznym.</p> <p>Wyniki analiz służą identyfikowaniu obszarów wymagających dalszego rozwoju oraz planowaniu działań zwiększających stopień umieędzynarodowienia. Za obszar wymagający dalszego doskonalenia uznano przede wszystkim zwiększenie mobilności międzynarodowej studentów i kadry.</p>
4.	<p>Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.</p>	<p>Wnioski wynikające z poprzedniej oceny programowej zostały wykorzystane w projektowaniu i doskonaleniu programu studiów o profilu praktycznym.</p> <p>W zakresie umieędzynarodowienia podjęto działania obejmujące właściwe zaplanowanie kształcenia językowego, rozwijanie współpracy z zagranicznymi uczelniami partnerskimi, włączanie zagranicznych nauczycieli akademickich w proces dydaktyczny oraz okresową ocenę aktywności międzynarodowej studentów i kadry.</p> <p>Wyniki monitorowania są wykorzystywane do identyfikowania nieprawidłowości i obszarów wymagających poprawy oraz podejmowania działań doskonalących, służących zapobieganiu ich występowaniu w przyszłości.</p>

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Z myślą o studentach WASE oraz ich zróżnicowanych potrzebach Uczelnia zapewnia wielowymiarowy system wsparcia obejmujący proces uczenia się, rozwój naukowy, społeczny i zawodowy, a także przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy. Stosowane formy wsparcia uwzględniają zarówno potrzeby ogółu studentów, jak również indywidualne potrzeby osób znajdujących się w szczególnej sytuacji, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

Uczelnia wspiera również rozwój kompetencji zawodowych studentów oraz ich przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy.

Studenci kierunku ekonomia mają możliwość rozwijania zainteresowań naukowych i zawodowych w ramach Sekcji Ekonomicznej Koła Naukowego Studentów i Absolwentów WASE. Sekcja organizuje spotkania eksperckie, warsztaty, wydarzenia naukowe oraz inicjatywy umożliwiające studentom kontakt z praktykami gospodarczymi. Podejmowane działania obejmują m.in. problematykę rynku pracy, zarządzania, przywództwa, controllingu, kompetencji przyszłości oraz komunikacji biznesowej.”

Istotnym elementem systemu jest zapewnienie studentom możliwości bezpośredniego kontaktu z nauczycielami akademickimi. Kadra prowadząca zajęcia oferuje konsultacje dotyczące zarówno bieżących zagadnień związanych z realizacją procesu kształcenia, jak i indywidualnych trudności w opanowaniu treści przedmiotowych. Terminy konsultacji udostępniane są studentom, a dodatkowym kanałem bieżącej komunikacji pomiędzy studentami i prowadzącymi jest portal uczelniany e-Student, wykorzystywany również do przekazywania materiałów dydaktycznych.

Stwarza ponadto warunki do rozwoju zainteresowań naukowych studentów. Studenci mogą uczestniczyć w seminariach i innych przedsięwzięciach naukowych organizowanych przez kadrę WASE oraz Koło Naukowe Studentów i Absolwentów WASE. Efektem aktywności naukowej studentów jest m.in. możliwość przygotowywania, przy wsparciu nauczycieli akademickich, artykułów publikowanych w uczelnianej serii monograficznej „Studies of Economic and Social Processes”.

System wsparcia studentów podlega monitorowaniu i doskonaleniu, a przy jego ocenie uwzględniane są m.in. opinie i potrzeby zgłaszane przez studentów. Szczegółowe formy wsparcia, sposób ich realizacji oraz działania podejmowane w celu ich doskonalenia przedstawiono w dalszej części niniejszego kryterium.

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

W WASE funkcjonuje system wsparcia uwzględniający zróżnicowane potrzeby studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, studentów łączących naukę z pracą zawodową lub obowiązkami rodzinnymi, a także studentów wyróżniających się osiągnięciami w nauce. W realizację systemu wsparcia zaangażowani są nauczyciele akademicki oraz pracownicy administracyjni Uczelni. Zasady korzystania z poszczególnych form wsparcia określają odpowiednie regulacje wewnętrzne WASE, w szczególności Regulamin studiów.

Istotnym elementem systemu jest dostosowanie organizacji i warunków realizacji procesu kształcenia do indywidualnych potrzeb studentów. W uzasadnionych przypadkach student może korzystać z indywidualnych rozwiązań organizacyjnych przewidzianych w Regulaminie studiów, umożliwiających pogodzenie studiowania z jego szczególną sytuacją życiową, zdrowotną lub zawodową.

Szczególną grupą objętą wsparciem są studenci z niepełnosprawnościami. Uczelnia podejmuje działania służące zapewnieniu im możliwości pełnego uczestnictwa w procesie kształcenia oraz dostosowuje – odpowiednio do indywidualnych potrzeb – warunki i organizację realizacji procesu dydaktycznego. Stosowane rozwiązania mają na celu wyrównywanie szans w dostępie do kształcenia i ukończeniu studiów, przy jednoczesnym zachowaniu wymagań merytorycznych oraz konieczności osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów.

W przypadku gdy rodzaj lub stopień niepełnosprawności utrudnia studentowi uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych na zasadach ogólnych, dziekan, na wniosek studenta i zgodnie z postanowieniami Regulaminu studiów, może w szczególności:

1. zezwolić na zwiększenie dopuszczalnej nieobecności na zajęciach,
2. ustalić indywidualną organizację studiów,
3. wyrazić zgodę na dostosowanie formy sprawdzania osiągniętych efektów uczenia się do potrzeb wynikających z niepełnosprawności studenta.

Jeżeli uzasadnia to rodzaj niepełnosprawności, możliwe jest również zastosowanie rozwiązań umożliwiających udział w zajęciach osoby wspierającej studenta, w szczególności asystenta osoby z niepełnosprawnością.

W sytuacji, gdy student z uwagi na niepełnosprawność nie może samodzielnie sporządzać notatek podczas zajęć, może uzyskać zgodę na korzystanie z urządzeń technicznych ułatwiających pełny udział w procesie dydaktycznym, w tym – w uzasadnionych przypadkach – z urządzeń umożliwiających

rejestrację zajęć. Korzystanie z tego rodzaju rozwiązań odbywa się z poszanowaniem praw autorskich oraz praw osób uczestniczących w zajęciach, zgodnie z regulacjami obowiązującymi w Uczelni.

System wsparcia uwzględnia również potrzeby studentów wyróżniających się osiągnięciami w nauce. Student może zostać wyróżniony przez dziekana wydziału lub rektora Uczelni pochwałą, dyplomem lub nagrodą rzeczową. Z wnioskiem o wyróżnienie może wystąpić również organ samorządu studenckiego. Najwyższym wyróżnieniem przyznawanym studentowi jest Medal Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej, przyznawany przez rektora na zasadach określonych w regulaminie uchwalonym przez Senat Uczelni.

Stosowane przez WASE rozwiązania mają charakter elastyczny i umożliwiają indywidualizację wsparcia odpowiednio do sytuacji oraz zgłaszanych potrzeb studenta, przy zachowaniu jednakowych dla wszystkich studentów wymagań dotyczących osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów.

Rektor Uczelni dodatkowo przyznaje stypendia Rektora ze środków własnych Uczelni obniżając czesne, które jest najniższe w regionie, lub przesuwając terminy płatności.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się.

Studenci studiów I i II stopnia na kierunku ekonomia otrzymują wsparcie dydaktyczne, naukowe i organizacyjne na wszystkich etapach procesu kształcenia. Wsparcie udzielane jest przede wszystkim przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia, a także przez pracowników administracyjnych Uczelni, bibliotekę oraz inne jednostki wspomagające proces kształcenia.

Podstawową formą bezpośredniego wsparcia dydaktycznego są konsultacje prowadzone przez nauczycieli akademickich. W ich trakcie studenci mają możliwość uzyskania dodatkowych wyjaśnień dotyczących treści realizowanych podczas zajęć, omówienia pojawiających się trudności, uzyskania wskazówek dotyczących przygotowania do zaliczeń i egzaminów oraz konsultowania innych zagadnień związanych z realizacją danego przedmiotu. Terminy konsultacji są podawane do wiadomości studentów.

Kontakt studentów z nauczycielami akademickimi nie ogranicza się do konsultacji bezpośrednich. Studenci mogą kontaktować się z prowadzącymi również za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz portalu uczelnianego e-Student. Portal e-Student jest ponadto wykorzystywany do przekazywania informacji związanych z realizacją zajęć oraz udostępniania materiałów dydaktycznych. Każdy student i pracownik Uczelni posiada indywidualny dostęp do portalu.

Nauczyciele akademicy wspierają studentów także poprzez odpowiedni dobór i wskazywanie materiałów służących osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się. W ramach poszczególnych

przedmiotów studenci otrzymują informacje dotyczące literatury podstawowej, natomiast osoby zainteresowane pogłębieniem wiedzy mogą korzystać z literatury uzupełniającej wskazanej w kartach przedmiotów oraz rekomendowanej przez prowadzących zajęcia.

Istotnym elementem wsparcia procesu uczenia się jest zapewnienie studentom dostępu do zasobów bibliotecznych i informacyjnych. Studenci mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki WASE, które są systematycznie aktualizowane i uzupełniane, m.in. z uwzględnieniem potrzeb zgłaszanych przez nauczycieli akademickich. W związku z aktualizacją kart przedmiotów i zmianami w wykazach literatury Uczelnia dokonuje również zakupu nowych pozycji wskazanych jako niezbędne do realizacji poszczególnych przedmiotów. Studenci mają ponadto zapewniony dostęp do elektronicznych zasobów naukowych, w tym Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Szczególne formy indywidualnego wsparcia występują na etapie przygotowywania pracy dyplomowej. W ramach seminariów dyplomowych student pozostaje pod bezpośrednią opieką promotora, który wspiera go w wyborze i doprecyzowaniu problematyki pracy, przygotowaniu jej koncepcji i struktury, doborze literatury oraz metod badawczych, a następnie w prowadzeniu badań, analizie uzyskanych wyników i przygotowaniu pracy dyplomowej. Proces ten sprzyja rozwijaniu umiejętności badawczych, analitycznych oraz samodzielności studenta.

Wsparcie procesu uczenia się obejmuje również zapewnienie odpowiednich warunków technicznych. Studenci mają możliwość korzystania z infrastruktury informatycznej Uczelni oraz bezprzewodowego dostępu do Internetu. Rozwiązania technologiczne wykorzystywane przez WASE wspierają zarówno komunikację pomiędzy studentami i nauczycielami akademickimi, jak i dostęp do materiałów oraz informacji związanych z przebiegiem studiów.

Ważnym obszarem wsparcia studentów kierunku ekonomia jest również organizacja praktyk zawodowych. Studenci mogą uzyskać pomoc w zakresie spraw formalnych i organizacyjnych związanych z realizacją praktyk. Uczelnia współpracuje z podmiotami zewnętrznymi oraz zawiera porozumienia umożliwiające studentom realizację praktyk w instytucjach i przedsiębiorstwach, których profil działalności pozwala na osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk zawodowych.

Uzupełnieniem systemu wsparcia jest działalność Biura Karier, które wspiera studentów i absolwentów w planowaniu rozwoju edukacyjnego i zawodowego oraz udostępnia informacje dotyczące możliwości zatrudnienia, w tym aktualne oferty pracy. Działalność ta wspomaga studentów w wykorzystywaniu wiedzy i kompetencji zdobywanych w toku studiów oraz przygotowaniu do funkcjonowania na rynku pracy.

8.3. Formy wsparcia:

Uczelnia wspiera studentów zainteresowanych poszerzaniem wiedzy oraz podejmowaniem aktywności naukowej wykraczającej poza obowiązkowy program studiów. Istotną rolę w tym zakresie pełni Koło Naukowe Studentów i Absolwentów WASE, umożliwiające studentom rozwijanie zainteresowań naukowych oraz podejmowanie dodatkowej aktywności.

Studenci mają możliwość uczestniczenia w seminariach i innych przedsięwzięciach naukowych organizowanych przez Uczelnię oraz jej kadrę. Nauczyciele akademicki wspierają studentów zainteresowanych przygotowywaniem własnych opracowań naukowych, udzielając im pomocy merytorycznej i metodycznej.

Jedną z form prezentowania rezultatów aktywności naukowej studentów jest możliwość przygotowywania, przy wsparciu nauczycieli akademickich, artykułów naukowych. Prace studentów spełniające odpowiednie wymagania merytoryczne mogą być publikowane w uczelnianej serii monograficznej „Studies of Economic and Social Processes”. Rozwiązanie to umożliwia studentom zdobywanie pierwszych doświadczeń związanych z przygotowywaniem i publikowaniem tekstów naukowych oraz upowszechnianiem wyników własnej pracy.

WASE wspiera studentów w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy oraz dalszego rozwoju edukacyjnego i zawodowego. Ważną rolę w tym zakresie pełni Biuro Karier, które udostępnia studentom i absolwentom informacje dotyczące możliwości zatrudnienia, w tym aktualne oferty pracy.

Istotne znaczenie ma również współpraca Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami oraz Powiatowym Urzędem Pracy. Kontakty te umożliwiają wymianę informacji dotyczących sytuacji na rynku pracy, oczekiwań pracodawców oraz kompetencji poszukiwanych u kandydatów do pracy.

Przygotowaniu studentów do funkcjonowania na rynku pracy służą również praktyki zawodowe. Uczelnia współpracuje z podmiotami, w których studenci mogą realizować praktyki, dzięki czemu mają możliwość wykorzystania zdobytej wiedzy w rzeczywistych warunkach zawodowych, rozwijania kompetencji praktycznych oraz poznawania specyfiki potencjalnych miejsc zatrudnienia.

Absolwenci studiów I stopnia na kierunku ekonomia mają również możliwość kontynuowania kształcenia na studiach II stopnia na kierunku ekonomia prowadzonych w WASE. Uczelnia przekazuje studentom informacje dotyczące możliwości dalszego kształcenia i rozwoju kwalifikacji.

Uczelnia wspiera również aktywność studentów wykraczającą poza bezpośrednią realizację programu studiów, sprzyjając ich integracji, rozwojowi społecznemu oraz zaangażowaniu w życie społeczności akademickiej.

Studenci mają możliwość angażowania się w działalność Samorządu Studenckiego oraz Koła Naukowego Studentów i Absolwentów WASE, a także uczestniczenia w inicjatywach organizowanych przez Uczelnię i środowisko studenckie.

Studenci uczestniczą również w wydarzeniach o charakterze integracyjnym i kulturalnym. Przykładem takiej inicjatywy był bal studencki, stanowiący okazję do integracji studentów oraz wzmacniania więzi w społeczności akademickiej.

Przykładem wspierania aktywności naukowej studentów jest ich udział w realizowanym na Wydziale Ekonomicznym projekcie badawczo-edukacyjnym „Motywacja do pracy w erze XYZ”, poświęconym problematyce motywacji zawodowej oraz zróżnicowaniu oczekiwań przedstawicieli pokoleń X, Y i Z wobec pracy i pracodawców. W ramach projektu przeprowadzono badania obejmujące 460 pracowników. Członkowie Sekcji Ekonomicznej Koła Naukowego Studentów i Absolwentów WASE uczestniczyli w działaniach badawczych, merytorycznych i organizacyjnych związanych z realizacją projektu.

Projekt umożliwił studentom zdobywanie doświadczeń związanych z prowadzeniem badań, analizą problemów współczesnego rynku pracy, opracowywaniem i upowszechnianiem ich rezultatów oraz komunikacją naukową. Dorobek projektu obejmował m.in. e-book „Motywacja w teorii zarządzania”, monografię „Motywacja do pracy w erze XYZ. Nowe wyzwania i perspektywy” oraz raport z badań zawierający praktyczne rekomendacje dla organizacji.

Zwieńczeniem projektu była Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Motywacja do pracy zawodowej w ujęciu pokoleniowym XYZ — wyzwania i perspektywy współczesnego rynku pracy”, która odbyła się 25 października 2025 r. w WASE. Studenci zaangażowani w działalność Sekcji Ekonomicznej uczestniczyli w przygotowaniu wydarzenia, działaniach organizacyjnych oraz upowszechnianiu rezultatów projektu. Udział w przedsięwzięciu umożliwił im rozwijanie kompetencji naukowych, organizacyjnych i komunikacyjnych oraz zdobywanie doświadczenia we współpracy z przedstawicielami środowiska akademickiego i otoczenia społeczno-gospodarczego.

8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych.

WASE podejmuje działania mające na celu motywowanie studentów do osiągnięcia jak najlepszych wyników w nauce, rozwijania zainteresowań naukowych oraz podejmowania aktywności wykraczającej poza obowiązkowy program studiów.

Jednym z podstawowych instrumentów motywacyjnych o charakterze materialnym jest stypendium rektora, przyznawane studentom spełniającym warunki określone w obowiązujących

przepisach oraz regulacjach wewnętrznych Uczelni. Możliwość uzyskania stypendium stanowi dla studentów dodatkową zachętę do osiągania wysokich wyników w nauce oraz podejmowania aktywności i uzyskiwania osiągnięć uwzględnianych przy przyznawaniu tego świadczenia.

Uczelnia stosuje również niematerialne formy doceniania osiągnięć studentów. Student wyróżniający się wynikami w nauce może zostać wyróżniony przez dziekana wydziału lub rektora Uczelni pochwałą, dyplomem lub nagrodą rzeczową. Z wnioskiem o wyróżnienie może wystąpić również organ Samorządu Studenckiego.

Najwyższym wyróżnieniem przyznawanym studentowi jest Medal Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych. Medal przyznawany jest przez rektora na zasadach określonych w regulaminie przyznawania Medalu WASE, uchwalonym przez Senat Uczelni.

System motywowania obejmuje również wspieranie studentów zainteresowanych działalnością naukową. Studenci mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań w ramach Koła Naukowego Studentów i Absolwentów WASE oraz uczestniczenia w seminariach i innych przedsięwzięciach naukowych organizowanych przez Uczelnię. Nauczyciele akademicki wspierają studentów wykazujących szczególne zainteresowanie problematyką naukową poprzez konsultacje, pomoc w pogłębianiu wiedzy, doborze literatury oraz przygotowywaniu własnych opracowań.

Istotną formą motywowania studentów do działalności naukowej jest stworzenie im możliwości prezentowania i publikowania rezultatów własnej pracy. Studenci mogą, przy wsparciu merytorycznym nauczycieli akademickich, przygotowywać artykuły przeznaczone do publikacji w uczelnianej serii monograficznej „Studies of Economic and Social Processes”. Możliwość przygotowania pierwszej publikacji naukowej stanowi zarówno formę wyróżnienia najbardziej aktywnych studentów, jak i zachętę do dalszego rozwoju naukowego.

Studenci wykazujący szczególne zainteresowania określoną problematyką mogą korzystać z indywidualnego wsparcia nauczycieli akademickich, w szczególności w ramach konsultacji oraz współpracy związanej z działalnością naukową. Pozwala to na dostosowanie form wsparcia do zainteresowań i potencjału studenta oraz sprzyja rozwijaniu jego kompetencji badawczych i analitycznych.

WASE stosuje również pozamaterialne formy motywowania i wyróżniania studentów. Podczas uroczystości absolutoryjnej studenci, którzy uzyskali najwyższe średnie ocen, otrzymują dyplomy za bardzo dobre wyniki w nauce oraz symboliczne upominki. Publiczne wyróżnienie osiągnięć studentów stanowi formę docenienia ich zaangażowania w proces kształcenia oraz motywuje do osiągania jak najlepszych wyników w nauce.

Podczas uroczystości doceniani są również studenci szczególnie zaangażowani w działalność na rzecz społeczności akademickiej, w tym aktywnie uczestniczący w pracach Samorządu Studenckiego.

Otrzymują oni dyplomy oraz symboliczne upominki stanowiące wyraz uznania Uczelni za ich aktywność organizacyjną i zaangażowanie w życie WASE.

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej.

Studenci WASE są informowani w czasie spotkań z Rektorem i pracownikami o dostępnych formach wsparcia na różnych etapach studiowania oraz za pośrednictwem różnych kanałów komunikacji. Informacje przekazywane są przede wszystkim poprzez stronę internetową Uczelni, portal e-Student, dziekanat, nauczycieli akademickich oraz jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych form wsparcia. Studenci mają również możliwość bezpośredniego uzyskania informacji w dziekanacie – osobiście, telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Informacje dotyczące organizacji procesu kształcenia, konsultacji z nauczycielami akademickimi, praktyk zawodowych, działalności naukowej, możliwości rozwoju zawodowego oraz innych form aktywności studenckiej przekazywane są studentom z wykorzystaniem kanałów komunikacji właściwych dla danego rodzaju wsparcia. Portal e-Student umożliwia ponadto bieżący kontakt studentów z nauczycielami akademickimi oraz dostęp do informacji i materiałów związanych z realizacją procesu kształcenia.

Szczególne znaczenie w systemie wsparcia studentów ma pomoc materialna. Szczegółowe zasady jej przyznawania określa Regulamin świadczeń dla studentów WASE w Środzie Wielkopolskiej. Studenci mogą ubiegać się o świadczenia w formie:

- stypendium socjalnego,
- stypendium rektora,
- stypendium dla osób niepełnosprawnych,
- zapomogi.

Informacje dotyczące możliwości ubiegania się o świadczenia, obowiązujących zasad, wymaganych dokumentów oraz terminów ich składania udostępniane są studentom za pośrednictwem strony internetowej Uczelni. O możliwości korzystania z pomocy materialnej studenci informowani są również podczas inauguracji roku akademickiego przez Rektora. Szczegółowych informacji i wyjaśnień dotyczących zasad ubiegania się o poszczególne świadczenia udzielają pracownicy dziekanatu – osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Świadczenia przyznawane są zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz regulacjami wewnętrznymi Uczelni. Na wniosek Samorządu Studenckiego świadczenia przyznawane są przez Komisję Stypendialną, a sprawy odwoławcze rozpatruje Odwoławcza Komisja Stypendialna.

Większość składu obu komisji stanowią studenci, co zapewnia udział przedstawicieli społeczności studenckiej w procesie przyznawania świadczeń.

8.6. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność.

Studenci WASE mają możliwość zgłaszania skarg, wniosków, uwag i postulatów dotyczących zarówno organizacji procesu kształcenia, jak i innych aspektów funkcjonowania Uczelni. Mogą być one zgłaszane bezpośrednio władzom Uczelni i pracownikom dziekanatu, za pośrednictwem Samorządu Studenckiego, a także w formie pisemnej poprzez skrzynkę skarg i wniosków znajdującą się w skrzydle B budynku Uczelni, w pobliżu dziekanatu.

Istotną rolę w identyfikowaniu potrzeb i problemów studentów pełni Samorząd Studencki. Podczas spotkań przedstawicieli Samorządu Studenckiego z władzami Uczelni omawiane są zgłaszane przez studentów problemy, uwagi i propozycje zmian. Taka forma bezpośredniej komunikacji umożliwia sprawne przekazywanie informacji oraz podejmowanie działań w sprawach wymagających bieżącej interwencji.

Dotychczasowa praktyka wskazuje, że studenci najczęściej zgłaszają swoje uwagi i wnioski ustnie. Dotyczą one przede wszystkim bieżących spraw związanych z organizacją procesu kształcenia i warunkami studiowania, w szczególności organizacji zajęć, warunków panujących w salach dydaktycznych oraz zmian organizacyjnych dotyczących realizacji zajęć.

Zgłaszane sprawy są analizowane przez władze Uczelni lub przekazywane pracownikom właściwym ze względu na przedmiot zgłoszenia. Sposób reakcji uzależniony jest od charakteru sprawy. W przypadkach wymagających szybkiej interwencji działania podejmowane są niezwłocznie, natomiast wnioski wymagające zmian organizacyjnych są analizowane z uwzględnieniem możliwości ich realizacji oraz konieczności zapewnienia prawidłowego przebiegu procesu kształcenia.

Przykładem bieżącej reakcji na uwagi studentów są zgłoszenia dotyczące komfortu termicznego w salach dydaktycznych w okresie zimowym. W przypadku zgłoszenia przez studentów zbyt niskiej temperatury w sali podejmowana jest niezwłoczna reakcja polegająca na odpowiednim zwiększeniu temperatury poprzez zmianę ustawień automatycznie sterowanego systemu ogrzewania.

Innym przykładem jest uwzględnianie uzasadnionych wniosków studentów dotyczących organizacji zjazdów. W sytuacji, gdy z przyczyn niezależnych od studentów odwołane zostały zajęcia zaplanowane w pierwszej części danego dnia zjazdowego, natomiast pozostałe zajęcia miały odbyć się zgodnie z planem, studenci zwrócili się z prośbą o przeniesienie również pozostałych zajęć na inny termin. Po przeanalizowaniu możliwości organizacyjnych Uczelnia przychyliła się do wniosku

studentów, a zajęcia zostały przełożone na inny zjazd, z zachowaniem przewidzianego w programie studiów wymiaru godzin.

Przytoczone przykłady potwierdzają skuteczność przyjętego sposobu rozpatrywania zgłoszeń studentów. Bezpośredni kontakt studentów z władzami i pracownikami Uczelni oraz współpraca z Samorządem Studenckim pozwalają na szybkie identyfikowanie bieżących problemów oraz podejmowanie działań adekwatnych do zgłaszanych potrzeb. W przypadkach, w których pozwalają na to warunki organizacyjne i nie wpływa to negatywnie na prawidłową realizację programu studiów, Uczelnia uwzględnia uzasadnione postulaty studentów.

Zgłaszane przez studentów uwagi i wnioski stanowią jednocześnie źródło informacji wykorzystywane w doskonaleniu organizacji procesu kształcenia i warunków studiowania. Przyjęty system umożliwia zatem nie tylko rozwiązywanie indywidualnych i bieżących problemów, ale również reagowanie na potrzeby społeczności studenckiej i wprowadzanie, w miarę możliwości, rozwiązań służących poprawie jakości organizacji kształcenia.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia.

Obsługę administracyjną studentów WASE zapewniają przede wszystkim dziekanat oraz kwestura. Jednostki te zapewniają studentom bieżącą pomoc w sprawach związanych z przebiegiem studiów, dokumentacją studencką, organizacją procesu kształcenia, sprawami finansowymi oraz innymi zagadnieniami administracyjnymi związanymi ze studiowaniem.

Pracownicy odpowiedzialni za obsługę studentów posiadają kwalifikacje i kompetencje odpowiednie do zakresu powierzonych im obowiązków oraz wieloletnie doświadczenie w pracy związanej z obsługą procesu kształcenia. Znajomość obowiązujących w Uczelni procedur i regulacji oraz doświadczenie zawodowe umożliwiają im udzielanie studentom bieżących informacji i pomocy oraz sprawne rozwiązywanie zgłaszanych problemów.

Istotnym elementem systemu obsługi administracyjnej jest zapewnienie studentom łatwego dostępu do pracowników Uczelni. Dziekanat jest czynny przez siedem dni w tygodniu, co ma szczególne znaczenie z punktu widzenia studentów studiów niestacjonarnych, realizujących zajęcia również w weekendy. Dzięki temu studenci mają możliwość załatwiania spraw administracyjnych zarówno w dni robocze, jak i podczas zjazdów. Kontakt z pracownikami administracyjnymi możliwy jest bezpośrednio, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Obsługę administracyjną studentów wspierają rozwiązania informatyczne. W Uczelni wykorzystywany jest Portal Studencki, opracowany z uwzględnieniem potrzeb WASE i na bieżąco modyfikowany w odpowiedzi na pojawiające się potrzeby użytkowników. Każdy student posiada

indywidualny dostęp do systemu. Studenci mogą również korzystać z aplikacji mobilnej, zapewniającej dostęp do wybranych informacji związanych z przebiegiem studiów.

Poziom i jakość obsługi administracyjnej podlegają systematycznej ocenie. W ramach corocznie przeprowadzanych badań ankietowych studenci mają możliwość oceny funkcjonowania dziekanatu i kwestury. Wyniki ankiet są analizowane i stanowią źródło informacji na temat jakości obsługi oraz ewentualnych obszarów wymagających doskonalenia.

Dotychczasowe wyniki badań ankietowych wskazują na bardzo dobrą ocenę pracy dziekanatu i kwestury przez studentów. Stanowi to jeden z elementów potwierdzających skuteczność przyjętego systemu obsługi administracyjnej oraz właściwy poziom kompetencji pracowników wspierających proces kształcenia. Jednocześnie opinie studentów są wykorzystywane do bieżącego doskonalenia organizacji pracy i sposobu obsługi społeczności studenckiej.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom.

WASE podejmuje działania informacyjne, edukacyjne i organizacyjne służące zapewnieniu studentom bezpiecznych warunków kształcenia oraz przeciwdziałaniu wszelkim przejawom dyskryminacji, przemocy, mobbingu i molestowania.

Pierwsze informacje dotyczące zasad funkcjonowania Uczelni oraz bezpieczeństwa przekazywane są studentom rozpoczynającym kształcenie. Podczas spotkania organizacyjnego ze studentami pierwszych lat rektor przedstawia podstawowe informacje dotyczące organizacji procesu kształcenia, obowiązujących regulacji wewnętrznych oraz zasad, których przestrzeganie służy zapewnieniu wszystkim członkom społeczności akademickiej bezpiecznych i właściwych warunków studiowania.

Działania edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa realizowane są również podczas obowiązkowego szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, w ramach którego studenci zapoznawani są z podstawowymi zasadami bezpiecznego funkcjonowania na terenie Uczelni oraz sposobami postępowania w sytuacjach zagrożenia.

Ważnym elementem systemu bezpieczeństwa jest zapewnienie studentom możliwości zgłaszania sytuacji budzących niepokój, przypadków naruszenia ich praw oraz innych nieprawidłowości. Studenci mogą zgłaszać skargi i wnioski bezpośrednio władzom Uczelni, pracownikom dziekanatu oraz za pośrednictwem Samorządu Studenckiego. Do dyspozycji studentów pozostaje również skrzynka skarg i wniosków znajdująca się na terenie Uczelni. Podczas spotkań z przedstawicielami

Samorządu Studenckiego omawiane są także kwestie dotyczące reagowania na potencjalne przypadki dyskryminacji lub przemocy wobec studentów.

W Uczelni obowiązuje procedura antydyskryminacyjna, wprowadzona Zarządzeniem Rektora nr 2/01/2020 z dnia 24 stycznia 2020 r. W ramach przyjętych rozwiązań powołano Komisję do spraw przeciwdziałania dyskryminacji. Procedura określa zasady postępowania w przypadku wystąpienia lub zgłoszenia zachowań o charakterze dyskryminacyjnym, mobbingowym lub molestowania oraz umożliwia podjęcie działań w sytuacji naruszenia praw członków społeczności akademickiej.

Elementem systemu wsparcia jest również możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej. Studenci i pracownicy WASE mogą korzystać ze wsparcia psychologa zatrudnianego przez Uczelnię. Informacje dotyczące możliwości uzyskania pomocy psychologicznej są udostępnione na stronie internetowej WASE. Studenci mogą również zwrócić się o pomoc do pracowników Uczelni, którzy – odpowiednio do charakteru zgłoszonego problemu – mogą udzielić wsparcia lub wskazać możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy.

Bezpieczeństwo studentów wspierane jest również poprzez rozwiązania techniczne i organizacyjne. Teren Uczelni oraz parkingi objęte są monitoringiem wizyjnym, którego funkcjonowanie służy zwiększeniu bezpieczeństwa osób przebywających na terenie Uczelni oraz ochronie mienia.

Dotychczas do Komisji do spraw przeciwdziałania dyskryminacji nie wpłynęła żadna skarga dotycząca wystąpienia zjawiska dyskryminacji, mobbingu lub molestowania. Nie odnotowano również zgłoszeń dotyczących poważnych incydentów zagrażających bezpieczeństwu studentów. Niezależnie od braku tego rodzaju zgłoszeń Uczelnia utrzymuje rozwiązania umożliwiające studentom uzyskanie wsparcia oraz zgłoszenie potencjalnych przypadków naruszenia bezpieczeństwa lub praw członków społeczności akademickiej.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi.

Władze WASE współpracują z Samorządem Studenckim, traktując jego przedstawicieli jako istotnych partnerów w zakresie organizacji procesu kształcenia, zapewniania jakości kształcenia oraz kształtowania warunków studiowania. Samorząd Studencki reprezentuje interesy studentów oraz umożliwia przekazywanie władzom Uczelni opinii, uwag, wniosków i postulatów społeczności studenckiej.

Przedstawiciele studentów uczestniczą w pracach organów i gremiów Uczelni, w szczególności:

- w posiedzeniach Senatu WASE,

- w pracach Komisji Stypendialnej i Odwoławczej Komisji Stypendialnej,
- w spotkaniach przedstawicieli Samorządu Studenckiego z rektorem i władzami Uczelni.

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego uczestniczą w opiniowaniu programów studiów, dzięki czemu społeczność studencka ma możliwość wyrażania opinii dotyczących procesu kształcenia oraz proponowanych zmian w programach. Udział studentów w tym procesie stanowi jeden z elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i pozwala uwzględniać perspektywę studentów w działaniach związanych z doskonaleniem programów studiów.

Istotnym obszarem współpracy są również sprawy dotyczące pomocy materialnej. Na zasadach określonych w obowiązujących przepisach przedstawiciele studentów uczestniczą w pracach Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej, stanowiąc większość składu tych komisji.

Bezpośrednią formą współpracy są spotkania przedstawicieli Samorządu Studenckiego z Rektorem. Podczas spotkań omawiane są bieżące kwestie związane z organizacją procesu kształcenia, warunkami studiowania oraz potrzebami zgłaszanymi przez studentów. Przedstawiciele Samorządu przekazują uwagi i postulaty społeczności studenckiej, które są analizowane przez władze Uczelni i – w przypadkach, w których jest to uzasadnione i możliwe organizacyjnie – uwzględniane w bieżącym funkcjonowaniu Uczelni.

Samorząd Studencki uczestniczy również w życiu społeczności akademickiej oraz podejmuje działania sprzyjające integracji studentów. Współpraca władz Uczelni z Samorządem obejmuje wspieranie inicjatyw studenckich oraz przedsięwzięć o charakterze organizacyjnym, integracyjnym i społecznym.

Współpraca z Samorządem Studenckim umożliwia władzom Uczelni systematyczne pozyskiwanie informacji o potrzebach studentów i stanowi jeden z mechanizmów ich udziału w doskonaleniu warunków studiowania oraz jakości procesu kształcenia.

Współpraca Uczelni z organizacjami studenckimi obejmuje również działalność Koła Naukowego Studentów i Absolwentów WASE, w ramach którego funkcjonuje Sekcja Ekonomiczna skupiająca studentów i absolwentów zainteresowanych pogłębianiem wiedzy oraz podejmowaniem dodatkowej aktywności naukowej, zawodowej i organizacyjnej.

Opiekę nad działalnością Sekcji Ekonomicznej sprawuje Dziekan Wydziału Ekonomicznego, zapewniając jej wsparcie merytoryczne i organizacyjne oraz pomoc w planowaniu i realizacji podejmowanych inicjatyw. Uczelnia wspiera działalność Sekcji poprzez umożliwienie korzystania z infrastruktury WASE, pomoc organizacyjną oraz tworzenie warunków do realizacji spotkań naukowych, eksperckich, warsztatów, projektów i innych przedsięwzięć inicjowanych z udziałem studentów.

Działalność Sekcji stanowi jednocześnie przestrzeń współpracy studentów z nauczycielami akademickimi, absolwentami oraz przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego i umożliwia studentom aktywne włączanie się w życie naukowe i organizacyjne Uczelni.

8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

System wsparcia i motywowania studentów w WASE podlega systematycznemu monitorowaniu i ocenie. Podstawowym źródłem informacji wykorzystywanym w tym procesie są opinie studentów pozyskiwane zarówno w sposób sformalizowany, poprzez anonimowe badania ankietowe, jak i w ramach bieżącego kontaktu studentów z władzami Uczelni, nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi oraz Samorządem Studenckim.

W WASE corocznie przeprowadzane są anonimowe badania ankietowe, w ramach których studenci dokonują m.in.:

- oceny nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia,
- oceny funkcjonowania dziekanatu i kwestury,
- oceny funkcjonowania biblioteki,
- oceny dostępności informacji dotyczących toku studiów,
- oceny dostępu do informacji zawartych w kartach przedmiotów oraz zasad weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się,
- oceny bazy lokalowej i warunków studiowania.

Wyniki badań ankietowych są analizowane i wykorzystywane do identyfikowania zarówno mocnych stron funkcjonowania Uczelni, jak i obszarów wymagających dalszego doskonalenia. Dotychczasowe wyniki wskazują na wysoką ocenę funkcjonowania Uczelni przez studentów, w tym pracy kadry dydaktycznej oraz pracowników administracyjnych wspierających proces kształcenia.

Monitorowanie systemu wsparcia nie ogranicza się jednak wyłącznie do badań ankietowych. Istotnym źródłem informacji są bezpośrednie spotkania władz Uczelni z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, podczas których omawiane są bieżące problemy, potrzeby i postulaty studentów. Informacje dotyczące funkcjonowania poszczególnych elementów systemu wsparcia pozyskiwane są również w ramach codziennego kontaktu studentów z dziekanatem, nauczycielami akademickimi i innymi pracownikami Uczelni oraz poprzez zgłaszane skargi, wnioski i uwagi.

Uzyskane informacje są wykorzystywane do podejmowania działań służących poprawie warunków studiowania, organizacji procesu kształcenia oraz jakości wsparcia oferowanego

studentom. W zależności od charakteru zgłaszanych potrzeb działania doskonalące mogą mieć charakter bieżący lub długofalowy. Sprawy organizacyjne, które mogą zostać rozwiązane bezpośrednio po ich zgłoszeniu, są rozpatrywane na bieżąco, natomiast kwestie wymagające zmian organizacyjnych, technicznych lub finansowych są analizowane i uwzględniane przy planowaniu dalszych działań Uczelni.

Przykładem bieżącego reagowania na potrzeby studentów są działania podejmowane w odpowiedzi na uwagi dotyczące warunków panujących w salach dydaktycznych, w tym regulowanie temperatury pomieszczeń lub, w miarę dostępności, zmiana sali. Uczelnia uwzględnia również uzasadnione wnioski dotyczące organizacji zajęć, czego przykładem było przeniesienie zajęć na inny termin na wniosek studentów w sytuacji zmian w organizacji danego dnia zjazdowego.

Działania doskonalące podejmowane są również w odniesieniu do zasobów wspierających proces uczenia się. W związku z aktualizacją kart przedmiotów i zmianami wykazów literatury zgłaszane jest zapotrzebowanie na nowe pozycje biblioteczne, które następnie są pozyskiwane przez bibliotekę WASE. Pozwala to na dostosowywanie zasobów bibliotecznych do aktualnych potrzeb procesu kształcenia i potrzeb studentów.

W procesie monitorowania i doskonalenia systemu wsparcia istotną rolę odgrywają zatem sami studenci. Ich udział realizowany jest poprzez badania ankietowe, działalność Samorządu Studenckiego, udział przedstawicieli studentów w organach i gremiach Uczelni oraz możliwość bieżącego zgłaszania uwag, wniosków i postulatów. Pozyskiwane w ten sposób informacje są wykorzystywane do oceny funkcjonujących rozwiązań oraz podejmowania działań mających na celu dalsze doskonalenie systemu wsparcia i warunków studiowania.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się powołanie właściwej Odwoławczej Komisji Stypendialnej w składzie różnym od Komisji Stypendialnej pierwszej instancji.	Dokonano zmian w powołaniach dotyczących Komisji Stypendialnej i Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposób zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach.

Podstawowym źródłem publicznie dostępnych informacji dotyczących działalności Uczelni jest strona internetowa. Zamieszczane są na niej aktualne informacje skierowane do różnych grup odbiorców, w szczególności kandydatów na studia, studentów, absolwentów oraz pracowników Uczelni.

Kandydaci na studia mają dostęp do informacji dotyczących przede wszystkim oferty kształcenia, zasad i warunków rekrutacji, wymaganych dokumentów, terminów postępowania rekrutacyjnego, opłat związanych ze studiami oraz danych umożliwiających kontakt z Uczelnią.

Informacje dotyczące oferty edukacyjnej i rekrutacji przekazywane są również za pośrednictwem mediów społecznościowych oraz materiałów informacyjnych i promocyjnych.

Studenci otrzymują informacje dotyczące organizacji i przebiegu procesu kształcenia zarówno za pośrednictwem strony internetowej Uczelni, jak i systemu e-student. Po zalogowaniu do systemu studenci mają dostęp m.in. do informacji związanych z przebiegiem studiów, programem studiów, uzyskanymi ocenami, płatnościami oraz materiałami dydaktycznymi udostępnianymi przez nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne zajęcia.

Na stronie internetowej Uczelni udostępniane są również obowiązujące akty i regulacje wewnętrzne dotyczące procesu kształcenia, w szczególności regulaminy oraz inne dokumenty i komunikaty istotne z punktu widzenia studentów i kandydatów. Informacje dotyczące bieżącego funkcjonowania Uczelni przekazywane są także za pomocą ogłoszeń i komunikatów zamieszczanych w jej siedzibie.

Za aktualność publikowanych informacji odpowiadają pracownicy właściwi merytorycznie dla danego zakresu działalności. Informacje dotyczące rekrutacji, organizacji studiów, programów studiów oraz innych spraw związanych z procesem kształcenia są aktualizowane w przypadku wprowadzenia zmian, a także przed rozpoczęciem kolejnego cyklu rekrutacyjnego i roku akademickiego. Pozwala to na zapewnienie zgodności publikowanych treści z aktualnie obowiązującymi regulacjami oraz przyjętymi w Uczelni rozwiązaniami organizacyjnymi.

Uczelnia wykorzystuje różne kanały komunikacji, dostosowując sposób przekazywania informacji do potrzeb poszczególnych grup odbiorców. Kandydatom zapewnia się przede wszystkim łatwy

dostęp do informacji dotyczących oferty studiów i rekrutacji, natomiast studentom – do informacji niezbędnych do prawidłowej realizacji procesu kształcenia i organizacji toku studiów. Stosowanie strony internetowej, systemu e-student, mediów społecznościowych oraz bezpośredniego kontaktu z pracownikami Uczelni umożliwia sprawne przekazywanie i aktualizowanie informacji.

9.2. Sposób, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.

Publiczny dostęp do informacji podlega w naszej Uczelni bieżącemu monitorowaniu i okresowej ocenie. Przeglądu zakresu, aktualności, kompletności oraz sposobu prezentowania informacji zamieszczanych na stronie internetowej Uczelni dokonują osoby funkcyjne, pracownicy Dziekanatu oraz pracownicy odpowiedzialni za obsługę informatyczną Uczelni.

Weryfikacji podlegają w szczególności informacje dotyczące oferty kształcenia i zasad rekrutacji, organizacji i toku studiów, programów studiów, obowiązujących regulaminów i procedur, jakości kształcenia oraz bieżących komunikatów kierowanych do kandydatów, studentów i pracowników. Szczególna weryfikacja informacji przeprowadzana jest przed rozpoczęciem rekrutacji na kolejny rok akademicki oraz przed rozpoczęciem roku akademickiego, natomiast w przypadku zmian organizacyjnych lub prawnych odpowiednie informacje są aktualizowane na bieżąco.

W ocenie publicznego dostępu do informacji uczestniczą również jego odbiorcy. Uwagi i sugestie dotyczące dostępności, kompletności, aktualności i czytelności publikowanych treści zgłaszane są przez kandydatów na studia, studentów, Samorząd Studencki oraz pracowników Uczelni, m.in. podczas bezpośrednich kontaktów z pracownikami Dziekanatu oraz spotkań studentów i Samorządu Studenckiego z władzami Uczelni.

Zgłaszane uwagi są analizowane przez pracowników odpowiedzialnych za dany obszar, a w uzasadnionych przypadkach stanowią podstawę do aktualizacji, uzupełnienia lub zmiany sposobu prezentowania informacji. Skuteczność wprowadzonych działań doskonalących oceniana jest w ramach kolejnych przeglądów oraz na podstawie informacji zwrotnych otrzymywanych od użytkowników.

Przyjęty sposób monitorowania umożliwia bieżące identyfikowanie potrzeb informacyjnych poszczególnych grup odbiorców oraz systematyczne doskonalenie zakresu, aktualności i dostępności informacji publikowanych przez Uczelnię.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się uzupełnienie wszystkich istotnych informacji o procesie nauczania.	<p>W wyniku analizy zalecenia sformułowanego podczas poprzedniej oceny programowej dokonano przeglądu zakresu informacji udostępnianych publicznie na stronie internetowej Uczelni oraz ich aktualności.</p> <p>Uzupełniono i uporządkowano informacje dotyczące procesu kształcenia, w szczególności odnoszące się do zasad rekrutacji, programów studiów, organizacji roku akademickiego, planów i harmonogramów zajęć, regulaminu studiów, zasad odbywania i zaliczania praktyk zawodowych, procesu dyplomowania, pomocy materialnej, praw i obowiązków studentów oraz innych informacji związanych z przebiegiem studiów.</p> <p>Informacje dotyczące toku studiów są również udostępniane studentom za pośrednictwem wykorzystywanego przez Uczelnię systemu e-student. Studenci mają ponadto dostęp do informacji przekazywanych przez Dziekanat oraz osoby prowadzące zajęcia.</p> <p>Zakres i aktualność publikowanych informacji są na bieżąco monitorowane przez osoby funkcyjne, pracowników Dziekanatu oraz pracowników odpowiedzialnych za obsługę strony internetowej. Stwierdzone braki lub informacje wymagające aktualizacji są uzupełniane i modyfikowane.</p>
2.	Zaleca się dostosowanie strony internetowej uczelni do zasad dostępności cyfrowej w tym ułatwień dostępu dla osób z niepełnosprawnościami.	<p>Uczelnia podjęła działania zmierzające do zwiększenia dostępności cyfrowej strony internetowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Przy publikowaniu i aktualizowaniu treści zwraca się uwagę na ich czytelność, przejrzystość struktury strony oraz możliwość łatwego dotarcia do najważniejszych informacji dotyczących procesu kształcenia.</p> <p>Dostępność strony internetowej jest traktowana jako element zapewnienia studentom, kandydatom oraz innym zainteresowanym osobom równego dostępu do informacji. Funkcjonowanie strony oraz zgłaszane uwagi dotyczące jej dostępności i użyteczności są analizowane przez pracowników odpowiedzialnych za jej obsługę, a</p>

		<p>stwierdzone problemy stanowią podstawę do podejmowania działań doskonalących.</p> <p>Proces doskonalenia dostępności cyfrowej strony internetowej ma charakter ciągły i jest uwzględniany przy jej kolejnych aktualizacjach i modyfikacjach.</p>
--	--	---

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Sposób sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej – Akademia Nauk Stosowanych dąży do systematycznego podnoszenia jakości kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku ekonomia. Realizacja tego celu odbywa się poprzez sprawne zarządzanie procesem kształcenia, przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych Uczelni, a także funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK).

Nadzór nad kierunkiem ekonomia ma charakter wielopoziomowy i obejmuje aspekty merytoryczne, organizacyjne oraz administracyjne. Za prawidłową organizację i realizację procesu kształcenia na poziomie Uczelni odpowiada Prorektor ds. dydaktycznych, natomiast bezpośredni nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem ekonomia na studiach pierwszego i drugiego stopnia sprawuje Dziekan Wydziału Ekonomicznego.

Do zadań Dziekana Wydziału Ekonomicznego należy w szczególności nadzorowanie prawidłowej realizacji programu studiów, organizacji procesu dydaktycznego oraz zgodności realizowanego kształcenia z przyjętymi efektami uczenia się. Dziekan monitoruje obsadę zajęć dydaktycznych, analizując zgodność dorobku naukowego, doświadczenia zawodowego i kompetencji nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia z powierzonymi im przedmiotami. Nadzoruje również prawidłowość realizacji zajęć dydaktycznych, praktyk zawodowych oraz procesu dyplomowania.

W ramach sprawowanego nadzoru Dziekan uczestniczy w ocenie programu studiów i inicjuje działania służące jego doskonaleniu. Analizie podlegają w szczególności treści programowe, efekty uczenia się, metody ich weryfikacji, formy i metody prowadzenia zajęć, wymiar godzinowy zajęć, liczba punktów ECTS, literatura wskazana w kartach przedmiotów, organizacja praktyk zawodowych oraz zgodność programu studiów z potrzebami rynku pracy i oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Prorektor ds. dydaktycznych sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem procesu dydaktycznego w skali całej Uczelni oraz nad realizacją Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Do jego kompetencji należy w szczególności koordynowanie działań związanych z oceną i doskonaleniem jakości kształcenia, nadzorowanie prac komisji właściwych ds. jakości kształcenia oraz inicjowanie i monitorowanie działań doskonalących wynikających z przeprowadzanych analiz i ocen.

Dziekan Wydziału Ekonomicznego i Prorektor ds. dydaktycznych współpracują z Dziekanatem Uczelni, który zapewnia administracyjną i organizacyjną obsługę procesu kształcenia. Obejmuje ona w szczególności prowadzenie dokumentacji przebiegu studiów, obsługę studentów, przygotowanie i aktualizację dokumentacji związanej z organizacją procesu dydaktycznego oraz bieżącą współpracę z nauczycielami akademickimi i studentami.

Istotną rolę w systemie nadzoru i doskonalenia jakości kształcenia pełnią Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia. Nadzór nad pracami komisji sprawuje Prorektor ds. dydaktycznych. Komisje uczestniczą w monitorowaniu i ocenie jakości procesu kształcenia, analizują informacje uzyskiwane w ramach funkcjonowania WSZJK oraz formułują wnioski i rekomendacje dotyczące działań doskonalących.

W procesie ewaluacji jakości kształcenia wykorzystywane są w szczególności wyniki ankiet studenckich, hospitacji zajęć, analizy osiągania efektów uczenia się, informacje dotyczące przebiegu praktyk zawodowych i procesu dyplomowania, opinie nauczycieli akademickich, studentów i absolwentów oraz uwagi i rekomendacje przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Wyniki prowadzonych analiz stanowią podstawę do podejmowania działań doskonalących dotyczących zarówno programu studiów, jak i sposobu jego realizacji.

W proces doskonalenia kierunku ekonomia włączani są również interesariusze zewnętrzni. Szczególne znaczenie ma funkcjonująca przy Uczelni Społeczna Rada Szkoły, w skład której wchodzi przedstawiciele podmiotów publicznych, w tym administracji samorządowej, oraz podmiotów niepublicznych. Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwia konfrontowanie programu studiów z aktualnymi potrzebami rynku pracy oraz oczekiwaniami wobec wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwentów kierunku ekonomia.

Przyjęty w Uczelni sposób zarządzania kierunkiem opiera się na założeniu, że zapewnianie jakości kształcenia jest wspólną odpowiedzialnością władz Uczelni i Wydziału, nauczycieli akademickich, pracowników administracyjnych, studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Pozwala to nie tylko na bieżące monitorowanie prawidłowości realizacji procesu kształcenia, ale również na identyfikowanie obszarów wymagających zmian oraz systematyczne wdrażanie działań służących doskonaleniu programu studiów i jakości jego realizacji.

Nad całością nadzór sprawuje Rektor, który jest niemal codziennie w szkole, jest zawsze dostępny dla pracowników i studentów po wcześniejszym umówieniu oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej i telefonu.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów.

Projektowanie, dokonywanie zmian oraz zatwierdzanie programu studiów na kierunku ekonomia odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Uczelni oraz zasadami funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK).

Podstawę prawną projektowania i modyfikowania programu studiów stanowią w szczególności przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie studiów, z uwzględnieniem ich aktualnie obowiązującego brzmienia.

Projektowanie programu studiów oraz dokonywanie jego zmian odbywa się z uwzględnieniem w szczególności: koncepcji i celów kształcenia na kierunku ekonomia, poziomu i profilu studiów, charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji właściwych dla danego poziomu kształcenia, zakładanych efektów uczenia się, treści programowych, form i metod prowadzenia zajęć, sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, nakładu pracy studenta i przypisanych punktów ECTS, wymiaru i organizacji praktyk zawodowych oraz potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy.

Proces projektowania i doskonalenia programu studiów ma charakter zespołowy. Uczestniczą w nim Dziekan Wydziału Ekonomicznego, nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia, Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia oraz Prorektor ds. dydaktycznych. W procesie uwzględniane są również opinie studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Potrzeba dokonania zmian w programie studiów może wynikać m.in. ze zmian przepisów prawa, wyników okresowej oceny programu studiów, analizy osiągnięcia efektów uczenia się, wyników ankiet studenckich i hospitacji zajęć, wniosków nauczycieli akademickich, opinii studentów i absolwentów, zmian zachodzących na rynku pracy oraz sugestii przedstawicieli otoczenia społeczno-

gospodarczego. Podstawą modyfikacji programu mogą być również doświadczenia wynikające z jego bieżącej realizacji.

Szczególą rolę w procesie doskonalenia programu studiów odgrywają interesariusze zewnętrzni, w tym przedstawiciele pracodawców i innych podmiotów współpracujących z Uczelnią, w szczególności działający w ramach Społecznej Rady Szkoły. Zgłaszane przez nich uwagi i propozycje są analizowane pod kątem możliwości ich wykorzystania przy aktualizacji treści kształcenia oraz dostosowywaniu kompetencji absolwentów do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Propozycje zmian programu studiów podlegają analizie i ocenie pod względem merytorycznym oraz formalnym. Weryfikowana jest w szczególności ich zgodność z koncepcją kształcenia, zakładanymi efektami uczenia się, wymaganiami dotyczącymi programu studiów oraz obowiązującymi przepisami prawa. Analizowany jest również wpływ proponowanych zmian na spójność programu oraz możliwość osiągnięcia przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

W procesie ustalania i dokonywania zmian w programie studiów zapewniony jest udział studentów. Samorząd Studencki opiniuje program studiów oraz proponowane zmiany w zakresie przewidzianym obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Uczelni.

Po przeprowadzeniu wymaganych konsultacji i uzyskaniu właściwych opinii projekt programu studiów lub projekt jego zmian jest przedkładany Senatowi Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych. Senat, jako organ kolegialny Uczelni, ustala program studiów w drodze uchwały.

Zmiany programu studiów są wprowadzane z uwzględnieniem przepisów określających zakres zmian możliwych do dokonania w trakcie cyklu kształcenia. Uczelnia zapewnia tym samym studentom możliwość realizacji programu studiów na zasadach zgodnych z przepisami prawa oraz osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów.

Przyjęty sposób projektowania i modyfikowania programu studiów umożliwia jego systematyczne doskonalenie oraz dostosowywanie do zmian zachodzących w otoczeniu społeczno-gospodarczym, potrzeb studentów i pracodawców, doświadczeń wynikających z realizacji procesu dydaktycznego oraz aktualnych wymagań prawnych.

10.3. Sposób i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach.

Program studiów na kierunku ekonomia na studiach pierwszego i drugiego stopnia podlega w WASE bieżącemu monitorowaniu oraz okresowym przeglądom, realizowanym w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Celem tych działań jest zapewnienie aktualności i spójności programu, prawidłowej realizacji zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowywanie procesu kształcenia do potrzeb studentów, zmian zachodzących w otoczeniu społeczno-gospodarczym i oczekiwań rynku pracy.

Bieżące monitorowanie programu odbywa się w trakcie jego realizacji i obejmuje w szczególności analizę prawidłowości realizacji zajęć dydaktycznych, zgodności realizowanych treści z kartami przedmiotów, osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się, stosowanych metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się, obsady zajęć dydaktycznych oraz przebiegu praktyk zawodowych. Monitorowana jest również aktualność treści programowych i literatury wskazanej w kartach przedmiotów.

W procesie bieżącego monitorowania uwzględniane są uwagi i propozycje zgłaszane przez studentów, nauczycieli akademickich oraz interesariuszy zewnętrznych. Szczegółnej analizie podlegają propozycje dotyczące prowadzonych w ramach kierunku studiów specjalności, co pozwala na dostosowywanie oferty dydaktycznej do zainteresowań studentów oraz zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Istotnym elementem monitorowania programu jest bezpośredni kontakt władz Wydziału ze studentami i nauczycielami akademickimi. Informacje o funkcjonowaniu programu pozyskiwane są zarówno w sposób sformalizowany, m.in. poprzez badania ankietowe i hospitacje zajęć, jak również podczas spotkań i bieżących rozmów ze studentami, przedstawicielami Samorządu Studenckiego oraz osobami prowadzącymi zajęcia.

Niezależnie od monitorowania bieżącego program studiów podlega okresowym przeglądom. Obejmują one analizę konstrukcji programu studiów, efektów uczenia się i możliwości ich osiągnięcia, treści programowych poszczególnych przedmiotów, sekwencji przedmiotów, form zajęć, metod kształcenia i weryfikacji efektów uczenia się, przypisanych punktów ECTS, wymiaru zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, praktyk zawodowych oraz zgodności programu z obowiązującymi przepisami prawa.

Źródłami informacji wykorzystywanymi w procesie bieżącego monitorowania i okresowego przeglądu programu studiów są w szczególności wyniki ankiet studenckich, wyniki hospitacji zajęć, analiza osiągania efektów uczenia się, wyniki zaliczeń i egzaminów, dokumentacja procesu dyplomowania, informacje dotyczące realizacji praktyk zawodowych, opinie studentów i nauczycieli akademickich, wnioski Samorządu Studenckiego, opinie absolwentów oraz uwagi i rekomendacje przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Uwzględniane są również zmiany przepisów prawa oraz obserwowane zmiany zachodzące na rynku pracy.

W okresowych przeglądach programu uczestniczą osoby i gremia odpowiedzialne za jakość kształcenia, w szczególności Dziekan Wydziału Ekonomicznego, Prorektor ds. dydaktycznych, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia oraz Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia. W proces ten włączani są również nauczyciele akademicki, studenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

Istotnym przykładem wykorzystania wyników monitorowania, konsultacji oraz analizy potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego w doskonaleniu kształcenia na kierunku ekonomia była zmiana profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny.

Na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, począwszy od roku akademickiego 2023/2024, studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku ekonomia prowadzone są na profilu praktycznym.

Wyniki bieżącego monitorowania i okresowych przeglądów programu studiów są podstawą do formułowania wniosków dotyczących jego dalszego doskonalenia. W zależności od zidentyfikowanych potrzeb mogą one prowadzić m.in. do aktualizacji kart przedmiotów i literatury, modyfikacji treści programowych, zmian w ofercie przedmiotów do wyboru i przedmiotów specjalnościowych, dostosowania metod prowadzenia zajęć i weryfikacji efektów uczenia się, a także zmian w organizacji praktyk zawodowych.

10.4. Sposób oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów.

Ocena stopnia osiągania efektów uczenia się przez studentów kierunku ekonomia prowadzona jest systematycznie na wszystkich etapach kształcenia – w ramach poszczególnych przedmiotów, podczas praktyk zawodowych oraz na etapie dyplomowania. Sposoby weryfikacji dostosowane są do rodzaju i specyfiki zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Podstawowym dokumentem określającym sposób weryfikacji efektów uczenia się w ramach poszczególnych przedmiotów jest karta przedmiotu. Karty przedmiotów opracowywane są przez nauczycieli akademickich zgodnie z przyjętym w Uczelni wzorem i zawierają m.in. efekty uczenia się dla przedmiotu, treści programowe, formy i metody prowadzenia zajęć, metody weryfikacji osiągnięcia poszczególnych efektów oraz warunki i kryteria zaliczenia przedmiotu.

Na początku realizacji przedmiotu prowadzący zobowiązany jest do zapoznania studentów z kartą przedmiotu, w szczególności z zakładanymi efektami uczenia się, treściami programowymi, warunkami zaliczenia oraz sposobami i kryteriami weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.

Na kolejnych etapach kształcenia osiąganie efektów uczenia się jest weryfikowane z wykorzystaniem metod właściwych dla poszczególnych form zajęć. Stosowane są m.in. egzaminy i zaliczenia pisemne oraz ustne, testy, kolokwia, projekty indywidualne i zespołowe, prezentacje, analizy przypadków, zadania praktyczne oraz inne formy pozwalające na ocenę wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów. Dobór metod weryfikacji uzależniony jest od charakteru efektów uczenia się określonych dla danego przedmiotu.

Wyniki zaliczeń i egzaminów dokumentowane są przez osoby prowadzące zajęcia w uczelnianym systemie e-Student. Nauczyciele akademicki zobowiązani są również do dokumentowania procesu weryfikacji efektów uczenia się poprzez gromadzenie dokumentacji stanowiącej podstawę dokonanej oceny, w szczególności prac pisemnych studentów, testów, projektów oraz zestawów pytań egzaminacyjnych i zaliczeniowych. Dokumentacja ta jest przechowywana zgodnie z zasadami obowiązującymi w Uczelni.

Istotnym etapem oceny osiągania efektów uczenia się na profilu praktycznym są praktyki zawodowe. Osiągnięcie przypisanych do praktyk efektów uczenia się oceniane jest na podstawie dokumentacji praktyki oraz opinii i oceny przebiegu praktyki, z uwzględnieniem wykonywanych przez studenta zadań i nabytych umiejętności praktycznych. Pozwala to na ocenę zdolności wykorzystania wiedzy zdobytej podczas studiów w rzeczywistym środowisku zawodowym.

Końcowa weryfikacja efektów uczenia się następuje w procesie dyplomowania. Obejmuje ona przygotowanie i ocenę pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Proces dyplomowania umożliwia kompleksową ocenę wiedzy, umiejętności oraz kompetencji zdobytych przez studenta w toku studiów, w tym umiejętności samodzielnego analizowania i rozwiązywania problemów o charakterze ekonomicznym.

Ocena osiągania efektów uczenia się nie ogranicza się do analizy indywidualnych wyników studentów. Wyniki zaliczeń i egzaminów, przebieg praktyk zawodowych, proces dyplomowania oraz inne informacje dotyczące osiągania efektów uczenia się są wykorzystywane do oceny skuteczności realizacji programu studiów. Analiza pozwala na identyfikowanie efektów lub obszarów kształcenia, w których występują trudności, oraz ocenę adekwatności stosowanych treści programowych, metod dydaktycznych i metod weryfikacji.

Ocena przydatności osiągniętych efektów uczenia się z punktu widzenia rynku pracy dokonywana jest również przy udziale przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Opinie pracodawców, przedstawicieli podmiotów współpracujących z Uczelnią oraz członków Społecznej Rady Szkoły pozwalają oceniać, czy wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne zdobywane przez studentów

odpowiadają aktualnym wymaganiom rynku pracy. Ważnym źródłem informacji są również doświadczenia wynikające z realizacji praktyk zawodowych.

Uczelnia wykorzystuje ponadto informacje dotyczące sytuacji zawodowej absolwentów, w tym dane dostępne w ogólnopolskim systemie monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA). Informacje dotyczące sytuacji absolwentów na rynku pracy stanowią dodatkowe źródło wiedzy przy ocenie adekwatności programu studiów do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. W przypadku absolwentów studiów pierwszego stopnia uwzględniana jest również możliwość kontynuowania kształcenia na studiach drugiego stopnia.

Wyniki oceny osiągania efektów uczenia się oraz informacje dotyczące ich przydatności na rynku pracy są wykorzystywane w procesie okresowego przeglądu i doskonalenia programu studiów.

Przyjęty system pozwala na ocenę osiągania efektów uczenia się zarówno na poziomie poszczególnych przedmiotów, jak i całego programu studiów, a uzyskiwane wyniki stanowią jedno ze źródeł informacji wykorzystywanych do systematycznego doskonalenia programu studiów na kierunku ekonomia.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów.

W procesie projektowania, realizacji, monitorowania i doskonalenia programu studiów na kierunku ekonomia na studiach pierwszego i drugiego stopnia uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Ich udział stanowi istotny element funkcjonującego w Uczelni systemu zapewniania jakości kształcenia i pozwala na systematyczne dostosowywanie programu studiów do potrzeb studentów, doświadczeń nauczycieli akademickich oraz oczekiwań rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego.

Do najważniejszych interesariuszy wewnętrznych należą studenci, przedstawiciele Samorządu Studenckiego, nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku. Ich udział w doskonaleniu programu studiów odbywa się zarówno w sposób formalny, poprzez udział w pracach właściwych komisji i opiniowanie programu studiów, jak również poprzez badania ankietowe, spotkania z władzami Uczelni i Wydziału oraz bieżące zgłaszanie uwag i propozycji dotyczących organizacji i realizacji procesu kształcenia.

Studenci mają możliwość wypowiadania się w szczególności na temat treści i sposobu prowadzenia zajęć, metod kształcenia i weryfikacji efektów uczenia się, organizacji procesu dydaktycznego, oferty przedmiotów do wyboru, przedmiotów specjalnościowych i fakultatywnych oraz organizacji praktyk zawodowych. Informacje pozyskiwane od studentów są analizowane

i – w przypadku stwierdzenia zasadności zgłaszanych propozycji – wykorzystywane przy doskonaleniu programu studiów i sposobu jego realizacji.

Istotną rolę w procesie doskonalenia programu pełnią nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia. Na podstawie doświadczeń wynikających z realizacji poszczególnych przedmiotów zgłaszają oni propozycje dotyczące m.in. aktualizacji treści programowych, literatury, metod prowadzenia zajęć, metod weryfikacji efektów uczenia się oraz wzajemnego powiązania treści realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów. Pozwala to na bieżące reagowanie na zmiany zachodzące w poszczególnych obszarach ekonomii oraz doskonalenie spójności programu studiów.

Do grupy interesariuszy zewnętrznych należą przede wszystkim przedstawiciele pracodawców, instytucji publicznych i podmiotów gospodarczych współpracujących z Uczelnią, w tym podmiotów, z którymi zawarto porozumienia dotyczące realizacji praktyk zawodowych przez studentów. Szczególną rolę pełnią przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego działający w ramach Społecznej Rady Szkoły.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi umożliwia pozyskiwanie informacji dotyczących aktualnych potrzeb rynku pracy, oczekiwanych kompetencji absolwentów oraz przydatności wiedzy i umiejętności zdobywanych podczas studiów. Konsultacje dotyczą w szczególności treści programowych, oferty przedmiotów specjalnościowych i przedmiotów do wyboru, kształtowania umiejętności praktycznych studentów oraz organizacji i zakresu praktyk zawodowych.

Szczególnie istotnym przykładem wpływu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na kształt programu studiów były prace związane ze zmianą profilu kształcenia na kierunku ekonomia z ogólnoakademickiego na praktyczny. Przed przygotowaniem programów studiów dla profilu praktycznego przeprowadzono konsultacje z przedstawicielami obu grup interesariuszy. Zgłaszane przez studentów, nauczycieli akademickich oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego opinie i propozycje zostały uwzględnione podczas opracowywania nowych programów studiów pierwszego i drugiego stopnia.

W wyniku przeprowadzonych prac programy studiów zostały dostosowane do specyfiki profilu praktycznego, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania umiejętności praktycznych, powiązania treści kształcenia z rzeczywistymi problemami występującymi w praktyce gospodarczej oraz zwiększenia znaczenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Od roku akademickiego 2023/2024 studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku ekonomia prowadzone są na profilu praktycznym.

Opinie interesariuszy są uwzględniane również podczas bieżących i okresowych przeglądów programu studiów.

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych nie ogranicza się zatem wyłącznie do opiniowania gotowego programu studiów, lecz obejmuje również jego projektowanie, bieżącą

realizację, ocenę oraz formułowanie propozycji służących jego dalszemu doskonaleniu. Pozwala to na zachowanie zgodności programu studiów z potrzebami studentów oraz oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy.

10.6. Sposób wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

Obecna ocena programowa Polskiej Komisji Akredytacyjnej jest pierwszą oceną kierunku ekonomia prowadzonego w Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych na profilu praktycznym. Studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku ekonomia prowadzone są na tym profilu od roku akademickiego 2023/2024. Ostatnia ocena programowa Polskiej Komisji Akredytacyjnej na kierunku ekonomia została przeprowadzona zdalnie w 2023 roku i dotyczyła studiów pierwszego i drugiego stopnia prowadzonych na profilu ogólnoakademickim. Ocena ta zakończyła się oceną negatywną. Wyniki przeprowadzonej oceny, w tym sformułowane przez PKA uwagi i zalecenia, zostały poddane analizie przez władze Uczelni oraz osoby odpowiedzialne za organizację i jakość procesu kształcenia.

Doświadczenia wynikające z oceny programowej przeprowadzonej w 2023 roku zostały wykorzystane w działaniach związanych z doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku ekonomia. Pomimo że ocena dotyczyła programu prowadzonego na profilu ogólnoakademickim, sformułowane w jej wyniku uwagi stanowiły istotne źródło informacji przy organizacji i doskonaleniu procesu kształcenia na profilu praktycznym.

W ramach działań doskonalących szczególnej analizie poddano program studiów i dokumentację związaną z jego realizacją, w tym efekty uczenia się, treści programowe, karty przedmiotów, metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się, obsadę zajęć dydaktycznych, proces dyplomowania oraz rozwiązania funkcjonujące w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W odniesieniu do profilu praktycznego szczególną uwagę zwrócono również na kształtowanie umiejętności praktycznych studentów, organizację praktyk zawodowych oraz powiązanie procesu kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Wyniki poprzedniej oceny PKA są traktowane jako jedno ze źródeł informacji wykorzystywanych w bieżącym monitorowaniu i okresowych przeglądach programu studiów. Wnioski wynikające z oceny zewnętrznej są analizowane łącznie z wynikami wewnętrznych działań zapewniających jakość kształcenia, opiniami studentów i nauczycieli akademickich oraz uwagami przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Podejmowane działania mają na celu nie tylko usunięcie zidentyfikowanych wcześniej nieprawidłowości, ale również zapobieganie ich występowaniu w realizowanym obecnie programie

studiów o profilu praktycznym. W tym celu monitorowana jest prawidłowość realizacji programu studiów, osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, prowadzenia dokumentacji procesu kształcenia, realizacji praktyk zawodowych oraz procesu dyplomowania.

Wyniki zewnętrznych ocen jakości kształcenia są tym samym wykorzystywane w WASE jako element procesu doskonalenia programu studiów i jakości jego realizacji. Doświadczenia wynikające z poprzedniej oceny programowej PKA zostały uwzględnione przy doskonaleniu rozwiązań stosowanych na kierunku ekonomia prowadzonym obecnie na profilu praktycznym.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się prowadzenie polityki jakości uwzględniającej zarówno aktualne wymogi prawne, jak również mechanizmy projakościowe.	Uczelnia udoskonaliła system zapewniania jakości kształcenia, uwzględniając aktualne przepisy prawa oraz wymagania PKA. System obejmuje m.in. przeglądy programów studiów i kart przedmiotów, analizę efektów uczenia się, hospitacje, ankiety studenckie, ocenę obsady zajęć oraz udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w doskonaleniu programu.
2.	Zaleca się osiągnięcie pełnej skuteczności polityki jakości zapewniającej prawidłową realizację programu studiów.	Wzmocniono monitorowanie realizacji programu studiów oraz mechanizmy podejmowania działań korygujących. Wyniki przeglądów, ankiet, hospitacji oraz uwagi studentów i kadry są analizowane i wykorzystywane do wprowadzania zmian w programie, kartach przedmiotów, obsadzie zajęć oraz warunkach realizacji kształcenia. Także przeprowadzane hospitacje wzmacniają skuteczność polityki jakościowej.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony <ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoko wykwalifikowana kadra dydaktyczna pochodząca z ośrodków akademickich w Poznaniu wsparta przez doświadczonych praktyków. 2. Różnorodność i bardzo dobra organizacja form wsparcia studentów (m.in. system stypendialny – stypendia naukowe oraz socjalne). 3. Bardzo dobre warunki lokalowe – infrastruktura zapewniająca komfort studiowania, w tym bardzo dobrze wyposażona biblioteka i czytelnia. 4. Innowacyjność programu studiów oparta o stałą współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. 5. Elastyczność Uczelni związana z dostosowaniem się do potrzeb studentów oraz lokalnego rynku pracy. 	Słabe strony <ol style="list-style-type: none"> 1. Niski poziom umiędzynarodowienia studiów.
Czynniki zewnętrzne	Szanse <ol style="list-style-type: none"> 1. Impulsem do dalszego rozwoju Uczelni jest duże zapotrzebowanie na absolwentów kierunku Ekonomia zarówno studiów I jak i II stopnia. 2. Rosnące zainteresowanie ofertą Uczelni wynikające m.in. z jej dobrej renomy w środowisku lokalnym (uczelnia wymagająca, ale jednocześnie wspierająca studentów). 3. Zainteresowanie i chęć aktywnego uczestnictwa interesariuszy zewnętrznych w procesie tworzenia koncepcji kształcenia studentów WASE. 	Zagrożenia <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak równego traktowania i wspierania przez samorządy lokalne szkół publicznych i niepublicznych.

DZIEKAN
WYDZIAŁU EKONOMICZNEGO

Prof. WASE dr hab. inż. Artur Kisiołek

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

(Pieczęć uczelni)

REKTOR

Prof. dr hab. Ireneusz Kubiarczyk

(podpis Rektora)

Środa Wlkp., dnia 25.09.2026 r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów kierunku² ekonomia.

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	0	0	71	32
	II	0	0	0	81
	III	0	0	0	82
II stopnia	I	0	0	46	29
	II	0	0	0	54
Razem:		0	0	117	278

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2025	0	0	0	1
	2026	0	0	71	56
II stopnia	2025	0	0	46	38
	2026	0	0	57	42
Razem:				174	137

² Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)

A. Wskaźniki dotyczące kierunku ekonomia - studia I stopnia - niestacjonarne o profilu praktycznym.

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 sem/181 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	618
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	57 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	102 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	56 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	32 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych ⁴	960 godz./6 m-cy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	----
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./----
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./---

³ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁴ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne⁵

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć niestacjonarnych	Liczba punktów ECTS
Praktyka zawodowa	praktyka	960	32
Matematyka finansowa	w, ćw	30	5
Statystyka opisowa	w, ćw	30	5
Ekonometria	w, ćw	30	5
Podstawy rachunkowości	w, ćw	30	5
Analiza ekonomiczna	w	18	4
Finanse publiczne	w, ćw	18	4
Instrumenty finansowe	w, ćw	18	3
System podatkowy	w, ćw	18	4
Technologie informacyjne	ćw	15	2
Moduł przedmiotów specjalnościowych	W, ćw	231	33
Razem:		1398	102

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ⁷
		NIE DOTYCZY		
Razem:				

⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.⁷ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁸

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język obcy	ćwiczenia	1,2,3,4	niestacjonarne	angielski, niemiecki	Wszyscy studenci kierunku
Podstawy marketingu	wykład	4	niestacjonarne	angielski	Osoby, które wybiorą ten przedmiot – prowadzony w języku angielskim

B. Wskaźniki dotyczące kierunku ekonomia - studia II stopnia - niestacjonarne o profilu praktycznym.

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 sem/120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁹	417 godz.
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	44 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	66 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	---

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

⁹ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	52 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	18 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych ¹⁰	480 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	---
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./---
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./----

Tabela 6. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne¹¹

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Praktyka zawodowa	praktyka	480	18
Ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych	w, ćw	27	5
Wnioskowanie statystyczne	w, ćw	27	5
Ekonomia menedżerska	w, ćw	27	5
Gospodarowanie kapitałem ludzkim	w, ćw	27	5
Język obcy w biznesie	lektorat	30	4
Moduł przedmiotów specjalnościowych	W, ćw	162	24
Razem:		780	66

¹⁰ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Tabela 7. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹²

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹³
		NIE DOTYCZY		
		NIE DOTYCZY		
		NIE DOTYCZY		
Razem:				

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁴

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język obcy w biznesie (angielski lub niemiecki)	lektorat	4	niestacjonarne	angielski lub niemiecki	wszyscy studenci
Język obcy (angielski lub niemiecki)	lektorat	1,2	niestacjonarne	angielski lub niemiecki	wszyscy studenci

¹² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹³ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

¹⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Współczesne systemy bankowe (Contemporary Banking Systems)	wykład ćwiczenia	3	niestacjonarne	angielski	studenci, którzy wybiorą daną specjalność
Digital marketing	wykład ćwiczenia	3	niestacjonarne	angielski	studenci, którzy wybiorą daną specjalność

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Załączniki w formie elektronicznej

1. Program studiów I stopnia na kierunku Ekonomia.
2. Program studiów II stopnia na kierunku Ekonomia.
3. Obsada zajęć na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia.
4. Obsada zajęć na studiach II stopnia na kierunku Ekonomia.
5. Harmonogram zajęć na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia.
6. Harmonogram zajęć na studiach II stopnia na kierunku Ekonomia.
7. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych wraz z informacją o bibliotece.
8. Wykaz tematów prac dyplomowych dla studiów II stopnia na kierunku Ekonomia.
9. Wykaz egzaminów dyplomowych dotyczy studiów pierwszego stopnia kończących się egzaminem dyplomowych.
10. Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia.